

วารสารห้องสมุด

T. L. A. BULLETIN

ปีที่ 8 ฉบับที่ 1

มกราคม-กุมภาพันธ์ 2507

วารสารห้องสมุด

T.L.A. BULLETIN

ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๑

มกราคม-กุมภาพันธ์ ๒๕๐๗

นิตยสารรายสองเดือนของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

การประชุมสามัญประจำปี 2506	โดย เสาวณิต ลาภอนันต์	๑
การพัฒนาห้องสมุดวิทยาศาสตร์ต่าง ๆ		
ในประเทศไทยใน ๒๐ ปีที่ผ่านมา	โดย ศศิวงศ์ บึงตระกูล	๑๔
ชีวิตและงานของ มั่นโร ลีฟ	ลมูล รัตตากร	๑๘
บรรณพิภพ	สุข พงษ์สถิตย์	๒๒
ท่านจะช่วยบุตรหลานของท่านให้มันส์รักการ		
อ่านหนังสือได้อย่างไร	สิรินทร์ ช่วงโชติ	๓๐
รายชื่อหนังสือเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ	พวงทอง สิริสาส์	๓๖
ช่องเขาสาวน้อย	มีอค โจย่า	๔๕
เที่ยวไปในเจ็ดวัน หรือทางสายเหนือ	ส.ป.ส.	๕๑
คู่มือปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด	ศรีทอง สีหาพงศ์	๕๘
วิชาชุดบรรณารักษศาสตร์	นิตยา จูฑามาศย์ ทวี มุขระโกษา	๖๒
ย่อยเรื่องไคเก็ค	เกทลง พานิช	๖๘
ชมรมมิตรบรรณารักษ์	ถ. เสกศิลป์	๗๖
ใคร ! อะไร ! ที่ไหน !		๗๗
บรรณารักษารณการ		๘๒

T.L.A. BULLETIN

Volume 8, No. 1

January-February B.E. 2507 (1964)

CONTENTS

Report of General Meeting		<i>Saovanit Lapaanant</i>	1
Development of Science Libraries		<i>Sasiwongs Puengtrakul</i>	14
Life and Works of Munro Leaf		<i>Lamoon Ratakorn</i>	18
World of Books		<i>Sook Pongsatidya</i>	22
Help Children Love to Read		<i>Sirin Chuangchote</i>	30
Lists of Biography Reference Books		<i>Puang Tong Siri Sali</i>	36
Otome—Toge		<i>Mock Joya</i>	49
Northern Roads		<i>S.P.S.</i>	51
Librarian's Handbook		<i>Sritong Sihapongs</i>	58
Library Science		<i>Nitya Tawee</i>	62
Digest of Kipek		<i>Kelong Panich</i>	68
Librarian Club		<i>T. Seksilp</i>	76
Who? What? Where?			77
Editor's Note			82

วารสารห้องสมุด
T.L.A. BULLETIN

นิตยสารรายสองเดือน ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์ เพื่อ :-

ส่งเสริมและเผยแพร่วิชาบรรณารักษศาสตร์
ส่งเสริมและเผยแพร่การศึกษาและวัฒนธรรม

บรรณาธิการ

นายกระจำน มั่นญาติ

กองบรรณาธิการฝ่ายวิชาการ

น.ส. รัญจวน อินทรกำแหง

น.ส. บุญเจือ องค์ประดิษฐ์

นางแม่นมาลี ชวลิต

น.ส. อุทัย ทุติโยโพธิ์

น.ส. จารุวรรณ ชาลิตโต

น.ส. สุทธิลักษณ์ อัมพวงษ์

นางดิเรกฤทธิ์ ช่างโฮด

ม.ร.ว. จีระวัฒน์ จักรพันธ์

นายคุณ ประภาดิวัฒน์

นายตรุณ พลศิริ

นายถน ชรรค์เพชร

นายทวี มุขระโกษา

น.ส. ถมุล รัตตากร

น.ส. ศิริทอง ดีหาพงษ์

นายสุช พงษ์ดิลกิตย

นายบุญจิตต์ ชูทรงเดช

กองบรรณาธิการฝ่ายธุรการ

นายบุญหยด พันขเพ็ง

นายชุมพล สุทธิบุญย

นายประยุทธ์ สวัสดิ์มงคล

น.ส. นิลวรรณ อินทะเคหะ

เจ้าของ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
ผู้จัดการ, ผู้พิมพ์โฆษณา : นายกระจำน มั่นญาติ
สำนักงาน : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย บริเวณมหาวิทยาลัย บวรนิเวศ พระนคร
พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์ มงคลการพิมพ์ ๑๐๑ ถนนธานี บางลำภู พระนคร

สงวนลิขสิทธิ์

ห้ามคัดลอกข้อความตอนใดตอนหนึ่งไปตีพิมพ์โดยไม่ได้รับอนุญาต

T.L.A. Bulletin

Offical Bi-mothly Journal of the Thai Library Association

Editor in Chief

Nai Krachang Manyati

Editorial Staff

Nangsao Runjuan Intarakamhang

Nangsao Boonchua Ongkapradit

Nang Maenmas Chavalit

Nangsao Uthai Thutiyapothi

Nangsao Chanruwan Jalito

Nangsao Suthilak Ampanwongs

Nang Sirin Chuangchote

M.R. Chiravadhana Chakrabandh

Nai Chun Prabhavivadhana

Nai Daroon Balasiri

Nai Thom Kanpetch

Nai Tawee Mukatarakosa

Nangsao Lamoon Ratakorn

Nangsao Srithong Sihapongs

Nai Sook Pongsatidya

Nai Boonchit Choosongdej

Managing Staff

Nai Boonyod Panpeng

Nai Choempol Sookvibul

Nai Prayoot Sawasdimongkol

Nangsao Nilawan Indagaha

**Owner : Thai Library Association, Mahamakut Rajvidyalaya
Bovoranives, Bangkok, Thailand.**

Printed at Mongkol Press, Bangkok.

รายนามคณะกรรมการประจำปี พ.ศ. ๒๕๐๗

ของ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

นายก

นางแม่นันมาส ชวลิต

อุปนายก

นายสุข พงษ์สถิตย์

เลขานุการ

นางสาวรส วงศ์ยังอยู่

เหรัญญิก

นางสาวกัทลี สมบัติศิริ

บรรณารักษ์

นางสาวศรีทอง สี่หาพงศ์

ปฏิคม

นางกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ

นายทะเบียน

นางนิตยา จูฑามาตย์

ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์

นางสาวอุทัย ทุดิยะโพธิ์

ประธานแผนกเผยแพร่วิชาการ

นางสาวจรรววรรณ ชาลิตโต

ประธานแผนกประชาสัมพันธ์

นางสาวรัญจวน อินทรกำแหง

ประธานแผนกจัดทำวารสาร

นายกระจำจ มั่นญาติ

ประธานแผนกจัดหาทุน

นายแพทย์ดำรง เพ็ชรพลาย

ประธานแผนกจัดพิมพ์

นายเอื้อ บุษปะเกษ หงสกุล

ประธานแผนกนิเทศห้องสมุด

นางศศิวงศ์ ปิงตระกุล

ประธานแผนกบรรณานุกรมแห่งชาติ

นางสาวสุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์

ประธานแผนกศูนย์รวมบัตร

นางสิรินทร์ ช่วงโชติ

กรรมการ

นางสาวนิลวรรณ ปันทอง

กรรมการ

นางสาวบุญเจือ องค์ประดิษฐ์

กรรมการ

นายถม ชรรค์เพชร

กรรมการ

นางมาเรีย เหล่าสุนทร

กรรมการ

นางสาวลมูล รัตตากร

กรรมการ

นายฉุน ประภาวิวัฒน์

กรรมการ

นางวิบูลเพ็ญ จัยปานี

กรรมการ

นายตรี อมาตยกุล

กรรมการ

นางทัศนียา กัลยาณมิตร

Office Bearers of the T.L.A. 1964

President	:	Mrs. Maenmas Chavalit
Vice President	:	Mr. Sook Pongsatidya
Secretary	:	Miss Rasa Wong young yu
Treasurer	:	Miss Katalee Sombatsiri
Librarian	:	Miss Srithong Sihapongsa
Chief of Reception Committee	:	Mrs. Kulasap Kesmankit
Registrar	:	Mrs. Nitaya Jutamart
Chief of Foreign Relations	:	Miss Uthai Thutiyapoth
Chief of Library Trainings	:	Miss Charuwan Jalito
Chief of Public Relations	:	Miss Runjuan Intarakumhang
Editor of the T.L.A. Bulletin	:	Mr. Krachang Manyati
Chief of Fund Raising	:	Dr. Damrong Petplai
Chief of the Publication	:	Mr. Eua Busapakes Hongsakul
Chief of Library Clinic	:	Mrs. Sasiwongs Puengtrakul
Chief of Bibliography	:	Miss Suthilak Ampanwongs
Chief of Union Catalog	:	Mrs. Sirin Chuangchote
Member	:	Miss Nilwan Pinthong
Member	:	Miss Boonchua Ongkapradit
Member	:	Mr. Thom Kanpetch
Member	:	Mrs. Maria Laosoonthorn
Member	:	Miss Lamool Ratakorn
Member	:	Mr. Choon Prabhavivadhana
Member	:	Mrs. Vibulpen Chaipani
Member	:	Mr. Tri Amatayakul
Member	:	Mrs. Tusneeya Kulayanamit

กิจกรรมต่าง ๆ

ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

๑. แผนกเทคโนโลยีสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความรู้ เชื่อมความสัมพันธ์กับบรรณารักษ์ทั่วโลก ขอความร่วมมืองานด้านห้องสมุดของไทย
๒. แผนกเผยแพร่วิชาการ อบรมวิชาบรรณารักษศาสตร์ จัดให้มีชมรมและกิจกรรมในต่างจังหวัด
๓. แผนกประชาสัมพันธ์ จัดรายการวิทยุ โทรทัศน์ อภิปราย ปาฐกถา กิจกรรม และทำภาพยนตร์แนะนำการใช้ห้องสมุดตลอดจนติดต่อหนังสือพิมพ์
๔. แผนกจัดพิมพ์ จัดทำหนังสือวิชาบรรณารักษศาสตร์และพิมพ์ให้มีมากขึ้น และทำหนังสือเพื่อเสนอรายชื่อหนังสือใหม่
๕. แผนกหาทุน จัดหาทุนใช้จ่าย และทุนสะสม
๖. แผนกนิเทศห้องสมุด ดึงเสริมการจัดห้องสมุด ณ ที่ต่าง ๆ ทั้งช่วยเหลือและแนะนำ
๗. แผนกบรรณานุกรมแห่งชาติ จัดทำรายชื่อหนังสือ วารสาร และเอกสารทั้งในและนอกประเทศ
๘. แผนกศูนย์รวมบัตร เพื่อรวบรวมรายชื่อบรรดาหนังสือที่มีในห้องสมุดต่าง ๆ ทั่วประเทศ
๙. แผนกบรรณารักษ์ จัดหาหนังสือวิชาบรรณารักษศาสตร์ และหนังสือที่ใช้ในการอบรม ค้นคว้า ตลอดจนจัดห้องสมุดของสมาคม
๑๐. แผนกปฏิคม เป็นสื่อให้สมาชิกได้พบปะสังสรรค์สนทนากัน
๑๑. แผนกวารสาร เผยแพร่ความรู้วิชาการในเรื่องหนังสือและห้องสมุดและแจ้งข่าวสารให้สมาชิกได้ทราบงานห้องสมุดของเพื่อนบรรณารักษ์ด้วยกัน
๑๒. แผนกทะเบียน เพื่อทราบจำนวนสมาชิกของสมาคมว่ามีผู้ใดอยู่ที่ใด

กิจกรรมพิเศษ

๑. การจัดทำหนังสือ เพื่อจัดพิมพ์หนังสืออ่านสำหรับเด็กให้มากขึ้น
๒. การจัดสร้างอุปกรณ์ครุภัณฑ์ห้องสมุด เพื่อให้ความสะดวกห้องสมุดต่าง ๆ ตามแบบมาตรฐานและราคาเยา
๓. การทำบัตรรายการ เพื่อสะดวกแก่บรรณารักษ์ได้ทราบจำนวน และรายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือ
๔. การส่งเสริมการอ่านและห้องสมุดในภาคใต้ เพื่อช่วยส่งเสริมการอ่านและห้องสมุดใน ๔ จังหวัดภาคใต้

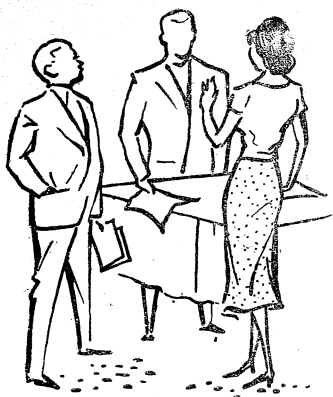
T.L.A. Activities

Various divisions of T.L.A. take up the following duties :—

1. **Foreign Relation Division** - to contact foreign agencies and organizations governmental and non-governmental in order to exchange opinions and experiences, to gain friendship with librarians abroad.
2. **Library Education Division** - to help library workers in acquiring and improving knowledge in library science by organizing workshop or seminars whenever needed.
3. **Public Relation Division** - to promote the use of books and libraries among the public ; to make people aware of the needs in books and libraries.
4. **Publication Division** - to publish text-books in library science, and other kind of goods which will facilitate librarians in their work such as library manuals, library directions.
5. **Fund Raising Division** - to raise fund for libraries in need.
6. **Library Clinic Division** : to help re-organize libraries already in existence but not yet systematically organized.
7. **Bibliography Division** - to compile bibliographies and book lists needed by libraries.
8. **Union Catalog Division** - to set up a union catalog of collections of materials in libraries in Bangkok.
9. **Reception Division** - to arrange, whenever it is suitable, for informal meetings among librarians ; to help foreign librarian visitors to Thailand.
10. **Library Division** - to acquire and organize books in library science and other library tools for use of the members of the association.
11. **Registration Division** - to keep record of the members of the association.
12. **Library Journal Division** - to edit and issue T.L.A. Bulletin, official journal of T.L.A., and to issue newsletters.

Other Activities

1. Promote and publish childrens' books.
2. Produce library furnitures, and equipments.
3. Produce library printed catalog cards.
4. Making survey of interest in reading Thai books among Malay-speaking Thai people in the southern provinces, and help promoting library services in the areas,

การประชุมสามัญประจำปี ๒๕๐๖ ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

โดย เสาวณิต ลาภอนันต์

การประชุมทางวิชาการ

หัวข้อประชุมเรื่อง “ห้องสมุดกับการพัฒนาประเทศ” ซึ่งมีวิธีการดำเนินการประชุม
ดังนี้

ก. การประชุมใหญ่

๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๖ เวลา ๑๓.๓๐-๑๕.๓๐ น. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
พัฒนาการแห่งชาติ นายบุญชนะ อัตถากร บรรยายเรื่อง “แนวโน้มในการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน”
ซึ่งกล่าวถึง

การพัฒนาคน ให้สามารถทำประโยชน์ได้มาก

การพัฒนาอุตสาหกรรม ซึ่งให้เห็นผลโดยรวม (ถ้าดีราคา) เป็นรายได้ของประชาชาติว่า
เพิ่มขึ้นเรื่อยถึงปี ๒๕๐๙ ในอัตรา ๖ % ต่อปี

การสะสมทุน ต้องอาศัยการออมทรัพย์เป็นหลัก ถ้าไม่พอต้องกู้ยืมจากต่างประเทศคาด
คะเนว่าการสะสมทุนจากปี ๒๕๐๗-๙ เพิ่มขึ้นปีละ ๗ %

อุตสาหกรรมขึ้นอยู่กับ ผู้ผลิต ผู้บริโภค การโฆษณา การเงิน การขนส่ง ปัจจุบัน
สินค้าออกของประเทศน้อยกว่าสินค้าเข้า คิดลบประมาณ ๑,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี และจะติดลบเรื่อยไป
ถึง ๒-๓-๔ ปี

การศึกษา ตัวแล้วอยู่ในระดับดี ถ้าต้องการพัฒนาประเทศต้องเพิ่มการศึกษามากขึ้น
กว่าที่เป็นอยู่ปกติ นอกจากการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยแล้ว ต้องเพิ่มทางช่างทางเทคนิคด้วย

พลเมือง ในปี ๒๕๐๖ พลเมืองจะเพิ่มขึ้นเป็น ๔๐,๐๐๐,๐๐๐ จำนวนพลเมืองที่เพิ่มขึ้นปีละ ๑,๐๐๐,๐๐๐ นั้นเป็นปัญหาเกี่ยวกับที่ดิน เพราะที่ดินเป็นป่า ๕๐% เป็นที่เพาะปลูก ๒๐% เป็นที่อยู่อาศัยและไม่ได้ทำประโยชน์ ๓๐% ใน ๔๐ ปี ข้างหน้านั้นจะเป็นปัญหาสำคัญ ดังนั้นการพัฒนาประเทศ นอกจากที่อยู่ที่ดินแล้วต้องมีการครองชีพด้วย

การหางานให้คนทำก็เป็นปัญหา การป้องกันคือหาวิธีไม่ให้ชาวชนบทเข้ากรุงเทพฯ ดังนั้นรัฐจึงมีนโยบายตั้งศูนย์ศึกษา โรงงานตามภูมิภาคต่าง ๆ (โรงงานยังไม่ได้ลงมือจัดตั้ง)

สรุปได้ว่า พัฒนาค้นหาความรู้ในทางใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุด ด้านทรัพยากรธรรมชาตินี้มีทรัพยากรในดินสินในน้ำพอ ด้านสะสมทุนคือส่งเสริมการออมทรัพย์และเชิญชาวต่างประเทศเข้ามาลงทุน การพัฒนาค้นหาความรู้ทางเทคนิคให้การศึกษาเจริญออกมาขึ้นนี้ต้องอาศัยห้องสมุดซึ่งเป็นนโยบายสำคัญอันหนึ่งของรัฐ ถ้าไม่มีห้องสมุดด้อยพัฒนาคนไม่ได้ หลักสำคัญให้การศึกษาแก่คน ความเจริญของมนุษย์ปัจจุบันอาศัยห้องสมุดเป็นแหล่งกลาง ดังนั้นบรรณารักษ์จึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ และการพัฒนาการศึกษาจะต้องทำควบคู่กันไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ

ข. การประชุมกลุ่ม

เพื่อค้นหาวิธีการที่ห้องสมุดจะเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศได้ จึงแบ่งกลุ่มเพื่อศึกษาตามความสนใจ ๔ กลุ่ม คือ

- กลุ่มที่ ๑. ห้องสมุดกับการพัฒนาคน
๒. ห้องสมุดกับการพัฒนาสังคม
๓. ห้องสมุดกับการพัฒนาอุตสาหกรรม
๔. ห้องสมุดกับการพัฒนาเศรษฐกิจ

ข้าพเจ้าสมัครกลุ่มที่ ๒ จึงขอรายงานเฉพาะเรื่อง “ห้องสมุดกับการพัฒนาสังคม” ซึ่งมีกำหนดเวลาและเรื่องราวเพื่อการศึกษาดังนี้

วันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๐๖ เวลา ๑๐.๑๕-๑๑.๑๕ น.

อภิปรายเรื่อง ห้องสมุดมีบทบาทในการช่วยพัฒนาสังคมอย่างไรบ้าง

ผู้ดำเนินการอภิปราย นายฉุน ประภาวิวัฒน์

ผู้ร่วมอภิปราย หม่อมงามจิต บุรฉัตร พลโทเต็ม หอมเศรษฐี และ นายเสน่ห์ จามริก ซึ่งมีเนื้อหาของกรอภิปรายดังนี้

โรงเรียนเป็นผู้ให้การศึกษามิ้องต้น ต่อจากนั้นก็เป็นการศึกษาเอาเองจากห้องสมุดเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นหน้าที่ของห้องสมุดคือ

๑. จัดหาหนังสือดีมีประโยชน์ คัดเลือกให้เหมาะกับชุมชนนั้น ๆ
๒. ให้การศึกษาทั้งทางการเมืองและการสังคม
๓. สร้างสมวัฒนธรรมให้เกิดแก่ชุมชน เช่นการจัดนิทรรศการ แสดงภาพ ดนตรี
๔. จัดห้องสมุดให้เป็นแหล่งสำคัญในการหย่อนใจเพื่อต่อต้านสิ่งเ้ายวนต่าง ๆ ได้
๕. ช่วยครูให้การศึกษาแก่เด็กนอกเหนือไปจากตำราเรียน

สรุป ห้องสมุดจะช่วยเหลือพัฒนาสังคมได้ ถ้าจัดบริการตามความต้องการของชุมชนอย่างเพียงพอโดยวิธีประหยัด และความตั้งใจของบรรณารักษ์ที่จะส่งเสริมจัดหาหนังสือสำหรับเด็ก คนแก่ ผู้ใหญ่ และวัยรุ่น ส่งเสริมบุคคลเหล่านั้นให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ให้มีความรู้รอบตัวเพื่อสามารถครองชีวิตได้

ปัญหา คือ ก.พ. ยังไม่ได้รับรองวิทยฐานะตำแหน่งบรรณารักษ์

เวลา ๑๓.๓๐—๑๔.๓๐

เรื่อง “นโยบายการพัฒนาประเทศของรัฐบาลปัจจุบัน” บรรยายโดย นายศรีพงศ์ สระवास หัวหน้ากองส่งเสริมเผยแพร่ กรมการพัฒนาชุมชน แต่ผู้บรรยายขอเปลี่ยนหัวเรื่องเป็น “นโยบายการพัฒนาชุมชนของรัฐบาลปัจจุบัน” ซึ่งกล่าวถึง

ลักษณะของงานการพัฒนาชุมชน หลักและวิธีการดำเนินงาน ซึ่งมีโครงการดังต่อไปนี้

๑. โครงการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม มีการสร้างสาธารณสมบัติของหมู่บ้าน เช่น ถนน สถานีอนามัย สนามเด็กเล่น บ่อน้ำ
๒. โครงการอบรมผู้นำท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ
๓. โครงการรวมกลุ่มอาชีพ
๔. โครงการด้านอนามัย การจัดบ้านถูกสุขลักษณะ

๕. โครงการส่งเสริมกิจกรรมสตรีและเด็ก เป็นต้น

โดยมีหลักการว่า รัฐให้ความช่วยเหลือไม่เกิน ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ของมูลค่าในการพัฒนาชุมชน และโดยอาศัยความร่วมมือของกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ นโยบายขั้นต่อไปคือ หมู่บ้านต่าง ๆ ที่ได้รับการปรับปรุงแล้วนั้นอาจยกฐานะให้เป็นสภายุบาลหรือเทศบาล

วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๐๖ เวลา ๘.๓๐-๑๐.๓๐ น.

เรื่อง "ห้องสมุดช่วยพัฒนาชุมชนได้อย่างไร" บรรยายโดย ดร. ชูบ กาญจนประกร ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เป็นการบรรยายให้เห็นสภาพที่แท้จริงของสังคมชนบทเป็นส่วนใหญ่ในหัวข้อต่อไปนี้

๑. ปัญหาสังคม อาจพิจารณาถึงกลุ่มสังคมชาวนา ราชการ พ่อค้า พระ ซึ่งต้องการความรู้ต่างกันที่ยอมรับแล้วคือ

ความไม่รู้หนังสือ ตามสถิติมีคนไม่รู้หนังสือ ๓๓ เปอร์เซ็นต์ แต่จำนวน ๖๗ เปอร์เซ็นต์นั้นก็ไม่แน่ใจกว่ารู้จักคุณค่าของหนังสือหรือไม่ ซึ่งเป็นปัญหากระทบกระเทือนถึงเรื่องการจัดตั้งห้องสมุด

ปัญหาโรคภัยไข้เจ็บ

ปัญหาของความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือ ความไม่รู้ ซึ่งต้องการผู้นำเพื่อปรับปรุงความเป็นอยู่

ปัญหาความยากจนข้นแค้น ถ้าจัดบริการห้องสมุด ชาวบ้านจะยินดีมีเงินบำรุงไหม

นอกจากนี้ยังมีปัญหาการคมนาคม สมมติว่าถ้าจัดให้มีบริการห้องสมุดเคลื่อนที่จะให้หนังสือไปถึงประชาชนได้โดยวิธีใด อาจทำได้โดยวิธี Civic movement หรือ Voluntary organization คือประชาชนรวบรวมกันจัดบริการของตนเองขึ้นมา

อันที่จริงแม้ในเมืองหลวงห้องสมุดที่เรียกว่าจัดอย่างดี Well organized นั้นมีไม่กี่แห่ง และเพิ่มมีเมื่อไม่กี่ปีมานี้เอง เช่น ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดสถาบันการศึกษา และห้องสมุดทางราชการ และจะเว้นที่จะกล่าวเสียมิได้ว่า ห้องสมุดศาลาอเมริกัน และห้องสมุดของ British council นั้นมีบทบาทสร้างความเจริญให้แก่ห้องสมุดของเมืองไทยเป็นอันมาก

๓. การพัฒนาห้องสมุดเพื่อประโยชน์แก่การพัฒนาสังคม จะทำได้ ต้องนึกถึง ห้องสมุดและคนที่ใช้ คนจะใช้ต่อเมื่อเห็นประโยชน์ของห้องสมุดนั้น ดังนั้นเมื่อจัดห้องสมุด ก็ต้องคำนึงถึง

สถานที่ หนังสือ ส่วนประกอบอื่น ๆ บรรณารักษ์และผู้ใช้ จะเน้นการจัดให้มีห้องสมุดเพื่อพัฒนาสังคมจึงมีอยู่ ๒ ทาง คือ จะปฏิบัติ หรือ ปฏิรูป อาจจะปฏิบัติให้มีห้องสมุดขึ้นโดยทั่วไปได้ แต่ถ้าคนยังไม่รู้จักคุณค่า ยังไม่ทราบซึ่งในประโยชน์อย่างแท้จริงแล้ว หรือยังไม่เข้าใจว่านี่คืออะไร คิดหรือว่างานนี้จะเจริญงอกงามตามวัตถุประสงค์ ดังนั้นควรจะค่อยเป็นค่อยไปแบบปฏิรูป

ข้อควรคิด คือ ควรจะดำเนินการห้องสมุดอย่างไร ควรจะจัดตั้งห้องสมุดจากประชาชนชนบทไปสู่สถานราชการ สถาบันการศึกษา หรือนำห้องสมุดจากสถาบันการศึกษาไปสู่ประชาชน ข้อนี้ผู้บรรยายเห็นว่าควรเป็นไปอย่างประการหลัง และต้องไม่ลืมว่า จะต้องขอความร่วมมือจากทางราชการและเจ้าของถิ่น และการปฏิบัติงานนี้ต้องใช้ความอดทนและต้องใช้เวลามาก

๔. ห้องสมุดในการพัฒนาสังคม โดยปรกตินไทยยังไม่มีมีการอ่านหนังสือ จะอย่างไรก็ตาม ควรจะวิเคราะห์ดูว่าทำไมคนจึงอ่านหนังสือ ซึ่งพอจะคาดคะเนได้ว่า

- (๑) เพราะความจำเป็นต้องอ่าน
- (๒) อ่านเพราะเห็นประโยชน์ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ให้หูตาสว่าง ให้ทันสมัยอยู่เสมอ
- (๓) อ่านเพราะอยากรู้อยากเห็น
- (๔) อ่านเพื่อความบันเทิง
- (๕) อ่านเพื่อศึกษาวินิจฉัยเฉพาะเรื่อง
- (๖) อ่านเพื่อส่งเสริมสถานภาพของตนเอง

การวางแผนในการจัดตั้งห้องสมุด ต้องขอความร่วมมือจากทางราชการและความเห็นชอบของประชาชน เพื่อดำเนินงานต่อไป

- (๑) เป็นศูนย์ปรับปรุงหรือวางแผนจัดให้มีห้องสมุด
- (๒) ส่งเสริมให้คนสนใจ ควรเริ่มต้นที่บุคคลบางประเภทที่เป็นตัวจักรใหญ่ เช่น ทางฝ่ายบ้านเมือง จังหวัด อำเภอ ไปจนถึงสภาตำบล ครูประชาบาล และวัด เพื่อความร่วมมือและความช่วยเหลือ

- (๓) ก่อตั้งกลุ่มของคนเพื่อขอความร่วมมือในการที่จะรับผิดชอบร่วมกันจัดบริการ ดังนั้นการจัดตั้งจะอยู่ในความสัมพันธ์กันดังนี้ ราชการ + ความรู้ห้องสมุด + ประชาชน

(๔) จัดบริการให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้น

ความมุ่งหวังที่ตัวบุคคลที่จะช่วยให้ห้องสมุดแพร่หลาย คือ นักเรียน ซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ที่จะรับผิดชอบปกครองประเทศ ส่วนคนแก่นั้นให้เป็นอันดับรอง

การพัฒนาสังคมต้องการส่งเสริมความเป็นอยู่ เรื่องราวอาชีพของคนกลุ่มนั้น การอำนวยความสะดวกแก่ชนกลุ่มน้อยซึ่งมีความต้องการแตกต่างไปจากชนกลุ่มใหญ่ บริการให้สมาคมสโมสร เป็นต้น

ห้องสมุดถึงประชาชนได้อย่างไร นั่นคือการจัดห้องสมุดเคลื่อนที่ถึงประชาชน โรงเรียน สโมสร ซึ่งมีหลายรูปด้วยกัน ปัญหาการขาดแคลนหนังสืออาจแก้ไขได้โดยวิธีการหมุนเวียน Rotation system ให้อยู่ในความรับผิดชอบของกรรมการในระดับต่าง ๆ จะประหยัดเงินได้มาก

สรุป ห้องสมุดช่วยในการพัฒนาสังคม การพัฒนาชุมชนได้นั้น

ต้องมีห้องสมุดที่ดี

เข้าถึงประชาชน

ได้รับความร่วมมือจากประชาชน โดยความร่วมมือจากราชการ และเจ้าของห้อง

ห้องสมุดเดินไปพร้อมกับการพัฒนาด้านอื่น ๆ

จัดบริการห้องสมุดให้เหมาะสมกับท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการครองชีพและวัฒนธรรม

เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐

รายงานสรุปผลของการประชุมกลุ่มทางวิชาการ ต่อที่ประชุมใหญ่

การสรุปผลของอีก ๓ กลุ่มนั้นข้าพเจ้าสามารถที่จะถ่ายทอดได้เพราะเป็นการอ่านรายงานอย่างสั้น ๆ ให้ความรู้แต่ละกลุ่มดำเนินการประชุมอย่างไร เรื่องอะไรบ้าง เสนอแนะเรื่องอะไรบ้าง ส่วนใหญ่ก็เป็นเรื่องการบริหารงานห้องสมุดในลักษณะต่าง ๆ ปัญหาซึ่งบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ประสบนั้นคือ ห้องสมุดได้รับงบประมาณน้อย ผู้บังคับบัญชายังไม่สนใจในงานจึงให้การสนับสนุนน้อยมาก และลงเอยด้วยการร้องทุกข์ว่า ก.พ. ไม่รับรองวิทยฐานะตำแหน่งบรรณารักษ์

เวลา ๑๔.๓๐-๑๖.๓๐

สมาชิกอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการประชุมและกิจการของสมาคม และแถลงผลการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารของสมาคม ปี ๒๕๐๗

ส่วนเวลาที่เป็นช่องว่างนั้นเปิดโอกาสเยี่ยมร้านหนังสือต่าง ๆ ที่ร่วมกันมาออกร้านในโอกาสนี้ และสังเกตการจัดกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับเด็กและเยาวชน เช่น การวิจารณ์หนังสือ เขียนภาพ และร้องเพลง เป็นต้น

กิจกรรมพิเศษจัดนอกเวลา ตั้งแต่ ๑๖.๓๐ - ๑๘.๓๐ น. สำหรับสมาชิกและสุภาพชนทั่วไป มี ๒ ครั้ง

วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๖ วิจารณ์งานของ สันต์ เทวรักษ์ โดย
นพ ปาลกวงศ์ ณ อยุธยา
เปลื้อง ณ นคร
วิลาศ มณีวัตร
รณจวน อินทรกำแหง

ในการวิจารณ์นี้มีสันต์ เทวรักษ์ นั่งฟังอยู่ในคณะอภิปรายและตอบข้อข้องใจในเรื่องทัศนคติและแนวการเขียนงานของเขาเมื่อถูกขอร้องให้ชี้แจง

วันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๐๖ อภิปรายเรื่อง "เราจะเชื่อข่าวอย่างไร" โดย
พิชัย วาสนาส่ง
เสฐียร พันธรั้ง
เต็มศิริ บุญยสิงห์
ประสัทธ์ บันยารชุน
ประหยัด ศ นาคนา

ข้าพเจ้าฟังทั้งสองรายการ ได้รับความรู้และมีความเพลิดเพลินด้วย

การปิดประชุม

วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๐๖ เวลา ๑๙.๐๐-๒๒.๐๐ น.

เป็นการพบปะสังสรรค์และรับประทานอาหารค่ำร่วมกันที่โรงแรมเอราวัณ มีพระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร ทรงเป็นประธาน ม.ล. ปิ่น มาลากุล รมต. ว่าการกระทรวงศึกษาธิการ บรรยายเรื่องที่น่าสนใจเกี่ยวกับหนังสือและห้องสมุด ซึ่งข้าพเจ้าจะถ่ายทอดคำบรรยายได้ดังนี้

เรื่องที่น่าสนใจเกี่ยวกับหนังสือและห้องสมุด โดย ม.ล. ปิ่น มาลากุล

ฝ่าพระบาท นายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย และท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย

การได้รับเชิญให้มาพูดในที่ประชุมนี้ เป็นเกียรติอย่างสูง แต่สงสัยทำไมจึงเชิญข้าพเจ้า เพราะไม่มีความรู้อะไรในเรื่องห้องสมุด แต่อ่านมาบ้าง อย่างไรก็ตามก็รับมาพูดเพราะสนใจสมาคมมาหลายปีแล้ว...

หนังสือและห้องสมุดท่านคงรู้ดีแล้วว่าอะไรเป็นอะไร ชีวิตข้าพเจ้าเคยได้รับความเดือดร้อนเรื่องหนังสือและห้องสมุดมาก เมื่อเป็นนักเรียนอยากอ่านแล้วไม่ได้อ่าน มีหนังสือดีเล่มหนึ่ง ข้าพเจ้าอยากอ่านหลายครั้ง แต่ก็ยังไม่สำเร็จ เดียวนี้ก็ยังอยู่

แม้จะผ่านมามากหลายปีแล้วก็ยังเดือดร้อน เพราะหนังสือเข้ามาทุกวัน ดูหนังสือไม่เคยพอเวลาจัดใหม่ เมียข้าพเจ้าก็เดือดร้อนด้วย เพราะจัดใหม่แล้วก็ไม่รู้จะหยิบเล่มเก่าอย่างไร

ข้าพเจ้าเดือดร้อนเรื่องหนังสืออีกอย่าง ซึ่งไม่ใช่เรื่องส่วนตัว และเป็นเรื่องแบบเรียนซึ่งนักเรียนต้องใช้ ข้าพเจ้าทำงานกระทรวงต้องฟังเสียงประชาชน พอต้นปีการศึกษาเริ่มเรียนหนังสือไม่รู้จะแก้ไขอย่างไร พูดตรง ๆ ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย คิดว่าหนังสือควรเปลี่ยนเพราะโลกเปลี่ยน ถ้าใช้ของเก่าล้าสมัยในเรื่องใช้ความคิด ข้าพเจ้าไม่ทราบจะอย่างไร

ถ้าข้าพเจ้ามีบุตรหลาน ก็จะซื้อหนังสือดีโดยไม่คำนึงถึงราคา ขอให้ได้นหนังสือใหม่ทันสมัย แต่ประชาชนไม่เห็นเช่นนั้น เพราะฉะนั้นหนังสือทำให้ข้าพเจ้าเดือดร้อน

ข้าพเจ้าสนใจหนังสือและห้องสมุดมาก แต่พัวพันเพราะใช้ห้องสมุดไม่พอ การใช้ห้องสมุดนั้นน้อยมาก แต่ทำหนังสือและห้องสมุดนั้นหลายแห่ง ข้าพเจ้าคิดถึงหนังสือและห้องสมุดบ่อย ๆ และเปรียบเทียบอะไรอีกมากมาย เคยเขียนคำประพันธ์สั้น ๆ บทหนึ่ง

โลกมีลักษณะคล้ายหนังสือ

อยู่กับบ้าน.....

เริ่มท่องเที่ยวคือเริ่มอ่าน

หน้าหนึ่ง.....

นักปราชญ์ใส่เรื่องราวไว้ในหนังสือทั้งอดีตและปัจจุบัน ยิ่งกว่านั้นถ้าอ่านคืออาจรู้เรื่องในภายหน้าด้วย เพราะฉะนั้นห้องสมุดสำคัญมาก หนังสือและห้องสมุดแบ่งประเภทได้หลายอย่าง แต่ข้าพเจ้าแบ่งง่าย ๆ คือ เด็กผู้ใหญ่และวัยรุ่น

เด็กมุ่งหมายอ่านออกเขียนได้ ต่อไปเด็กอ่านได้แล้วอ่านเรื่องราวต่างๆ และสิ่งเพลิดเพลิน
สุดท้ายคือการศึกษาเล่าเรียน ก่อนนี้ไม่มีหนังสือ แต่เดี๋ยวนี้กระตือรือร้น ห้องสมุดก็เกิดขึ้น ข้าพเจ้า
สนับสนุนหนังสือดีมาหลายปีก็สำเร็จบ้าง รู้สึกว่าเมื่อไม่มีหนังสือกับมัน แต่มันแล้วไม่มีคนซื้อซึ่งเป็น
ปัญหาต่อไป

ระดับพันวัยอ่านออกเขียนได้แล้ว รุ่นนี้เห็นว่ามันสำคัญมากนักแต่ข้าพเจ้าเห็นว่าสำคัญ
เหลือเกิน วัยรุ่นอ่านเรื่องอะไรที่สำคัญ เพราะหนังสือมีส่วนสร้างจิตใจและความรู้สึกแก่
เขามาก.....คนเราเป็นอย่างไรรู้ คุณตอนเขาอ่านหนังสือ

จะดูคนรอนเขาว่างงาน

ดูว่าอ่านหนังสืออะไรนั้น...

แพรรามต่างมีต่างกัน

เพราะฉะนั้นผู้ส่งเสริม...เพราะหนังสือย่อมจิตใจคนได้ ดังนั้นต้องรู้...

ระยะสุดท้ายเป็นเรื่องสำคัญต้องกำหนดแนวทางวิชาการค้นคว้าอ่านหนังสือให้เพียงพอ ชาว
ต่างประเทศเขียนเป็นเอกสารการประชุมว่า นักศึกษาไทยไม่อ่านหนังสือ ถ้าอ่านน้อยไปคงมีความ
จริงบ้าง

วิธีการศึกษาในเมืองไทยใช้แบบมัธยมศึกษากันมาก อาจเป็นสอนเด็กก็เอามัธยมสอน
มหาวิทยาลัยก็ใช้วิธีมัธยม ความเห็นผมไม่ควรบ่อน ควรให้รับประทานเอง ถึงตอนอุดมให้นักศึกษา
ฟังห้องสมุดมากกว่านี้ข้าพเจ้าจะแก้ของเก่าก็ไม่ใช่ว่าหน้าทีโดยตรงแท้

เริ่มตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ วางแผนให้นักศึกษาใช้ห้องสมุดให้มากขึ้น กันคว้า เมื่อ
จบแล้วก็ติดตัวไป จึงเขียนหลักสูตรว่านักศึกษาทุกคนในภาคหลังเรียนห้องสมุดและการใช้ห้องสมุด
แต่ไม่ทราบว่ามีเมื่อเปิดแล้วเป็นอย่างไรรู้เพราะเตรียมให้เท่านั้น

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สมบัติชิ้นแรกคือหนังสือ มหาวิทยาลัยเปิดปีหน้า และเริ่มห้อง
สมุดสองปีครึ่งแล้ว มีหนังสือมากพอเป็นแสน ๆ โดยไม่ใช้งบประมาณ ที่เตรียมงานนี้เพราะเห็น
ห้องสมุดสำคัญมาก ที่ไม่ได้ใช้เงินคือเมื่อไปเชียงใหม่บอกว่าจะให้หนังสือสักเล่ม กระซิบกันต่อไป
ถึงประชาชน และเชิญมารับประทานน้ำชาถือหนังสือกันมาคนละเล่ม นี่ก็เริ่มห้องสมุดมหาวิทยาลัย
เชียงใหม่

สิ่งสำคัญที่ตกไปคือวิจัย การวิจัยต้องมีหนังสือพร้อม ถ้าไม่จะมีผิดพลาดมาก แผนผังเขียนใหม่จังหวัดใกล้เคียงก็พึงได้ มหาวิทยาลัยไทยเห็นความสำคัญห้องสมุดน้อยมาก จุฬาฯ ปี ๔๐ ปีแล้วตั้ง ธรรมศาสตร์ก็เหมือนกัน ที่อื่นก็เหมือนกัน มหาวิทยาลัยมาก่อนหนังสือ เพราะไม่มีใครเห็นความสำคัญ เป็นการยากในการแก้ความผิด แต่ยังมีทางแก้ไขได้บ้าง บางทีอนุโลมให้ได้

หนังสือเด็กวัยรุ่น ถามว่าชอบอ่านชนิดไหนมาก “หนังสืออ่านเล่นชนิดราดถูกปกเขียวแดง” นอกจากจะคิดว่าอนุโลมควรเขียนเรื่องอ่านเล่นกัน ทำวิชาการให้สนุกเสียบ้าง เพื่อให้เด็กวัยรุ่นอ่าน และสร้างจิตใจอนุโลมตามหนังสือที่เขียน ถ้าทำได้จะช่วยบ้านเมือง จะได้เยาวชนตามความรู้สึกนึกคิด

ก่อนการปฏิวัติ จะหาเงินก้อนหนึ่งพิมพ์หนังสือแจกนักเรียนยากจนให้มีหนังสือเรียนสองใช้กระดาดขึ้นสำหรับเด็กมีเงิน ข้าราชการอยากให้ได้แบบเรียนดี เพื่อเด็กมีจิตใจดีงาม พัฒนาแบบเรียน ให้ห้องสมุดสำหรับนักเรียนยากจนยืมเรียน แต่ถูกโจมตีว่าทำไมถึงไม่มีเหตุผล และถูกขมวดว่าให้เป็นทุนหมุนเวียนทำไมผู้แทนจึงไม่ชอบวิธีนี้

ทำอย่างไรให้เด็กมีแบบเรียนดีขึ้น จึงถือหลักว่าต้องเปลี่ยนเมื่อจำเป็น ไม่เปลี่ยนเมื่อไม่จำเป็น เดียวนี้เดือดร้อนกันอยู่ หนังสือในห้องสมุดเป็นเรื่องใหญ่มาก วิธีกักก็มีสักวัน เด็กวัยรุ่นและมหาวิทยาลัย

เมื่อข้าพเจ้าก้าวมาบอกข้าพเจ้าว่า เตรียมบรรณารักษ์หอสมุดแห่งชาติ ทำไมไม่ให้บรรณารักษ์แก่ห้องสมุดประชาชน หาวิธีให้ผู้นำมาเห็นความสำคัญ จะได้เห็นห้องสมุดจริง ๆ ห้องสมุดบางแห่งไม่ใช่ห้องสมุด พยายามตั้งห้องสมุดขึ้นโดยไม่เรียกร้องความช่วยเหลืออย่างไร ควรสนับสนุนอย่างยิ่ง

หวังว่า ๔-๕ ปี ห้องสมุดต่าง ๆ จะเจริญขึ้นพร้อมกับหอสมุดแห่งชาติที่จะสร้างขึ้นซึ่งมีหน้าที่เพิ่มเติมเพราะว่าเป็นที่เก็บเอกสารของรัฐด้วย

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในเรื่อง “ห้องสมุดกับการพัฒนาประเทศ”

“การพัฒนาคนทางความรู้ช่างเทคนิค ให้มีการศึกษาเจริญองกงานนั้นต้องอาศัยห้องสมุดซึ่งเป็นนโยบายสำคัญอันหนึ่งของรัฐ ถ้าไม่มีห้องสมุดดีเยี่ยมพัฒนาคนไม่ได้ หลักสำคัญให้การศึกษา

ความเจริญของมนุษย์ปัจจุบันอาศัยห้องสมุดเป็นแหล่งกลาง ดังนั้นบรรณารักษ์ จึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ”^๑

ท่าอย่างไรเมืองไทยจะมีห้องสมุดที่ดีเพื่อทำหน้าที่ตามความหมายที่อ้างถึงนั้นได้ เพราะห้องสมุดเมืองไทยยังเผชิญปัญหา การขาดแคลนหนังสือที่เหมาะสม และบรรณารักษ์ที่ได้รับการฝึกอบรม

ถ้าจะให้ห้องสมุดที่ดีเพื่อพัฒนาคนหรือรู้ต้องการ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแก้ปัญหาแรกอย่างรีบด่วน นั่นคือการรวมผู้ทรงคุณวุฒิที่มีใจรักในการศึกษาค้นคว้า เขียนหนังสือ รวมสะสมวิชาการไว้ทุกสาขาเพื่อส่งเสริมความรู้ทุกระดับ และขอให้ท่านเหล่านั้นรับผิดชอบในการผลิตหนังสือตามความมุ่งหมายจริง ๆ ข้าพเจ้าเชื่อเหลือเกินว่ารัฐจะหาตัวบุคคลดังกล่าวนี้ไม่ยากเลย เพราะท่านผู้ทรงคุณวุฒิสมาครใจในการเขียนมีอยู่แล้วตามหน่วยราชการต่าง ๆ การดึงคนออกเพียงคนเดียวจากจากบางกรมกอง บางทีไม่ได้ทำให้งานส่วนนั้นเดือดร้อนเลย มาตั้งกองทำหนังสือตามโครงการของรัฐอย่างจริงจัง จัดพิมพ์อย่างมีคุณภาพ บางส่วนขายในราคาทุน บางส่วนอาจจ่ายไปยังห้องสมุดต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ปัญหาขาดแคลนหนังสือจะเบาบางและหมดไป ห้องสมุดจะมีความหมายสมบูรณ์ขึ้น เพราะมีหนังสือหลายประเภท เลือกได้อย่างกว้างขวางสนองตามความต้องการจริง ๆ

หนังสือต่าง ๆ ที่ต้องการความรับผิดชอบในการจัดทำ

๑. หนังสือเด็ก เริ่มตั้งแต่เด็กเล็กที่จะเพาะนิสัยการอ่านที่ดี ไปจนกระทั่งเด็กวัยรุ่นที่จะสร้างทัศนคติทางดีงาม “เพราะหนังสือมีส่วนสร้างจิตใจและความรู้สึกแก่เขามาก”^๒ นอกจากจะคิดว่าอนุโลม ควรเขียนเรื่องอ่านเล่นกัน ทำให้สนุกเสียบ้าง เพื่อให้เด็กวัยรุ่นอ่าน และสร้างจิตอนุโลมตามหนังสือที่เขียน ถ้าทำได้อย่างช่วยบ้านเมือง จะได้เยาวชนตามความรู้สึกนึกคิด”^๓

๒. หนังสืออ่านประกอบชั้นประถมและชั้นมัธยมศึกษา เพื่อปูพื้นฐานทางด้านวิชาการต่าง ๆ ที่จะช่วยให้มีความสามารถศึกษาต่อไปได้อย่างกว้างขวาง ตลอดจนการเตรียมตัวเป็นนักประดิษฐ์ นักค้นคว้าได้ สมดังเจตจำนงของรัฐที่จะมุ่งพัฒนาคนทางด้านความรู้และช่างเทคนิค

๓. หนังสือตำราวิชาการชั้นสูง ตามข้อเท็จจริง ผู้มีความรู้ภาษาอังกฤษพอใช้การได้เท่านั้น ที่จะสามารถใช้ห้องสมุดเพื่อการศึกษา ค้นคว้าได้อย่างเต็มที่ เพราะหนังสือวิชาการเป็น

๑. หน้า ๒ “แนวโน้มในการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน” บุญชนะ อัดดากร

๒, ๓ หน้า ๓ “เรื่องที่นำเสนอเกี่ยวกับหนังสือและห้องสมุด” ปิ่น มาลากุล

ภาษาอังกฤษเสียส่วนใหญ่ ส่วนหนังสือไทยก็เป็นหนังสือพุทธศาสนา ปรัชญา สารคดี บรรเทิงคดี เป็นส่วนใหญ่ แต่ด้อยในทางตำราวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านวิทยาศาสตร์และวิชาเทคนิค

๔. หนังสือสำหรับผู้ใหญ่ (ผู้เริ่มอ่าน) ที่จะให้ความรู้เบื้องต้นในเรื่องต่อไปนี้

- ก. การปรับปรุงวิธีการทำมหาเลียงชีพของท้องถิ่น เช่น การเกษตร อุตสาหกรรม
- ข. การปฐมพยาบาล อนามัย และปัญหาทางด้านสุขภาพ
- ค. การแนะนำเรื่องอาหาร
- ง. การเลี้ยงเด็ก
- จ. เศรษฐกิจของครอบครัว การใช้จ่าย การประหยัด
- ฉ. อุตสาหกรรมขนาดเล็ก และการฝีมือต่าง ๆ
- ช. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ ธรรมชาติวิทยา
- ซ. ภูมิศาสตร์ของท้องถิ่น ประวัติของชุมชน
- ญ. หน้าที่พลเมือง ความร่วมมือและความเข้าใจระหว่างชาติ

ปัญหาบรรณารักษ์ บรรณารักษ์ของประเทศไทยจำนวนมากที่สุดไม่มีความมั่นคงทางด้านวิชาบรรณารักษศาสตร์ และการรับรองวิทยฐานะ จึงทำให้ขาดความสนใจงานอาชีพนี้ไป ทำให้ความสำคัญของห้องสมุดน้อยลงแทบจะไม่มีเลย

การที่ ก.พ. ไม่รับรองวิทยฐานะของบรรณารักษ์ (เป็นปัญหาที่ควรพิจารณาแก้ไข) อาจเป็นเพราะห้องสมุดเพิ่งได้รับการฟื้นฟู ยังมีบทบาทสำคัญน้อยมากทางด้านศึกษา (เพราะขาดหนังสือที่เหมาะสมบรรณารักษ์ที่ได้รับการศึกษาอบรม)

การฝึกอบรมบรรณารักษ์ที่ขาดคุณวุฒิ สมาคมห้องสมุดก็เริ่มมีบทบาทตั้งแต่เริ่มก่อตั้งสมาคมจดทะเบียนเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๗ อบรมเจ้าหน้าที่ห้องสมุดต่าง ๆ เป็นประจำปี โดยได้รับความช่วยเหลือจากมูลนิธิเอเชีย ปัจจุบันมีผู้รับการอบรมทั้งสิ้น ๒๓๕๔ คน นับเป็นยุคแรกของห้องสมุดแห่งประเทศไทยตามสถานการณ์

ปัจจุบันโลกกำลังวิ่ง วิทยาการต่าง ๆ กำลังก้าวหน้า ห้องสมุดทุกแห่งกำลังพัฒนาขึ้น เพื่อให้ทันกับความเคลื่อนไหวของโลก ห้องสมุดเมืองไทยควรเป็นยุคสองของพัฒนาการเพื่อปรับสร้างคุณภาพของการบริหารงานตามความมุ่งหมายของรัฐที่กำลังพัฒนาประเทศและพัฒนาคน การสร้าง

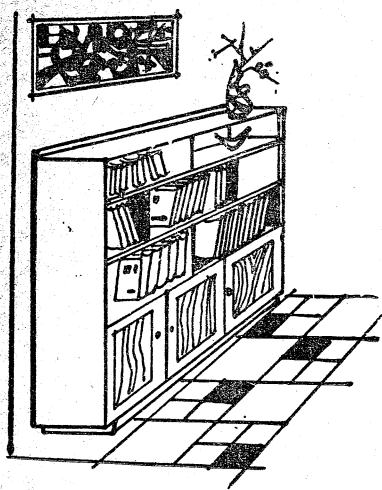
คุณภาพของการบริหารงานห้องสมุด คือการเสริมสร้างความมั่นคงของบรรณารักษ์ทางด้านวิชาการ และการรับรองวิทยฐานะ

กำลังสำคัญที่สุดของการสร้างฐานะบรรณารักษ์ คือ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย จำเป็นต้องพิจารณาหาทางจัดหลักสูตรที่แน่นอนและสมบูรณ์ของสมาคมห้องสมุดเอง อย่างที่ห้องสมุด สมาคมต่าง ๆ กำลังทำกัน คือการจัดชั้นให้การศึกษาเบื้องต้นที่จำเป็น กำหนดให้ศึกษาเอาเองตาม หลักสูตรที่วางไว้ โดยจัดส่งคำบรรยายไปให้ มอบหมายงานให้ทำ โดยทางไปรษณีย์เป็นต้น แล้ว มีการสอบความรู้เป็นประจำ ปีละครั้งหรือ ๖ เดือนครั้ง จนกระทั่งจบหลักสูตรที่สมาคมกำหนดไว้ จัดการอบรมภาคหลังสำหรับผู้สอบได้ตามหลักสูตรที่สมาคมกำหนดไว้ จัดการอบรมภาคหลังสำหรับผู้สอบได้ตามหลักสูตรของสมาคม เพื่อให้มีความแจ่มชัดขึ้นในทางด้านวิชาการและศึกษาเพิ่มเติมใน ด้านการบริหารงานห้องสมุดในลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ห้องสมุดของตน ตลอดจนการจัด กิจกรรมต่าง ๆ ที่จะสามารถนำไปจัดได้โดยทั่วไป ปิดการอบรมแต่ละรุ่นด้วยการให้ประกาศนียบัตร แสดงวิทยะฐานะว่าสำเร็จการศึกษาวชิชาบรรณารักษศาสตร์ ตามความรู้ที่สมาคมกำหนดให้แล้ว จะเป็น การสร้างฐานะบรรณารักษ์และเพิ่มกำลังความสามารถในการบริหารงานห้องสมุด เป็นการผลิต บรรณารักษ์อีกหลักสูตรหนึ่งนอกเหนือไปจากการผลิตบรรณารักษ์ชั้นปริญญา ซึ่งมีหลักสูตรเรียน เต็มเวลา ของมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ และบางมหาวิทยาลัยที่กำลังอยู่ในโครงการ

ข้าพเจ้าเชื่อว่าสมาคมห้องสมุดมีกำลังเพียงพอที่จะดำเนินงานนี้ได้แล้ว เพราะปัจจุบันนี้มี สมาชิกที่สำเร็จการศึกษา วชิชาบรรณารักษศาสตร์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และจาก ต่างประเทศก็มี จำนวนมากพอที่จะช่วยเหลือแบ่งปันงานนี้ได้ ถ้าสมาคมจะเชิญประชุมบรรณารักษ์เหล่านั้นร่วมกัน พิจารณาเพื่อเสนอเป็นทางการต่อไป

นี่เป็นเพียงความเห็นข้าพเจ้าขออนุญาตเสนอเพื่อพิจารณาว่ากระทรวงศึกษาจะสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือสมาคมในการจัดทำหลักสูตรดังกล่าวได้หรือไม่ ถ้าโครงการนี้สำเร็จก็จะเป็นเหตุผล เพียงพอแก่การต่อสู้เพื่อการรับรองวิทยฐานะของบรรณารักษ์

ในขณะที่ตั้งกองทำหนังสือตามความต้องการ มีการปรับปรุงเสริมสร้างฐานะของ บรรณารักษ์ ส่งเสริมการอ่าน การใช้ห้องสมุดของเด็กและของประชาชน เมื่อนั้นคือการเดินทาง ไปยังจุดที่ห้องสมุดและบรรณารักษ์เป็นกำลังหรือเครื่องมือในการพัฒนาคน

การพัฒนาห้องสมุดวิทยาศาสตร์ ต่าง ๆ ในประเทศไทยใน ๒๐ ปี ที่ผ่านมา

พัฒนาการของห้องสมุดกรมวิทยาศาสตร์
กระทรวงอุตสาหกรรม

ห้องสมุดกรมวิทยาศาสตร์แต่เดิมเป็นงานที่รวมอยู่ในแผนกสารบรรณ ไม่มีเจ้าหน้าที่เฉพาะ มีเสมียนพนักงาน ๒ คน ข้าราชการฝ่ายวิชาการเป็นผู้ดูแลดำเนินงาน ภายใต้ความควบคุมของอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์โดยตรง จำนวนเอกสารสิ่งพิมพ์ที่มีอยู่ตามสถิติรายงานกิจการกรมวิทยาศาสตร์ พ.ศ. ๒๔๗๗ มีหนังสือ ๕๔๗ เล่ม วารสาร ๑๐ รายการ ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๓ ห้องสมุดได้แยกออกมาเป็นแผนกห้องสมุด สังกัดสำนักงานเลขาธิการ มีข้าราชการฝ่ายวิชาการเป็นผู้ดูแลดำเนินงานภายใต้ความควบคุมของอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์โดยตรง จำนวนเอกสารต่าง ๆ เพิ่มขึ้นดังจะเห็นได้จากสถิติประจำ พ.ศ. ๒๔๘๓ จำนวนหนังสือประเภทตำราวิทยาศาสตร์มี ๑๗๙๔ เล่ม เอกสารทางวิทยาศาสตร์มี ๖๕๕ เล่ม เอกสารอื่น ๆ ๑๗๔ เล่ม วารสารทางวิทยาศาสตร์ ที่รับเป็นประจำ ๗๒ รายการ วารสารอื่น ๆ ๓๔ รายการ รวมเป็นหนังสือและเอกสาร ๒๖๒๔ เล่ม วารสารที่เย็บเล่มแล้ว ๑๐๗ เล่ม ผู้ปฏิบัติงานในระยะนี้ นอกจากเสมียนพนักงาน ๒ คนแล้ว นางสาวเปรอสรี เกษะนันท์ อักษรศาสตร์บัณฑิต จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บรรณารักษกรมหาวิทยาลัย ปัจจุบัน ขณะนั้นรับราชการกรมวิทยาศาสตร์ ในตำแหน่งอาจารย์วิชาภาษาอังกฤษสถานศึกษาเคมีปฏิบัติ ได้ปฏิบัติงานร่วมอยู่ด้วย

ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๘๓ - ๒๔๙๐ สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ การติดต่อกับต่างประเทศ เพื่อจัดหาหนังสือต่าง ๆ ต้องชะงักลง เป็นสมัยการทำงานในที่อพยพหลบภัย เป็นโอกาสที่นางสาวเปรอสรี เกษะนันท์ ได้พยายามศึกษาหาความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ และวิชาการห้องสมุดโดย

ตนเอง อาศัยตำราต่าง ๆ ที่มีอยู่ในห้องสมุด และยืมมาจากส่วนบุคคล ได้พยายามดำเนินงานปรับปรุงห้องสมุด ตามหลักวิชาการห้องสมุด เพื่อให้บริการห้องสมุดเป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น

เมื่อสงครามสงบแล้ว พ.ศ. ๒๔๙๔ นางสาวเปรอสิริ ได้รับทุนมูลนิธิ Fulbright ไปศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ณ มหาวิทยาลัย Columbia สหรัฐอเมริกาเป็นเวลา ๑ ปี ระยะเวลา ๔ ปี ที่กลับมาปฏิบัติงาน ได้ปรับปรุงห้องสมุดกรมวิทยาศาสตร์ ให้มีประโยชน์กว้างขวางยิ่งขึ้น

พ.ศ. ๒๔๙๘ ได้รับทุน British Council ไปศึกษาที่โรงเรียนวิชาบรรณารักษ์ และฝึกอบรมงานในห้องสมุดวิทยาศาสตร์ต่าง ๆ ในประเทศอังกฤษ เป็นเวลา ๖ เดือน ต่อจากนั้นด้วยความอนุเคราะห์ของ British Council, รัฐบาลไทย, Miss Lucile Morsch บรรณารักษ์หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน, Father T.I. Kortendiek คณบดีคณะบรรณารักษศาสตร์ แห่งมหาวิทยาลัย แคนทอลิก, Miss Mary Angle myer ผู้ซึ่งเคยเป็น Director ของห้องสมุดยูนิส ในประเทศไทย และโดยทุนส่วนตัว นางสาวเปรอสิริ เกะนันท์ ได้มีโอกาสไปศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ เพิ่มเติม ณ มหาวิทยาลัย Catholic, Washington, D.C. จนได้รับปริญญาโททางบรรณารักษศาสตร์ (M.S. in LS) ระหว่างการศึกษาได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติงานในหอสมุด รัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress) ด้วย ทั้งหมดเป็นเวลาประมาณ ๓ ปี ก่อนเดินทางกลับประเทศไทย หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ได้อนุเคราะห์จัดให้ดูงานห้องสมุดทางวิทยาศาสตร์ และห้องสมุดประชาชนในบริเวณ Washington D.C. หลายแห่ง นอกจากนี้ยังได้แวะดูงานห้องสมุดทางวิทยาศาสตร์ในภาคพื้นยุโรปอีกหลายแห่ง ทั้งหมดนี้เพื่อนำมาปรับปรุงงานห้องสมุดกรมวิทยาศาสตร์ ให้มีค่าเป็นประโยชน์กว้างขวางยิ่งขึ้นอีก

ในระยะหลังสงครามโลก ครั้งที่ ๒ กิจกรรมด้านอุตสาหกรรมในประเทศไทยเจริญขึ้น การค้นคว้าวิจัยในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นปัจจัยอันสำคัญของงานอุตสาหกรรม ยิ่งของงานอุตสาหกรรม หนังสือตำราเอกสารทางวิทยาศาสตร์พร้อมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ ในห้องสมุด ซึ่งเป็นเครื่องมือแนะแนวทางให้สามารถ ติดตามความเจริญก้าวหน้า ทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคนิค จึงเป็นสิ่งจำเป็น ยิ่งกว่านั้นจำเป็นต้องมีเจ้าหน้าที่ผู้มีความรู้ความสามารถในการจัดเอกสารอุปกรณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ให้สะดวกแก่การใช้ กรมวิทยาศาสตร์เห็นความสำคัญและความจำเป็นของห้องสมุดเป็นอย่างดียิ่ง และได้สนับสนุนการดำเนินงานของห้องสมุดทุกวิถีทาง จัดสรรงบประมาณสำหรับซื้อหนังสือ เอกสาร วารสารต่าง ตลอดจนอุปกรณ์ที่จำเป็นในการดำเนินงานห้องสมุด จัดหา

เจ้าหน้าที่ประจำงานด้านต่าง ๆ ของห้องสมุดกรมวิทยาศาสตร์มีบรรณารักษ์ชั้นเอก ๑ คน ตำแหน่ง บรรณารักษ์กรมวิทยาศาสตร์ นักวิทยาศาสตร์โท ซึ่งได้รับการอบรมวิชาบรรณารักษศาสตร์จาก ประเทศอังกฤษและอินเดีย ในตำแหน่งหัวหน้าแผนกห้องสมุด ๑ คน และเสมียนพนักงานในหน้าที่ ต่าง ๆ อีก ๑๐ คน รวมทั้งหมด ๑๒ คน มีคณะกรรมการห้องสมุด ซึ่งทำนอธบัตกรมวิทยาศาสตร์ เป็นประธาน ประกอบด้วย หัวหน้ากองต่าง ๆ บรรณารักษ์ วศ. และหัวหน้าแผนกห้องสมุด เป็นกรรมการ ทั้งนี้เพื่อให้งานต่าง ๆ ของห้องสมุดดำเนินไปด้วยดี

พัฒนาการของห้องสมุดกรมวิทยาศาสตร์ ได้เป็นไปอย่างน่าพอใจเป็นอย่างยิ่ง จนกระทั่ง ห้องสมุดกรมวิทยาศาสตร์เป็นที่รู้จักกันทั่วไป จากบริการต่าง ๆ ดังจะเห็นได้จากรายงานประจำปี ๒๕๐๕

๑. งานด้านบริหาร การดำเนินงานแผนกต่าง ๆ ของห้องสมุดเป็นไปโดยเรียบร้อย เจ้าหน้าที่แต่ละคนจะได้รับการอบรมชี้แจงวิธีปฏิบัติงาน แก้ไขปัญหาข้อบกพร่องต่าง ๆ อยู่เสมอ เอกสารสิ่งพิมพ์ตำราต่าง ๆ ทางวิทยาศาสตร์ในสาขาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์และประยุกต์ และวิชาการ อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้รับการจัดเก็บรักษาไว้เป็นระเบียบ สะดวกแก่การค้น มีสถิติผลการปฏิบัติงาน ประจำสัปดาห์ ประจำเดือน และประจำปี

๒. งานด้านการรวบรวมและเตรียมเอกสาร ได้ติดต่อรวบรวมบัญชีรายชื่อเอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ จากต่างประเทศ นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือก ดำเนินการสั่งซื้อ ขอ หรือ แลกเปลี่ยนสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ จัดเตรียมสิ่งพิมพ์สำหรับการยืม ติดต่อยืมสิ่งพิมพ์จากห้องสมุดอื่น ๆ หรือ ส่วนตัวบุคคลภายในประเทศมาใช้ราชการ ติดต่อขอแลกเปลี่ยนหนังสือและวารสารกับองค์การ วิทยาศาสตร์ในต่างประเทศโดยตรง โดยผ่านองค์การ USBE ซึ่งส่วนมากเป็นการได้รับบริจาคจาก ประชาชนอเมริกัน นอกจากนี้ยังได้รับการบริจาคจาก Asia Foundation, British Council, British Information Service และจากสถานทูตอังกฤษภายใต้แผนการโคลัมโบอีกด้วย

๓. บริการแก่ผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อการค้นคว้าศึกษาวิจัย

จัดบริการให้ยืมเอกสารต่าง ๆ ๒๕๔๒๓ เล่ม

จัดบริการบรรณานุกรม ๗ เรื่อง

จัดทำดัชนีค้นเรื่องวารสารทางวิทยาศาสตร์ที่พิมพ์ในประเทศจำนวน ๙๓๓๐ เรื่อง

จัดทำบัตรรายการวารสารเพื่อสะดวกรวดเร็วในการค้น ๑๙๔๖ รายการ

จัดนิทรรศการเอกสารที่ได้รับใหม่ ๆ ให้ผู้อ่านได้สังเกตและสนใจ ตรวจอ่าน

บทความรู้ทันสมัย เพิ่มเติมผลัดเปลี่ยนเป็นประจำทุกสัปดาห์

จัดบริการคัดถ่าย อัดขยายเอกสารตามความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุด ทั้งภายในและภายนอกกรม เพื่อการศึกษาวิเคราะห์วิจัย

จัดบริการยืมวารสารจากห้องสมุดอื่น ๆ ให้ผู้ใช้ที่ต้องการ

จัดการแนะนำและอบรมนักศึกษาปีที่ ๓ ของสถานศึกษาเคมีปฏิบัติ ในการใช้ห้องสมุดเพื่อการศึกษา แนะนำการใช้ห้องสมุดแก่บุคคลที่เข้ามาใช้ห้องสมุด ฝึกงานห้องสมุดเฉพาะทางวิทยาศาสตร์แก่ผู้จะทำงานด้านนี้

๔. งานดูแลรักษาห้องสมุดสำนักงานปริมาณเพื่อสันติ แผนกห้องสมุดได้ดูแลจัดรักษาห้องสมุดสำนักงานพลังงานปริมาณเพื่อสันติ ซึ่งกรมวิทยาศาสตร์ได้รับมอบให้จัดการดำเนินงานมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๙ และได้ย้ายไปอยู่ที่สำนักงาน พ.ป.ส. เมื่อต้นเดือนมกราคม ๒๕๐๖ ทางแผนกจัดส่งเจ้าหน้าที่ไปช่วยดูแลเป็นประจำสัปดาห์ละ ๒ ครั้ง

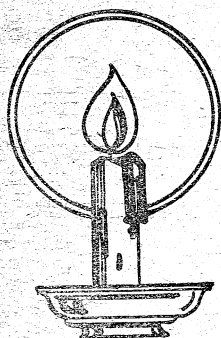
๕. งานของศูนย์รวมห้องสมุดวิชาวิทยาศาสตร์สาขาต่าง ๆ (Science and Technical Library Center) ห้องสมุดกรมวิทยาศาสตร์ได้ช่วยจัดทำบัญชีเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่มูลนิธิ Asia ส่งมาเพื่อแจกจ่ายแก่ห้องสมุดของสมาชิกของศูนย์ ฯ

๖. สถิติต่าง ๆ

จำนวนเอกสารสิ่งพิมพ์ทั้งหมด	๖๙,๐๑๕ รายการ
รายการวารสารทางวิทยาศาสตร์ซึ่งรับประจำ	๒๐๐ ,,
สิ่งพิมพ์ที่มีผู้ใช้	๒๕,๔๒๓ ,, (เฉพาะ พ.ศ. ๒๕๐๕)
คัดถ่ายสำเนาเอกสาร	๑๑,๐๑๕ หน้า (เฉพาะ พ.ศ. ๒๕๐๕)
บุคคลภายนอกขอใช้ห้องสมุด	๑,๑๐๗ คน

ขณะนี้ห้องสมุดกรมวิทยาศาสตร์ยังอยู่ในระหว่างการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้มาซึ่งตำราอันมีค่ายิ่ง เพื่อความก้าวหน้าทางวิทยาการและเป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยในการปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเศรษฐกิจภายในประเทศให้เจริญยิ่งขึ้น ได้ขยายบริการต่าง ๆ ให้กว้างขวาง เป็นประโยชน์ สะดวกรวดเร็วสมความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุดอยู่เสมอ

ศติวงศ์ บึงตระกูล

ชีวิตและงานของ มัณโร ลีฟ

รวบรวมโดย ฅมฤต วัคคาการ

เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ศกนี้ ประเทศไทยได้มีโอกาสด้อนรับคนสำคัญของวงการหนังสือคนหนึ่ง เขาคือ มัณโร ลีฟ (Munro Leaf) - ที่ว่าเขาเป็นคนสำคัญก็เพราะเขาเป็นทั้งนักเขียนหนังสือสำหรับเด็กที่มีชื่อเสียงทั่วโลก เขาวาดรูปประกอบหนังสือของเขาเอง และเป็นผู้จัดพิมพ์อีกด้วย การมากรุงเทพฯ ครั้งนี้นับเป็นครั้งที่สองในชีวิตของเขา ครั้งแรกที่เขามาก็เมื่อ ค.ศ. ๑๙๓๑ ในครั้งนั้นเขามาอยู่ได้เพียง ๓-๔ วันเท่านั้น ในครั้งนี้เขาได้มีโอกาสอยู่ในกรุงเทพฯ ถึงหนึ่งสัปดาห์เต็ม การมาของเขาครั้งนี้รัฐบาลของสหรัฐอเมริกาส่งมาในฐานะผู้เชี่ยวชาญ มาเพื่อเผยแพร่งาน ของเขาเองและเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของเขาและประเทศต่าง ๆ ในตะวันออกไกลนี้ ภรรยาของเขาที่ร่วมเดินทางมาในครั้งนี้ด้วย ในวันแรกที่เขามา ถึงเมืองไทย เขาก็ได้รับเชิญไปปาฐกถา ที่ AUA Center และสองวันต่อมาเขาก็ไปปรากฏตัวที่ห้องประชุมในห้องสมุดศาลาอเมริกัน ถนนพัฒนาพงศ์ ก่อนเวลาปาฐกถาของเขาเพียงเล็กน้อย และตอนนั้นเองที่เราผู้สนใจในงานของเขาและตัวของเขาได้มีโอกาสพบและฟังคนสำคัญที่ถ่อมตัว ร่าเริง และเป็นกันเองสมเป็นทูตแห่งมิตรภาพโดยแท้

มัณโร ลีฟ เกิดที่เมืองเล็ก ๆ แห่งหนึ่งชื่อ แสมมิลตัน ซึ่งขณะนั้นอยู่ในเมืองบัลติมอร์ รัฐแมริแลนด์ สหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๐๕ ตอนที่เขายังเล็กอยู่ พ่อกับแม่ก็พาเขาอพยพไปอยู่ที่วอชิงตัน และเขาก็เรียนจบมัธยมบริบูรณ์ที่นั่น ในตอนที่เขาเป็นเด็กเขามีโอกาสที่ได้ใช้ชีวิตทั้งในเมืองและบ้านนอก ได้มีโอกาสอยู่ใกล้ป่า ทุ่งนา ลำธาร และสายน้ำของ National

Soldier's Home อันลือชื่อ เขาเป็นเด็กที่สนใจในเพื่อนมนุษย์ด้วยกันตั้งแต่จำความได้ ไม่ว่าใครจะทำอะไรก็ต้องสนใจต่อไปว่าทำไมจึงทำอย่างนั้นอย่างนี้ ตอนที่เขาติดใจมากที่สุดตอนที่เขาเป็นลูกเสือ ซึ่งโชคที่ที่มีนายหมู่ลูกเสือที่พิเศษสุดเหมาะสำหรับเขาเสียจริง ๆ ชีวิตของเขาเป็นชีวิตของเด็กอเมริกันชั้นกลางที่มีโอกาสสนุกสนานเต็มที่ ถึงเวลาเรียนก็เรียนเต็มที่เหมือนกัน เมื่อเขาโตขึ้นก็ได้เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยแมริแลนด์ ตอนนั้นเขาได้มีโอกาสรวมกลุ่มกับเพื่อนๆ ชายโสดด้วยกัน พบปะผู้คนมากขึ้น ได้เล่นกีฬาบ้างบางครั้ง ทำให้ชีวิตในมหาวิทยาลัยมีรสชาติยิ่งขึ้นและน่ารื่นรมย์ เขาสำเร็จปริญญาตรีทางอักษรศาสตร์ ใน ค.ศ. ๑๙๒๗ ตอนนั้นก็ได้ลองทำงานหลายอย่างและได้ท่องเที่ยวไปหลายรัฐ ทำให้ได้พบเห็นชีวิตมากขึ้น จากนั้นก็เข้าศึกษาต่อที่ Harvard ทำปริญญาโททางอักษรศาสตร์สาขาวรรณคดีอังกฤษ จบแล้วก็เป็นอาจารย์สอนหนังสือและเป็นครูฝึกกีฬา (เพราะเป็นนักกีฬามือเก่า) ที่ ร.ร. เตรียมทั้งที่รัฐแมสซาชูเซตส์และที่รัฐเพนซิลเวเนียรวมเป็นเวลา ๓ ปี ตอนนั้นคนไทยเรารู้กันว่าเขาอยู่ในระยะเบญจเพศ จะดีก็ดเลิศจะร้ายก็ร้ายเหลือละ ตอนนั้นเองเขาย้ายเข้าไปทำงานที่นิวยอร์ก เริ่มจับงานทางด้านการพิมพ์หนังสือ ทำงานด้วยความรักงานและมานะบากบั่นจนได้เลื่อนตำแหน่งเป็นหัวหน้าใหญ่ของสำนักพิมพ์มีชื่อแห่งหนึ่ง

ในปี ๑๙๓๔ เขาเริ่มงานเขียนหนังสือสำหรับเด็กเล่มแรกของเขา คือ Grammar Can Be Fun ที่เขาเขียนเพราะสังเกตเห็นเด็กอเมริกันพูดจาโดยไม่สนใจหลักไวยากรณ์กันเสียเลย ตัวเขาในฐานะที่เคยเป็นครูก็คงจะทนฟังต่อไปไม่ไหว จึงเขียนหนังสือเล่มนั้น เขียนด้วยคำพูดง่าย ๆ สอนให้เด็กพูดถูกโดยเด็กไม่รู้ตัวว่าเวลานั้นตนกำลังเรียนไวยากรณ์อยู่ มีรูปภาพที่สละสลวยง่าย ๆ ซึ่งเด็กเองก็รู้สึกว่าเขาเองก็เขียนภาพเหล่านั้นได้ พูดถึงการเขียนภาพ เดิมมัณโร ลีฟเองก็ไม่คิดว่าเขาจะเขียนภาพประกอบหนังสือของเขาเอง เรื่อง The Story of Ferdinand ซึ่งมีชื่อเสียงไปทั่วโลก และจัดเป็นวรรณกรรมคลาสสิกของสมัยปัจจุบัน เขาก็ให้ Robert Lawson เขียน Mr. Lawson คนนี้เป็นนักเขียนภาพที่มีชื่อโด่งดังมากคนหนึ่ง เขาเพิ่งเสียชีวิตไปเมื่อ ๕ ปีมานี้เอง มัณโร ลีฟเริ่มเขียนภาพของหนังสือของเขาเองเพราะขณะที่เขาลงมือวาดภาพง่าย ๆ ประกอบเรื่องของเขา เพื่อให้เด็กวาดภาพได้วาดตามความมุ่งหมายของเขาให้ประณีตสวยงามอีกทีหนึ่งนี้ ปรากฏว่าเพื่อนๆ ของเขาติดใจมาก และพากันสนับสนุนให้เขาเขียนรูปภาพประกอบเรื่องของเขาเอง เขาก็ลงมือทำตาม และปรากฏว่าภาพของเขาเป็นที่ติดอกติดใจทั้งเด็กและผู้ใหญ่ตอนที่เขาสอนหนังสือ เขาก็เคยพูดถึงความสำคัญของการสอนชนิดที่วาดภาพง่าย ๆ ประกอบบทเรียน "Chalk-talk" ซึ่งจะทำให้การสอนเป็นที่กระจ่างและเข้าใจแจ่มแจ้งได้ดีมาก

เขาเขียนหนังสือเด็กมากมาย หนังสือของเขาได้รับการแปลเป็นภาษาต่าง ๆ ถึง ๔๔ ภาษา เช่นหนังสือเรื่อง The Story of Ferdinand เรื่องเดียวมีแปลเป็นภาษาสเปน อาหรับ โปลิ ภาษาทาวี และเอเว (เป็นภาษาของประเทศกานา) เป็นต้น เรื่องอื่น ๆ ของเขาก็มีแปลเป็นภาษาญี่ปุ่น ภาษาอินเดียนหลายภาษา ภาษากรีก และที่แปลเป็นภาษาไทยก็มีสามเรื่อง คือน้ำใจนักกีฬา ความเป็นธรรม และมาช่วยกันเถิด เรื่องต่าง ๆ ที่เขาเขียนมี The Story of Ferdinand (1936), Let's do better (1945), Three Promises to you (1959), Wee Gillis (1938), Robert Francis Weatherbee (1935), Flock of Watchingbirds (1948), Lucky you (1955), The wishing pool (1960), The Goat (1944), How to behave and why (1946), Fair play (1939) นอกนั้นก็เป็นชุด "Can be fun" ของเขาซึ่งมี Grammar can be fun (1934) ที่เขาเขียนเป็นเล่มแรกในชีวิตของเขา, Arithmetic can be fun (1949), Reading can be fun (1953), Science can be fun (1958), Health can be fun (1943), History can be fun (1950), Geography can be fun (1951), Safety can be fun (1938) และ Manners can be fun (1936)

The Story of Ferdinand เป็นเรื่องที่มีชื่อเสียงที่สุด เรื่องนี้ Robert Lawson เป็นผู้เขียนภาพประกอบ เป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตของวัวกระทิงในสเปนที่แปลกกว่าวัวตัวอื่น ๆ คือแทนที่จะชอบต่อสู้ กลับชอบนั่งไต่ต้นไม้และดมดอกไม้ เนื้อเรื่องสนุกสนาน อ่านแล้วทำให้รู้สึกรักเจ้าวัวเฟรดินานด์มาก แต่เรื่องที่ มันโร ลีฟรักมากที่สุดกลับไม่ใช่เรื่องนี้ แต่เป็นเรื่อง Robert Francis Weatherbee ซึ่งเป็นเรื่องของหนูน้อยผู้ไม่ชอบเรียนหนังสือ อ่านหนังสือก็ไม่ออก เขียนหนังสือไม่ได้ คัดเลขก็ไม่เป็น ทำให้พบอุปสรรคต่าง ๆ ซึ่งถ้าพ่อหนูยอมเรียนหนังสือเสียอย่างเดียวก็น่าจะมีเรื่องเหล่านี้อเกิดขึ้น เรื่องดำเนินไปจนในที่สุดพ่อ Robert Francis Weatherbee อดทนทนไม่ไหวจึงยอมกลับใจเข้าโรงเรียน จึงกลายเป็นักเรียนโคงที่สุดชั้น ในบรรดาเรื่องทั้งหลายที่เขาเขียนมีอยู่เรื่องหนึ่ง เขาเขียนขึ้น เพราะได้รับการขอร้องจากสหประชาชาติให้เขียนเพื่อให้เด็ก ๆ ทั่วโลกเข้าใจเรื่องของสหประชาชาติอย่างสั้น ๆ และง่าย ๆ ที่สุด เรื่อง Three promises to you จึงปรากฏขึ้น เขาบอกและย้ำจนเด็กเข้าใจได้โดยง่ายว่า สิ่งที่สหประชาชาติได้ให้ประโยชน์แก่มนุษย์นั้นก็คือสัญญาสามประการ ได้แก่ ระเบียบสงคราม ให้ความเสมอภาคโดยไม่คำนึงถึง ชาติ ศาสนา ผิวพรรณ และภาษา กับ แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน

นอกจากเขาจะเป็นนักเขียนเรื่อง เขียนภาพประกอบ และนักธุรกิจการพิมพ์เองแล้ว มั่นโร ลีฟ ยังเป็นนักเล่านิทานที่ดีเยี่ยมคนหนึ่ง เขาเขียนตัวเอกของเรื่องลงบนกระดาษแผ่นใหญ่ คือหนังสือที่เขากำลังเล่าเรื่องและเปิดไปที่ละหน้า เล่าด้วยถ้อยคำที่สั้น ง่าย และตรงเข้าหมาย และแสดงท่าทางประกอบไปอย่างแนบเนียน ผู้ใหญ่ๆอย่างเราท่านยังฟังอย่างพอใจ แล้วถ้าเขาได้เล่าให้เด็กๆ ฟัง เด็กๆจะมีจิตใจกระไรได้ ? และที่เป็นข้อได้เปรียบที่สุดของเขา คือเขากำลังเล่าเรื่องที่เขายืนยันเอง ทำให้เขาเล่าได้อย่างคล่องแคล่วมีชีวิตชีวา สวมวิญญาณเป็นตัวเอกของเรื่องเต็มที่ ไม่ว่าตัวเอกตัวนั้นจะเป็นเด็กผู้หญิง เด็กผู้ชายหรือแม้แต่ตัวกะทิง !

ก่อนจบข้าพเจ้าใคร่ฝากคำพูดของเขาที่เขียนไว้ในหนังสือเล่มหนึ่งว่า ถ้าทุกคนเชื่ออย่างที่เขาเชื่อ ว่า เด็กในวันนี้จะเป็นผู้ใหญ่ที่จะบงการกิจการของโลกต่อไปในภายหน้า การเขียนหนังสือให้เด็กอ่านก็จะเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้มนุษย์มีความเข้าใจอันดีต่อกันกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ เขาย้ำว่า การเขียนหนังสือนั้น สนุกจริง ๆ (Writing can be fun) ความสนใจในปัจจุบันนี้ของเขาคือการศึกษาของเด็กๆ การแนะนำและการส่งเสริมวิธีสอนแผนใหม่ และการพิมพ์หนังสือที่เกี่ยวกับการศึกษาของเด็ก

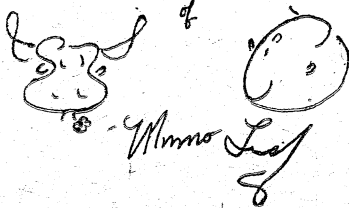
ข้างล่างนี้คือของฝากจาก มั่นโร ลีฟ ที่ข้าพเจ้าขออนุญาตวาดท่านทั้งหลาย

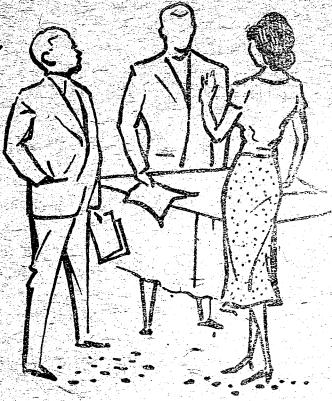
For

Lamorn Ruttakorn

With all best wishes

บรรณพิภพ

สุข พงษ์สถิตย์

มาตรฐานห้องสมุดอเมริกัน เพื่อเป็นจุดหมายให้ห้องสมุดต่าง ๆ ถือเป็นแบบอย่างการจัดห้องสมุดที่ดี สมาคมห้องสมุดอเมริกันให้จัดพิมพ์มาตรฐานห้องสมุดต่าง ๆ ไปแล้วดังนี้ คือ ห้องสมุดประชาชน (๑๙๕๖) ห้องสมุดวิทยาลัย (๑๙๕๙) ห้องสมุดวิทยาลัยชั้นต้น (๑๙๖๐) ห้องสมุดโรงเรียน (๑๙๖๐) และขณะนี้กำลังจัดทำมาตรฐานห้องสมุดประจำรัฐ

ให้ค่าเดินทางไปดูห้องสมุดตัวอย่าง วิธีการอย่างหนึ่งในการส่งเสริมห้องสมุดโรงเรียนในอเมริกา คือกู้ มูลนิธิแนบได้ตั้งเงินเป็นทุนให้แก่โรงเรียนที่จะจัดห้องสมุดที่ดีที่สุด โดยมีคณะกรรมการคัดเลือก เรียกโครงการนี้ว่า Knapp School Libraries Project โรงเรียนที่ได้รับทุนนี้สองแห่งคือ

1. Central Park Rood Elementary School, Plainview, New York
2. Marcus Whitman Elementary School, Richlank, Washington

บัดนี้ทางสมาคมห้องสมุดอเมริกัน ผู้จัดโครงการ ประกาศว่า โรงเรียนในอเมริกาแห่งใด ต้องการส่งคนไปดูงานโรงเรียนทั้งสองแห่งนี้ ให้ไปขอใบขอรับทุนได้

ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานเอแอลเอวอชิงตัน คนใหม่ เริ่มแต่ ๑ มกราคม ๒๕๐๗ เป็นต้นไป นางสาวเอลีน ดี คูก (Miss Eilten D. Cooke) ผู้ชำนาญการฝ่ายประชาสัมพันธ์ ห้องสมุดประชาชนมินนีโพลิส จะได้เข้ารับตำแหน่ง แทนผู้ช่วยผู้อำนวยการคนก่อน ซึ่งลาออกไปเป็นผู้ช่วยการแผนกประชาสัมพันธ์ ห้องสมุดอีน็อกแพรต ที่บอลติมอร์

สำนักงานเอแอลเอทวอชิงตัน อยู่ที่ไฮเตลโคโรเนต ทำหน้าที่ส่งข่าวความก้าวหน้าทาง

นิติบัญญัติที่เกี่ยวข้องด้านห้องสมุด ให้สำนักงานใหญ่ที่นครชิคาโก เคยมีเครื่องโทรพิมพ์ติดต่อโดยตรง และขณะเดียวกันก็ออกจดหมายข่าวแจ้งให้แก่ห้องสมุดต่าง ๆ ทราบด้วย

บรรณารักษ์อเมริกัน ๑๔ คน ไปดูงานเยอรมันนี้ตะวันตก ระหว่างเดือนตุลาคม กับพฤศจิกายน บรรณารักษ์อเมริกัน ๑๔ คน ได้ไปดูงานในเยอรมันนี้ตะวันตก โดยการเชื้อเชิญของรัฐบาลเยอรมัน การเดินทางในคราวนี้แบ่งดูงานเป็นสองคณะ คือ ห้องสมุดวิทยาลัยและห้องสมุดโรงเรียน นายเดวิด คลินท์ ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารของสมาคมห้องสมุดอเมริกันก็ไปด้วย การไปดูงานคราวนี้ได้สาระและพบเห็นสิ่งที่น่าสนใจมาก ทั้งได้ประโยชน์ในทางส่งเสริมความเข้าใจอันดีแก่กันทางด้านบริการห้องสมุดและการศึกษาระหว่างประเทศทั้งสองด้วย

สถิติเกี่ยวกับห้องสมุดมหาวิทยาลัยสหรัฐ นอกจากเอกสารห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยของกระทรวงการศึกษาสหรัฐ ปี ๑๙๖๑-๖๒ ปรากฏว่าเพิ่มขึ้นทั้งด้านหนังสือ เจ้าหน้าที่ และค่าใช้จ่าย จำนวนหนังสือจาก ๑๘๙.๑ ล้านเล่ม ในปี ๑๙๖๐-๖๑ เป็น ๑๘๙.๖ ล้านเล่ม ในปี ๑๙๖๑-๖๒ เนื่องจากจำนวนนักศึกษาเพิ่มขึ้นมาก จำนวนหนังสือเฉลี่ยต่อนักเรียนคนหนึ่งจึงลดจาก ๕๒ เป็น ๕๑ เล่ม

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับห้องสมุด ๑๔๑ ล้านเหรียญ หรือ ๔๖.๔๕ เหรียญต่อ นักศึกษาหนึ่งคน คิดเป็น ๓.๑ เปอร์เซ็นต์ ของเงินค่าใช้จ่ายทั้งหมดของมหาวิทยาลัย

ระหว่างปี ๑๙๖๑-๖๒ มีการรับบรรณารักษ์วุฒิเข้าทำงาน ๑๐,๐๐๐ คน ในเกือบ ๒,๐๐๐ สถาบัน แต่ก็ยังมีตำแหน่งที่ว่างประมาณแล้ว ๖๐๐ ตำแหน่ง ที่ยังบรรจุไม่ได้ บรรณารักษ์ในสถาบันของรัฐบาลได้เงินเดือนสูงกว่าของเอกชน เช่น เงินเดือนผู้อำนวยการห้องสมุด สถาบันของรัฐบาลที่มีนักศึกษา ๑๐,๐๐๐ คนขึ้นไปได้ ๑๔,๗๒๓ เหรียญต่อปี สถาบันเอกชนได้ ๑๒,๒๐๔ เหรียญต่อปี เงินเดือนหัวหน้าแผนกต่าง ๆ ก็เช่นกัน เช่น หัวหน้าแผนกของสถาบันรัฐบาล ที่มีนักศึกษาแต่ ๕,๐๐๐-๙,๙๙๙ คน ได้ ๘,๓๒๓ เหรียญต่อปี สถาบันเอกชนได้ ๖,๓๔๙ เหรียญต่อปี

หนึ่งล้านดอลลาร์ขยายห้องสมุดรัฐสเวทที่นิวเจอร์ซีย์

มูลนิธิลีเนอรัสเวท ตกลงจะขยายห้องสมุดรัฐสเวท โดยใช้เงินหนึ่งล้านดอลลาร์ โดยจะสร้างตึกต่อออกไปอีกที่ปีกอาคารทั้งสองข้าง พืชร้างรากตึกที่ขยายต่อใหม่ ได้กระทำเมื่อวันที่

๗ พฤศจิกายน ๒๕๐๖ อันเป็นวันครบรอบหนึ่งปีของการถึงแก่กรรมของนางรุสเวลท์ ห้องสมุดรุสเวลท์สร้างเป็นอนุสรณ์แก่ประธานาธิบดีรุสเวลท์ผู้ล่วงลับไปแล้ว ตั้งอยู่ในสวนสาธารณะไฮค์ปาร์ก

หนังสือสำหรับห้องสมุดทำเนียบขาว

หลังจากการปฏิบัติงานคัดเลือก หนังสือสำหรับห้องสมุด ทำเนียบขาว กินเวลากว่าหนึ่งปี นายเจมส์ ที แนน บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเยล ประธานกรรมการก็ประกาศเมื่อเร็วๆ นี้ว่า คณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยบรรณารักษ์และผู้เชี่ยวชาญอื่นร่วม ๑๐ คน ซึ่งเขาเป็นประธาน ได้ตกลงว่า การคัดเลือกและทำบัญชีได้เสร็จแล้ว และมี ๑,๗๔๐ ชื่อ รวม ๒,๖๐๐ เล่ม หนังสือเหล่านี้ล้วนเป็นหนังสือที่เห็นว่าเหมาะสำหรับห้องสมุดหมายเลข ๑ แห่งนี้

การคัดเลือกไม่มุ่งหมายจะให้หนังสือประเภทที่ค่าหายาก แต่มีจุดประสงค์จะให้หนังสือที่เหมาะสมและใช้อ้างอิงอยู่เสมอ ในการปฏิบัติงานของประธานาธิบดีคนปัจจุบันและคนต่อไป

ห้องสมุดใหม่แห่งนี้ จะจัดชั้นที่ห้องชั้นที่หนึ่ง อาคารทำเนียบขาว หนังสือเหล่านี้เป็นห้องสมุดอีกแห่งหนึ่ง ไม่ปนกับหนังสือที่ผู้แต่งเจ้าของสำนักพิมพ์ได้มอบให้แก่ประธานาธิบดีติดต่อกันมารวม ๓๐ ปี ซึ่งอยู่ที่อาคารแห่งหนึ่งต่างหาก

ประเภทหนังสือแยกตามบัญชี มีอยู่ ๓๒ วิชา เช่น ประวัติศาสตร์ วรรณคดี สังคมศาสตร์ ภูมิศาสตร์ วิทยาศาสตร์ กีฬา ศาสนา รัฐศาสตร์ และอื่นๆ มากเล่มที่สุดได้แก่ ประวัติศาสตร์ น้อยเล่มที่สุด คือ กีฬา ซึ่งมีเพียง ๘ เล่ม ผู้แต่งคนเดียวมีมากเล่ม คือ หนังสือโดย เฮมมิงเวย์ ซึ่งมีถึง ๖ เล่ม

ในจำนวน ๑,๗๔๐ ชื่อ นี้ ขณะนี้ในทำเนียบขาวมีแล้ว ๔๐๐ ชื่อ นอกนั้นต้องซื้อหรือจัดหาใหม่ หนังสือที่ผู้มอบให้ทุกเล่มจะมีฉลากที่ระลึกปิด และรับก็ต่อเมื่อเป็นฉบับตรงกับที่บ่งไว้ในบัญชีว่าพิมพ์ขึ้นๆ เท่านั้น

วันห้องสมุดที่ฮาร์ทฟอร์ด ได้ ๕๕,๐๐๐ เล่ม

ข่าวแจ้งว่า นายจอห์น แม็กกาเวอน บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ฮาร์ทฟอร์ด เมืองฮาร์ทฟอร์ด รัฐคอนเนคติกัต เมื่อได้จัดวันห้องสมุด โดยให้ชื่อว่าวัน "อุทิศหนังสือหนึ่งเล่ม" ขึ้นแล้วปรากฏว่าได้รับหนังสือรวมทั้งสิ้น ๕๕,๐๐๐ เล่ม

ในจำนวนนี้เขาแจ้งว่า มีหนังสือ ๑๕,๐๐๐ เล่ม ที่จะนำเข้าสมทบขยายห้องสมุดมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังมีหนังสือประเภทมีค่าหายากอีกกว่าร้อยเล่มรวมอยู่ด้วย การจัดวันดังกล่าว ปรากฏว่าได้หนังสือชุดศาสนาพิเศษ ๑,๐๐๐ เล่ม กับวารสารวิชาการครบชุดหลายชนิดรวมอยู่ด้วย เขาจะว่าถ้าคิดเป็นเงินแล้วคงจะเป็นราคาหนังสือที่ประชาชนร่วมกันอุทิศรวม ๕๕,๐๐๐ — ๖๐,๐๐๐ ดอลลาร์

สำหรับหนังสือที่ทางมหาวิทยาลัยไม่ต้องการ หลังจากคัดเลือกแล้ว ก็จะนำออกขายทอดตลาด นำเงินที่ได้จากการนี้เข้าเป็นรายได้ของมหาวิทยาลัย จัดซื้อหนังสือต่อไป

เขากล่าวอีกว่า งานอันหนักที่จัดคราวนี้ ได้แก่การคัดเลือกหนังสือ และสถานที่เก็บชั่วคราว อย่างไรก็ตามเขาก็พอใจในงานนี้มาก เพราะได้ผลคุ้มค่า

ความคิดในการดำเนินการให้ประชาชนในเมืองฮาร์ทฟอร์ดได้มีโอกาส "อุทิศหนังสือหนึ่งเล่ม" นี้ นักศึกษามหาวิทยาลัยเป็นผู้ออกความคิด พอถึงวันนั้นนักศึกษาก็ช่วยกันออกไปตามบ้าน ไปติดต่อเชิญชวน ตลอดจนรับหนังสือมาส่งเก็บ นับว่าเป็นการร่วมงานครั้งสำคัญอีกด้วย

หนังสือสหรัฐ — เพื่อ — อภินันทนาการ

วิธีการอันหนึ่งที่จะช่วยให้ชาวต่างประเทศได้อ่านหนังสือดีๆ ของสหรัฐอเมริกา ก็คือการมองเห็นการไกลของบุคคลชั้นนำของสหรัฐ ที่ได้จัดตั้งองค์การจดทะเบียนขึ้น ให้ชื่อว่า องค์การหนังสือสหรัฐ (Books USA.) เพื่อเป็นแหล่งกลาง ระบายหนังสือ หรือเงินเพื่อจัดซื้อหนังสือส่งไปเพื่อเป็นอภินันทนาการในประเทศต่าง ๆ ตามความประสงค์ของผู้บริจาค

เงินบริจาค ๒ ดอลลาร์จะพอค่าหนังสือฉบับกระเป๋านึ่งห่อสิบเล่ม รวมทั้งค่าจัดการค่าขนส่งและอื่นเสริม ใครจะบริจาคมากหรือน้อยห่อก็ได้ องค์การจะทำหน้าที่คัดเลือกซื้อหนังสือและจัดส่ง สำนักพิมพ์ต่าง ๆ ตกลงจะส่งหนังสือตามสั่งในราคาทุนเงินที่ผู้บริจาคออกไปทางการยอมให้หักออกจากยอดประเมินภาษีเงินได้ด้วย

หนังสือเหล่านี้จะจัดส่งไปเป็นภินันท์นาการแก่ห้องสมุด โรงเรียนสถาบันอื่น ๆ หรือเอกชน ประเภทวิชาหนังสือ ได้แก่ ประวัติศาสตร์อเมริกัน การปกครอง หนังสือเพิ่มความเข้าใจเรื่องอเมริกัน วิทยาศาสตร์ระดับวิทยาลัย วรรณคดีอเมริกัน การเรียนภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์สำหรับเยาวชน หนังสือเด็กและหนังสืออ้างอิง เป็นต้น

องค์การนี้ตั้งอยู่ที่วอชิงตัน ดีซี ตู ปณ. ๑๙๖๐ บี.เออาร์. เอ็ดเวิร์ดประธานบริษัทอาร์มโค เป็นประธาน ส่วนผู้อำนวยการต่าง ๆ ก็มีบรรณารักษ์ใหญ่ห้องสมุดรัฐสภา ผู้อำนวยการองค์การข่าวสารอเมริกัน ประธานบริษัทปอร์ปูลาร์บุ๊ก ประธานบริษัทดับเบิลเคย์ และผู้อำนวยการหน่วยอาสาสมัครอเมริกัน

องค์การหนังสือสหรัฐ มีการประสานงานกันอย่างดีระหว่างสำนักพิมพ์ผู้จำหน่ายหนังสือผู้บริจาค หน่วยอาสาสมัคร และองค์การข่าวสารอเมริกัน ตลอดจนหน่วยงานและองค์การอื่น ๆ

อะไร ๆ ก็สแตมป์ ห้องสมุดก็ต้องมีสแตมป์แจก

นายโรเบิร์ต โจนส์ บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน เมืองเวลท์ โอเรนจ์ มลรัฐนิวเจอร์ซีย์ ได้เฝ้าสังเกตเทคนิควิธีการดึงดูดคน ให้เข้ามาซื้อของในร้านสรรพสินค้าใหญ่ ๆ ทั่วไป เห็นว่าวิธีหนึ่งที่ร้านได้แจกสแตมป์ให้แก่ผู้ซื้อ นานเข้าผู้ซื้อก็มีสแตมป์มาก ก็นำแลกของชำร่วยปรากฏว่าได้รับความนิยมมาก ตามบั้นจำหน่ายน้ำมันก็มีปฏิบัติวิธีนี้เช่นกัน และมีบริษัทร้านค้าอีกมาก ที่นิยมทิวจำนวนผู้ซื้อเช่นนี้

ฉะนั้นในการจัดรายการอ่านหนังสือประจำฤดูร้อน เขาจึงนำวิธีการนี้มาใช้โดยกำหนดว่า นักเรียนมัธยมตอนปลาย ทุกคนมีมาสตมป์เป็นสมาชิกอ่านหนังสือหน้าร้อน ในระหว่างโรงเรียน

ปิดเทอม ถ้าใครอ่านหนังสือจบเล่มหนึ่ง จะได้รับแจกสแตมป์ ๖ ดวง โดยให้เจ้าตัวเก็บสะสมไว้เอง ๕ ดวง อีกหนึ่งดวงให้นำไปให้โรงเรียน

พอหมดหน้าร้อน ก็จัดให้มีการประกวดมีรางวัลให้ ๖ รางวัลเป็นรางวัลสำหรับนักเรียน มีสแตมป์มากที่สุด ๕ รางวัล อีกหนึ่งรางวัล ให้แก่โรงเรียนที่มีสแตมป์มากที่สุด

นายโจนาส กล่าวว่า วิธีนี้ส่งเสริมการอ่านหนังสือได้ดีมาก นอกจากนั้นยังทำให้มีการประสานงานระหว่างห้องสมุดประชาชนกับโรงเรียนได้เป็นอย่างดี

ในอเมริกามีวิธีการส่งเสริมการอ่านหนังสือแก่เด็กนักเรียนในระหว่างปิดเทอมหน้าร้อน กันมาก นิยมทำกันมากวิธีเหลือเกิน วิธีง่าย ๆ เช่นเรียกว่ารายการไดโนเสาร์ทำรูปไดโนเสาร์ตัวใหญ่ ตั้งไว้ ใครอ่านได้เล่มหนึ่งก็แจกกระดาษสีเตรียมไว้ให้เด็กเขียนชื่อไปปิดไว้ที่ตัวไดโนเสาร์ เด็ก ๆ ยินดีจะเห็นชื่อของตัวเองปิดไว้ บางแห่งพอหมดหน้าร้อนก็แจกรางวัลให้ด้วย อะไรเหล่านั้นนับว่าส่งเสริมการอ่านได้ดี บิดามารดาค่าสนใจในรายการเช่นนี้

รัฐฮาไวจัดตั้งศูนย์ผลิตบัตร

มลรัฐฮาไว ได้จัดตั้งศูนย์กลางการผลิตบัตรขึ้นที่เมืองโฮโนลูลู เพื่อทำหน้าที่ส่งข้อทำบัตรรายการและเตรียมหนังสือเพื่อการปรัวรรต สำหรับห้องสมุดประชาชนห้องสมุดโรงเรียนทั้งหมดในรัฐ

รัฐฮาไวมี ๔ เคาน์ตี ห้องสมุดประชาชนทั้งหมดใน ๔ เคาน์ตี จะขึ้นตรงต่อบรรณารักษ์ประจำรัฐ ศูนย์ผลิตบัตรนี้เป็นกองหนึ่งในกรมการศึกษาประจำรัฐส่วนห้องสมุดโรงเรียนซึ่งขึ้นอยู่ในกองอุปการการศึกษา กรมเดียวกัน ก็มีผู้เชี่ยวชาญเป็นหัวหน้า จากการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดนี้เอง ที่เกิดการจัดตั้งศูนย์ขึ้น

ขั้นเริ่มต้น ศูนย์จะผลิตบัตรรายการสำหรับห้องสมุดประชาชนฮาไว และสาขาทั้งหมด

ทั่วเกาะโออาฮู และโรงเรียนประถมทั่วทั้งรัฐก่อน ขั้นตอนต่อไปจึงจะขยายบริการนี้ไปยังห้องสมุดประชาชนในเกาะต่าง ๆ และโรงเรียนมัธยม

โรงเรียนต่าง ๆ จะเลือกส่งหนังสือจากบัญชีรายชื่อหนังสือมาตรฐาน ซึ่งได้จัดทำขึ้น ส่วนหนังสือออกใหม่ ก็จะเลือกส่งได้จากบัญชีหนังสือออกใหม่ซึ่งคณะกรรมการเลือกหนังสือจัดทำขึ้นทุกเดือน คณะกรรมการนี้ประชุมกันเดือนละครั้ง สำหรับตำบลที่อยู่หน่วยงานใหม่นี้ มีดังนี้

School Library Services, Department of Education, P.O. Box 2360, Honolulu 4, Hawaii.

โครงการทางห้องสมุดในลาตินอเมริกา

แผนกบรรณารักษศาสตร์อินเตอร์-อเมริกัน มหาวิทยาลัยแอนติโอเคเวีย นครเมเดลลิน ประเทศโคลัมเบีย ได้จัดทำโครงการ ๓ ปี ในการศึกษาเกี่ยวกับความเจริญก้าวหน้าของห้องสมุดในลาตินอเมริกา เพื่องานด้านนี้จะเพียงพอทันกับความเจริญทางด้านอื่น ๆ ในอีก ๑๐ ปีข้างหน้า

โครงการนี้ได้ทุนจากมูลนิธิริอากักเฟลเลอร์ มาดำเนินการเป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ ดอลลาร์ ในการศึกษาปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ จัดการอบรม การดำเนินตามโครงการนี้เริ่มแล้วเมื่อ ๔ พ.ย. ๑๙๖๓

ปีแรก หลุยส์ ฟลอเรน ผู้อำนวยการแผนกบรรณารักษศาสตร์ เป็นผู้อำนวยการโครงการ โดยเริ่มศึกษาประวัติการศึกษามรรณารักษศาสตร์ในลาตินอเมริกา ฐานะผู้มีอาชีพบรรณารักษ์ปัจจุบัน ข้อเสนอแนะในการยกระดับฐานะให้สูงขึ้นทั้งบรรณารักษ์อาชีพ และสมทบในโครงการขั้นแรกนี้ คาร์โลส วิคเตอร์ เฟ็นนา ผู้อำนวยการศูนย์ยูเนสโกประจำภาค จะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน

ขั้นที่สองและที่สามจะเริ่มงานปี ๑๙๖๔ โดยจะศึกษาเกี่ยวกับความต้องการและวิธีการสอน และอุปกรณ์การจัดหน่วยงานห้องสมุดและบริการบรรณานุกรม ตลอดจนการบริหารห้องสมุด การจัดบริการแก่ประชาชน การฝึกอบรม การจัดทำแผนการห้องสมุดของประเทศและแผนการบริการบรรณานุกรม

ผลจากการศึกษา เอกสารที่ได้ จะจัดออกเผยแพร่โดย แผนกบรรณารักษศาสตร์เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชน สถาบันจึงสนใจในการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ต่อไป

วัตถุประสงค์โดยย่อโครงการ คือ :-

๑. เพื่อรวบรวมเรื่องราวและข้อเสนอแนะ เพื่อสมาคมห้องสมุดโรงเรียนหน่วยงาน
รัฐบาลและสถาบันการศึกษา ตลอดจนองค์การระหว่างประเทศ จะวางแผนการสอนและอบรม
เจ้าหน้าที่ได้

๒. จัดทำหลักสูตรมาตรฐาน ให้เหมาะสมกับความต้องการ

๓. จัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์และอุปกรณ์โสตทัศนวัสดุ โดยในภาษาสเปน สำหรับใช้ใน
การสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ และการจัดหน่วยงานและการบริหารห้องสมุด

๔. ให้ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาอบรมผู้สอน และผู้อำนวยการแผนกวิชา
บรรณารักษศาสตร์

P. S. C.

ไม่ว่ากิจการงานในหน่วยราชการ องค์การ บริษัท ห้าง ร้าน สมาคมใด จะแก้ปัญหาต่างๆ
สำเร็จได้ หรือทำให้การทำงานดำเนินไปด้วยดีได้ เห็นจะไม่พ้นที่จะต้องใช้ P. S. C. เข้าช่วยนั่นคือ:-

Participating การร่วมมือกัน

Sharing การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

Contribution การมีส่วนร่วมให้สำเร็จลุล่วงไป.

ก. ม.

ท่านจะช่วยบุตรหลานของท่านให้มี นิสัยรักการอ่านหนังสือได้อย่างไร

สิรินธร ช่วงโชติ

คงจะเป็นที่ยอมรับกันอยู่ว่าการอ่านหนังสือเป็นกุญแจสำคัญ สำหรับไขไปสู่ประตูแห่งความสำเร็จ ถึงแม้ว่าในปัจจุบันจะได้มีสิ่งอื่นได้แก่ภาพยนตร์ วิทยุ และโทรทัศน์ ซึ่งเข้ามามีบทบาทสำคัญแทนหนังสือ สามารถย่นเวลาของการอ่านหนังสือไปจากเกือบทุกท่านไม่มากนักก็ตาม การอ่านหนังสือก็ยังเป็นของจำเป็นและเป็นสิ่งที่ขาดเสียมิได้ สำหรับผู้ที่ต้องการก้าวหน้าอยู่เสมอ ผู้มีนิสัยรักการอ่านจึงมักเป็นผู้ที่ได้เปรียบกว่าผู้ที่อ่านหนังสือต่อไปเมื่อถูกบังคับ การที่จะสร้างนิสัยรักการอ่านหนังสือนั้นจะทำได้เป็นผลสำเร็จ ถ้าได้เริ่มต้นเสียตั้งแต่ยังเยาว์วัย ดังนั้นถ้าบุตรหลานของท่านรักการอ่านหนังสือท่านควรจะพอใจ และควรจะหาทางส่งเสริม วิธีการในคำแนะนำส่งเสริมนี้ย่อมขึ้นกับอายุและนิสัยของเด็กแต่ละคน การส่งเสริมให้เด็กรักการอ่านหนังสืออาจเริ่มได้ตั้งแต่ยังเล็กเริ่มจะพูด ระยะเวลาที่เหมาะสมที่สุดคือตอนที่กำลังเริ่มจะอ่านหนังสือออก หัดตอนเริ่มเข้าโรงเรียน ในระยะนี้ถ้าพ่อแม่ผู้ปกครองเตรียมตัวเด็กให้พร้อม ให้คำแนะนำและช่วยเหลือส่งเสริมบ้างเด็กก็จะรู้สึกสนุก สนใจและพร้อมที่จะอ่านหนังสือซึ่งก็จะเป็นบรรทัดแรกที่จะชักนำเด็กให้สนุกและพร้อมที่จะเรียนในโรงเรียนต่อไป

การส่งเสริมให้เด็กสนใจในหนังสือนั้น สำหรับเด็กอายุประมาณ ๔ ถึง ๕ ปี ควรใช้ด้วยการแนะนำซึ่งชวนมากกว่าวิธีบังคับเด็กที่มีอายุนานี้ เป็นเด็กที่เตรียมพร้อมที่จะสนใจในทุกๆ อย่างที่มีโอกาสได้เห็น ตื่นเต้นและอยากจะทราบในเรื่องที่เคยได้พบ พ่อแม่ผู้ปกครองหรือพี่เลี้ยงที่ต้องมีหน้าที่จะต้องเลี้ยงดูเด็กอายุนานี้จึงมักมีความรู้สึก ว่า เด็กอายุนานี้ซุกซนและก่อให้เกิดปัญหาหลายประการอันชวนให้เหน็ดเหนื่อย การแนะนำซึ่งชวนในทางที่ถูกเหมาะสมกับวัยของการหาโอกาสให้แก่เด็กเพื่อที่จะได้พบเห็นสิ่งแปลกๆ ต่างๆ เป็นวิธีการที่เหมาะสม ตัวอย่างที่ทุกท่านอาจปฏิบัติได้โดยไม่ยากได้แก่

๑. หาสัตว์เลี้ยงให้แก่บุตรหลานของท่านสัตว์เลี้ยงอาจเป็น แมว นก ปลา สุนัข หรือ กระต่าย สิ่งเหล่านี้จะช่วยทำให้เด็กรู้สึกสนุกและสนใจอยากจะทำบางเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์ที่ตนได้มี โอกาสเลี้ยงดู ทำให้มีเรื่องเล่า เรื่องที่จะพูดได้มาก และเมื่อเด็กพูดถึงหรือได้ถามเกี่ยวกับเรื่อง สัตว์ต่างๆ เหล่านี้พ่อแม่ผู้ปกครองก็อาจอธิบายให้ฟังอย่างง่ายๆ แนะนำให้ชวนให้ดูรูปหรือเรื่องเกี่ยวกับ สัตว์นั้น ๆ จากหนังสือ หรือนิตยสารอ่านเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์นั้นให้เด็กฟัง หนังสือสำหรับเด็กเล็ก ๆ ที่เกี่ยวกับสัตว์ต่างๆ มีมากมายทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ลักษณะเป็นหนังสือภาพ ที่มีภาพ เป็นส่วนสำคัญ หนังสือต่างๆ เหล่านี้ผู้เขียนตั้งใจเขียนขึ้นสำหรับเด็กโดยเฉพาะ มีภาพชัดเจน สวยงามปัจจุบันนิยมใช้ภาพสี คำที่ใช้ในหนังสือก็เป็นคำง่ายๆ เนื้อเรื่องนั้นเล่าก็เป็นเรื่องสนุกๆ เหมาะสำหรับเด็ก ตัวอย่าง เช่น หนังสือเรื่องเบ็ดเตล็ด เรื่องกระต่ายหางสั้น นกแก้วอวดเก่ง อันเป็นหนังสือสำหรับเด็กเล็ก จัดทำโดยกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น ซึ่งย่อมจะช่วย และเป็น แนวทางให้เด็กเริ่มเกิดความสนใจในหนังสือขึ้นได้

นอกจากการเลี้ยงสัตว์การเพาะต้นไม้ หรือปลูกต้นไม้ภายในบ้าน ก็จะช่วยได้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกัน เมล็ดมะม่วงหรือเมล็ดชมภู มะขาม ที่ปล่อยให้ให้ขึ้นก็เป็นเรื่องน่าฟังและสนุกสำหรับเด็กในการเฝ้าคอยดู การแตกยอด เกิดกิ่ง เกิดใบ เป็นเรื่องน่าสนใจสำหรับเด็กทำให้เด็กพูดถึง และส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็นได้เช่นเดียวกับการเลี้ยงสัตว์ ความสนใจและอยากรู้อยากเห็น เหล่านี้ ท่านผู้ปกครองอาจจะช่วยอธิบายให้เด็กเข้าใจก็ได้ หรือจะโดยอ่านจากหนังสือให้เด็กฟัง ให้เด็กดูรูปภาพประกอบจากในหนังสือด้วยก็จะยิ่งช่วยให้เด็กได้เข้าใจดียิ่งขึ้นอีกด้วย หนังสือภาษาไทย สำหรับเด็กเล็กที่เกี่ยวกับพืชที่มีภาพประกอบเป็นสิ่งงดงามมีหลายเล่มเป็นต้นว่า หนังสือ เรื่อง ผลไม้ไทย ของกระทรวงศึกษาธิการ หนังสือเรื่อง “พืชที่มีค่าของเรา” เป็นต้น

๒. โดยการพาไปตามสถานที่ต่างๆ บางแห่ง เช่นพาไปเที่ยวตามสถานีรถไฟ พาไป เที่ยวชมสวนสัตว์ พาไปซื้อของด้วย การพาไปเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ ย่อมทำให้เด็กได้พบสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ ซึ่งจะช่วยทำให้ความรู้ความคิดกว้างขวางออกไป เด็กเล็กๆ ที่ไม่เคยเห็นขบวนรถไฟ หรือ ทางรถไฟมากมายสักสมมาก่อน เมื่อได้ไปเที่ยวสถานีรถไฟเป็นครั้งแรกจะตื่นเต้นและมีเรื่องที่สนใจ ใคร่รู้มากมายเป็นโอกาสอันดีที่จะแนะนำหนังสือหรือรูปภาพ เกี่ยวกับเรื่องรถไฟ หรือยานพาหนะ ชนิดต่างๆ แก่เด็กหรือถ้ามีโอกาสพาไปชมสนามบิน ก็เป็นเรื่องที่น่าสนใจเช่นเดียวกัน นอกจากนั้น

ในโอกาสพิเศษ เช่น เมื่อจะมีขบวนเสด็จของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีหรือของพระเจ้าแผ่นดินต่างเมือง การจัดให้เด็กได้มีโอกาสได้เห็นก็เป็นเรื่องประทับใจอย่างยิ่งว่าการไปเที่ยวชมตลาดนัดในตอนเช้าก็ดี หรือพาเข้าชมสวนสัตว์ในบางครั้งก็ดี ล้วนแต่เป็นเรื่องที่จะนำให้เด็กตั้งคำถามและต้องการคำอธิบาย เพื่อให้เข้าใจทั้งสีน รูปภาพพร้อมทั้งคำอธิบายสั้นง่าย ๆ เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีอยู่ในหนังสือซึ่งพอจะหาอ่านได้ เช่น หนังสือเรื่องเที่ยวสวนนิวันตลาดนัด เที่ยววัดพระแก้ว เหล่านี้เป็นต้น

๓. ผูกเด็กของท่านให้พูดได้อย่างคล่องแคล่ว การฝึกในเรื่องเช่นนี้อาจทำได้โดยกาห้องกลอนง่าย ๆ พร้อม ๆ กัน เช่น ห้องบท

โงกเงกเฮย

นำท่วมเมฆ

กระต่ายลอยคอ

หมาหางงอ กอดคอโงกเงก

หรือ

กุก ๆ ไข่

เลี้ยงลูกจนใหญ่

ไม่มีนมให้ลูกกิน

ลูกร้องเจิบ ๆ

แม่อีกเรียกไปคืบดิน

ทำมาหากิน ตามประสาไก่เฮย

ทั้งสองบทนี้ได้จากหนังสือชื่อ กลอนสำหรับเด็ก ซึ่งสมาคมสตรีอุดมศึกษาแห่งประเทศไทยจัดพิมพ์ขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๔ มีภาพประกอบเป็นสีงดงามเข้ากันกับกลอนแต่ละบท ซึ่งถ้าจะมาอ่านให้เด็กฟังพร้อมกับดูภาพ แล้วเริ่มท่องกลอนพร้อมกันหลายครั้งเข้า เด็กของท่านก็จะสามารถท่องได้เองอย่างคล่องแคล่ว เมื่อเด็กสามารถกล่าวประโยคยาว ๆ คำยาก ๆ ได้คล่อง ย่อมจะช่วยให้พูดได้อย่างคล่องแคล่วด้วย เด็กที่สามารถพูดหรือเล่าเรื่องได้คล่อง จะสามารถอ่านหนังสือได้เร็ว

๔. รายการวิทยุหรือโทรทัศน์ เช่น ขั้วโม่งนิทาน หรือละครหุ่นสำหรับเด็ก และรายการที่เป็นประโยชน์ ย่อมจะนำเรื่องแปลก ๆ ชวนให้สนใจ และช่วยให้ความรู้ความคิดกว้างขวางขึ้น

ตัวอักษรที่ปรากฏบนจอโทรทัศน์บ่อย ๆ ข้อความสั้น ๆ บางอย่างที่มีปรากฏอยู่บนจอโทรทัศน์พร้อมกับคำประกาศ ย่อมจะช่วยให้เด็กสามารถจำและกล่าวข้อความนั้น ๆ ได้ในโอกาสต่อไป และจะเป็นการช่วยให้พูดคล่องขึ้นเช่นเดียวกัน

๕. รูปภาพต่าง ๆ ที่มีอยู่ในนิตยสาร ก็จะช่วยได้มาก ถ้าพ่อแม่ผู้ปกครองเด็กจะได้ชักชวนให้เด็กของท่านได้ดูรูปสวย ๆ ซึ่งเขาเคยได้พบเห็นหรือรู้จักมาก่อน เช่นรูปสัตว์ต่าง ๆ ภาพดอกไม้ ต้นไม้ หรือผลไม้ ก็จะทำให้เขาสนใจในเรื่องเกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ และถ้าได้รับคำอธิบายเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ประกอบด้วย ก็จะยิ่งช่วยให้เขาสนใจและพยายามหาทาง เพื่อให้ทราบเรื่องเหล่านั้นเพิ่มเติมในโอกาสต่อไป การจัดซื้อนิตยสารที่เหมาะสมสำหรับเด็ก ให้แก่เด็กของท่านบ้างเป็นครั้งคราว หรือในบางโอกาส เป็นวิธีการที่ดีมากอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กรู้สึกรักในหนังสือ

๖. ชักชวนให้พูดถึงเรื่องที่เคยทำไปแล้ว หรือที่เคยได้พบเห็น จะโดยวิธีตั้งคำถามให้ตอบ หรืออธิบายให้ฟังก่อนแล้วให้เด็กเล่าเพิ่มเติมก็ได้ หรือจะช่วยกันเล่า ผลัดกันเล่าหลาย ๆ คนก็ยิ่งดี การสอนให้เด็กช่วยกันทำสมุดภาพ โดยเลือกตัดภาพจากนิตยสาร หรือหนังสือพิมพ์เก่าที่ไม่ใช่แล้ว ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กสนใจในรูปภาพหรือสิ่งพิมพ์ได้เป็นอย่างดี

เด็กอายุ ๔ ถึง ๕ ขวบ บางคนจะเริ่มสนใจในตัวอักษรเด่น ๆ ที่ได้พบเห็นบ่อย ๆ เช่นบนปฏิทิน บนกล่องผงซักฟอกที่ใช้อยู่เป็นประจำ ในหน้าหนังสือพิมพ์บางหน้า หรือบนจอโทรทัศน์ เมื่อคุ้นเคยกับคำเหล่านั้นมากขึ้น ก็จะสามารถจดจำและสกดคำเหล่านั้นได้

หนังสือสำหรับเด็ก ๔ ถึง ๖ ขวบ

เด็กอายุขนาดนี้จะชอบฟังเรื่องที่ผู้ใหญ่อ่านจากหนังสือ ถ้าหนังสือนั้นเป็นหนังสือที่เขาพอจะฟังเข้าใจ หรือเป็นเรื่องที่เขารู้จัก เคยได้พบเห็นมาก่อน เป็นหนังสือที่เขียนอย่างง่าย ๆ สั้น ๆ และเมื่อเขาได้ยินคำที่ไม่เคยรู้จักมาก่อนก็จะซักถาม การได้ฟังคำอธิบายย่อมจะช่วยให้ความรู้ความกิดขยายกว้างขวางออกได้เป็นอย่างดี หนังสือที่เป็นที่สนใจและชอบมาก ได้แก่หนังสือพวกนิทานเรื่องเกี่ยวกับสัตว์พูดได้ เช่นแมวพูดได้ นกพูดได้ เด็กจะฟังสนุก เพราะตรงกับความรู้สึกนึกคิดในฝันของเขา สัตว์ที่มีอยู่ในนิทานจะต้องเป็นสัตว์ที่เขารู้จักดี เช่น แมว สุนัข นก แต่ักพร้อมที่จะฟังเรื่องหรือนิทานที่เกี่ยวกับสัตว์แปลก ๆ เช่น อูฐ สิงห์โต ลิงหรือช้าง

หนังสือนิทานที่มีรูปภาพประกอบและเหมาะสมสำหรับเด็กเล็ก ๆ ขณะนี้มีอยู่หลายเล่ม เช่นเรื่องยายกะตา อันเป็นนิทานเก่าแก่ที่สุดของไทยเรื่องหนึ่ง มีภาพประกอบสอดคล้องงดงาม ใช้ประโยค

ซ้ำ ๆ โดยตลอด อันเป็นลักษณะของหนังสือที่เหมาะสมสำหรับเด็กเล็ก ๆ นอกจากนั้นก็มีเรื่องปลาบู่ทอง เล่าโดยหม่อมดุษฎี บริพัตร เรื่องใจดีสู้เสือ นกกระเจาช่วยกัน กระต่ายทางสั้น ใต้พีแหว่ง ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่องแม่สะอาดกับสุนัขจิ้งจอก ของหม่อมมาลี สุขสวัสดิ์ ซึ่งสมาคมนิสิตเก่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นผู้จัดพิมพ์ เรื่องลูกหมูสามตัวกับหมาป่า เล่าโดย แม้นมาส ขวลิต ซึ่งสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยเป็นผู้จัดพิมพ์เป็นต้น หนังสือเหล่านี้ล้วนเป็นหนังสือนิทานประกอบภาพที่เหมาะสมสำหรับเด็กเล็ก ๆ เป็นอย่างยิ่ง

หนังสือที่เป็นคำกลอนง่าย ๆ หรือกลอนที่เคยได้ยินบ่อย เช่นพวกกลอนกล่อมเด็ก หรือบทกลอนสั้น ๆ เกี่ยวกับสิ่งรอบ ๆ ตัว ก็เป็นหนังสือที่เด็กมักจะพอใจมาก ถ้ายังมีภาพประกอบด้วยแล้ว ก็ยิ่งช่วยเพิ่มให้สนใจมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นก็สนใจเกี่ยวกับเรื่องราวของเครื่องกลบางชนิด รถไฟ เครื่องบิน ซึ่งเขียนและอธิบายอย่างง่าย ๆ ประกอบรูปภาพ

การอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ ที่เด็กชอบคงได้กล่าวมาแล้วข้างต้นให้เด็กฟัง ย่อมจะทำให้เด็กสนใจ และสนุกในเรื่องราวที่ได้รับฟังจากหนังสือ เด็กบางคนชอบฟังเรื่องซ้ำ ๆ เป็นเวลานานจนกว่าจะเบื่อ ทั้งนี้เพื่อให้จำได้แม่นยำและนึกเรื่องราวได้ติดต่อกันตลอดทั้งเรื่อง เมื่อฟังซ้ำนานพอควร ก็จะสามารถจำเรื่องราวนั้น ๆ ได้ และจะสามารถเล่าให้ผู้อื่นฟังได้อีกด้วย และหนังสือนั้นเป็นหนังสือภาพที่มีข้อความสั้น ๆ อ่านง่าย ๆ หรือมีคำซ้ำ ๆ กันบ่อย ๆ เมื่อเด็กได้โอกาสอ่านหนังสือนั้นด้วยตนเองภายหลัง ก็จะสามารถเข้าใจได้ไปที่ละน้อย และไม่นานก็จะสามารถอ่านเรื่องที่เคยฟังได้เองโดยไม่ลำบาก

การยอมอนุญาตให้เด็กมีโอกาสเป็นเจ้าของหนังสือเล่มที่มีเรื่องและรูปที่เด็กชอบ ก็เป็นสิ่งที่เขาจะพอใจและพอใจมาก และถ้าเขาได้มีที่เก็บหนังสือของเขาเองโดยเฉพาะ ก็ยิ่งทำให้รู้สึกหนังสือเล่มนั้นเป็นสมบัติส่วนตัวของเขา หรือถ้าพ่อแม่ผู้ปกครองจะหาหนังสือเรื่องที่เขาชอบเป็นของขวัญแก่ลูกหลานของท่านในบางโอกาส ก็จะเป็นของขวัญที่เขาารู้สึกดีใจมาก เด็กบางคนอาจร้องขอนำหนังสือที่ตนมีอยู่ไปที่โรงเรียนเพื่ออวดเพื่อนฝูง ซึ่งก็เป็นการช่วยให้เด็กมีความภาคภูมิใจในหนังสือที่ตนเป็นเจ้าของ และจะรู้สึกชอบหนังสือเล่มนั้นมากยิ่งขึ้น

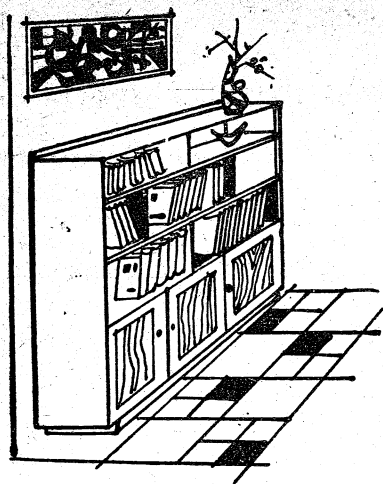
การเริ่มอ่านหนังสือสำหรับเด็กเล็กนั้น ย่อมมีลักษณะอย่างเดียวกันกับการหัดเดิน เด็กจะต้องการเวลา ต้องการความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ในบางโอกาส เด็กแต่ละคนย่อมจะอ่านหนังสือได้ช้าเร็วแตกต่างกันไป ดังนั้นจึงไม่เป็นการสมควรที่จะบังคับหรือเร่งรัดมากเกินไป ผู้ใหญ่บางคนลืมไปว่า เมื่อตนเองเริ่มอ่านหนังสือนั้นต้องการเวลาเพียงใด โดยการเร่งรัดให้เด็กของตนให้อ่านได้อย่างรวดเร็ว หรือให้อ่านหนังสือไม่เหมาะสมหรือยากเกินไปสำหรับเด็ก ซึ่งแทนที่จะเป็นการช่วยเหลือ จะกลับเป็นเหตุให้เด็กเบื่อหน่ายทอดยาก็เป็นได้ จึงใคร่ขอฝากข้อคิดเห็นไว้ด้วย

BOY SCOUT

S	—	Smart	=	สง่าผ่าเผย
C	—	Courteous	=	สุภาพอ่อนโยน
O	—	Obe ^y	=	เชื่อฟัง
U	—	Useful	=	เป็นผู้ยังประโยชน์
T	—	Trustworth ^y	=	เป็นผู้ควรแก่การไว้วางใจ

จากหนังสือ ประวัติดุคคดดำคัญของโลก
ของ อาจารย์ ม.ร.ว. แสงโสม เกษมศรี

รายชื่อหนังสือเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ

ที่นักเรียนพอจะอ่านเข้าใจได้

คัดจาก

รายงานประจำปีของห้องสมุด ร.ร. ราชินี

ปีการศึกษา ๒๕๐๕

จัดทำโดย

พวงทอง สิริสาลี

การค้นคว้า “ชีวประวัติบุคคลสำคัญบางคนสำหรับชั้น ม. ๖”

เคมาล.

๑. บทความเรื่อง Kemal ในนิตยสาร Knowledge No. 73
๒. หนังสือเรื่อง เคมาล ของ เลียง ไชยกาล
๓. หนังสือเรื่อง 100 Great Lives หน้า ๗๓๖
๔. หนังสือประวัติบุคคลสำคัญ ของ วีรกุล ทองน้อย หน้า ๒๐๔

คานธี.

๑. หนังสือเรื่อง มหาตมคานธี โดย สวามี สัตยานันทปuri
๒. หนังสือเรื่อง คานธี ของ นิพนธ์ มาศะวิสุทธิ์
๓. หนังสือเรื่อง ผสมผสานชุด ๑ ของ น.ม.ส.
๔. หนังสือเรื่อง ๑๖ มหาบุรุษของโลก ของ บุญชนะ อัดดการ
๕. หนังสือเรื่อง ใครเป็นใครใกล้ข้าพเจ้า ของ ส. สัตยา หน้า ๑๐
๖. หนังสือเรื่อง ๑๐๐ Great Lives หน้า ๓๔๑
๗. หนังสือประวัติบุคคลสำคัญ ของ ม.ร.ว. แสงโสม เกษมศรี
๘. บทความเรื่อง มหาตมคานธี ในหนังสือ เบญจมานุสรณ์
๙. หนังสือประวัติบุคคลสำคัญของโลก ของ วีรกุล ทองน้อย

บิสมาร์ค.

๑. หนังสือเรื่อง ๑๖ มหาบุรุษของโลก ของ บุญชนะ อัดดการ
๒. หนังสือเรื่อง ประวัติบุคคลสำคัญของโลก ของ ม.ร.ว. แสงโสม เกษมศรี
๓. หนังสือเรื่อง ประวัติบุคคลสำคัญของโลก ของ วีรกุล ทองน้อย

- บีโรเฟน. ๑. บทความเรื่อง "เด็กชายชอบฟังต้นไม้ร้องเพลง" ในนิตยสารรุณสาร ฉบับที่ ๒๑๔
๒. หนังสือเรื่อง ๑๐๐ Great Lives หน้า ๓๔๔
๓. หนังสือเรื่อง ดนตรีแห่งชีวิต หน้า ๑๖๐
๔. หนังสือเรื่อง ประวัติบุคคลสำคัญของโลก ของ ม.ร.ว. แสงโสม เกษมศรี
- คอลสตอยล์. ๑. บทความเรื่อง "คอลสตอยล์" ในนิตยสารชาวกรุง ฉบับ พ.ย. ๐๒
๒. หนังสือเรื่อง ประวัติบุคคลสำคัญของโลก ของ ม.ร.ว. แสงโสม เกษมศรี หน้า ๘๔
๓. หนังสือ ประวัติบุคคลสำคัญของโลก ของ วีรกุล ทองน้อย
- ลองเฟลโล. ๑. หนังสือเรื่อง ประวัติบุคคลสำคัญของโลก ของ ม.ร.ว. แสงโสม เกษมศรี หน้า ๖๔
๒. หนังสือ ประวัติบุคคลสำคัญของโลก ของ วีรกุล ทองน้อย
- เกอเต้. ๑. บทความเรื่อง "เกอเต้แห่งเยอรมนีแห่งโลก" ในนิตยสารชาวกรุง ฉบับมิ.ย. ๐๒
๒. หนังสือเรื่อง ประวัติบุคคลสำคัญของโลก ของ ม.ร.ว. แสงโสม เกษมศรี หน้า ๘๔
๓. หนังสือ ประวัติบุคคลสำคัญของโลก ของ วีรกุล ทองน้อย
- มาตามคูรี. ๑. หนังสือเรื่อง "มาตามคูรี ผู้ค้นพบแร่เรเดียม" ของ แม้นมาส ชวลิต
๒. หนังสือเรื่อง ๑๐๐ Great Lives หน้า ๑๓๔
๓. หนังสือเรื่อง สตรีในประวัติศาสตร์ ของ แส อัทธการ
๔. หนังสือเรื่อง มหาราชและผู้มีชื่อเสียง หน้า ๒๑๖
๕. หนังสือ ประวัติบุคคลสำคัญของโลก ของ ม.ร.ว. แสงโสม เกษมศรี
- ไอน์สไตน์. ๑. บทความเรื่อง "วิทยาศาสตร์แห่งความสัมพันธ์" จากแพมวิทยาศาสตร์ ในตุ๊กตุตภาค
๒. หนังสือ American Gallery หน้า ๓๕
๓. หนังสือ ประวัติบุคคลสำคัญของโลก ของ ม.ร.ว. แสงโสม เกษมศรี
๔. หนังสือเรื่อง ชีวิตพิศดารของบุคคลเรื่องนาม
๕. หนังสือ ประวัติบุคคลสำคัญของโลก ของ วีรกุล ทองน้อย

ฮาวีย์.

๑. บทความประกอบภาพเรื่อง "บุรุษผู้ใคร่แสวงสัจจะ" ในมิตรสาร หน้า ๒๔๕
๒. บทความเรื่อง ผู้นำทางวิชาการ จากแพ้นวิทยาศาสตร์ ในตุ๊กตุ๊กภาค
๓. หนังสือเรื่อง บุคคลตัวอย่างชาวอังกฤษ หน้า ๒๑๗
๔. หนังสือเรื่อง คนแรก หน้า ๑๑๗
๕. หนังสือเรื่อง ๑๐๐ Great Lives หน้า ๒๓
๖. หนังสือเรื่อง ประวัติบุคคลสำคัญของโลก ของ ม.ร.ว. แสงโสม เกษมศรี หน้า ๔
๗. หนังสือเรื่อง ประวัติบุคคลสำคัญของโลก ของวีรกุล ทองน้อย

เจนเนอร์.

๑. หนังสือเรื่อง "บุคคลตัวอย่างชาวอังกฤษ" หน้า ๒๗๙
๒. หนังสือเรื่อง "คนแรก" หน้า ๑๔๙
๓. หนังสือเรื่อง ๑๐๐ Great Lives หน้า ๖๐
๔. หนังสือเรื่อง ประวัติบุคคลสำคัญของโลก ของ ม.ร.ว. แสงโสม เกษมศรี
๕. หนังสือเรื่อง ประวัติบุคคลสำคัญของโลก ของ วีรกุล ทองน้อย

ลิสเตอร์.

๑. หนังสือเรื่อง บุคคลตัวอย่างชาวอังกฤษ หน้า ๑๔๗
๒. หนังสือเรื่อง คนแรก หน้า ๑๕๒
๓. หนังสือเรื่อง ๑๐๐ Great Lives หน้า ๑๑๕
๔. หนังสือเรื่อง ประวัติบุคคลสำคัญของโลก ของ ม.ร.ว. แสงโสม เกษมศรี
๕. หนังสือเรื่อง ประวัติบุคคลสำคัญของโลก ของ วีรกุล ทองน้อย

ข้อความที่น่าสนใจเกี่ยวกับ ร. ๕ (สำหรับ ม. ๖)

๑. พระราชประวัติทั่ว ๆ ไปของ ร.๕ ในหนังสือประวัติศาสตร์ไทย ๙ รัชกาล หน้า

๒๐๙-๒๗/๒

๒. พระราชประวัติทั่ว ๆ ไปของ ร.๕ ในหนังสือเก่าแผ่นดิน หน้า ๓๗๔-๔๔๒

๓. พระราชประวัติทั่ว ๆ ไปของ ร. ๕ ในหนังสือประวัติศาสตร์ไทยและต่างประเทศ (เล่มขาว) หน้า ๑๐๐ ถึง ๑๔๔

๔. พระราชกรณียกิจของ ร.๕ ในการปรับปรุงขนบธรรมเนียมประเพณีและกิจกรรมบ้านเมืองในหนังสือ สังคมศึกษาประวัติศาสตร์ไทย หน้า ๖๙-๗๓

๕. พระราชประวัติของ ร.๕ ก่อนขึ้นครองราชย์ ในหนังสือสังคมศึกษาประวัติศาสตร์ไทย หน้า ๖๐-๖๔

๖. พระราชกรณียกิจของ ร.๕ ในการทรงทำนุบำรุง ในหนังสือสังคมศึกษาประวัติศาสตร์ไทย หน้า ๗๓-๗๔

๗. พระราชกรณียกิจของ ร.๕ ในการทรงก่อสร้าง ในหนังสือสังคมศึกษาประวัติศาสตร์ไทย หน้า ๑๐๑

๘. พระราชประวัติทั่ว ๆ ไปของ ร.๕ ในหนังสือเจ้าชีวิต หน้า ๔๓๕-๔๖๒

๙. พระราชประวัติทั่ว ๆ ไปของ ร.๕ ในหนังสือประวัติศาสตร์ไทย ของนายเจริญ ชัยชนะ หน้า ๖๔๑-๖๖๔

๑๐. พระราชประวัติทั่ว ๆ ไปของ ร.๕ ในหนังสือ ๔๙ กษัตริย์ไทย หน้า ๔๘๘-๔๑๒

๑๑. ปิยมหาราชรำลึก ในหนังสือสี่มุมเมือง หน้า ๒-๒๒

๑๒. พระพุทธเจ้าหลวงกับปัญหาเล็กฝุ่น ในหนังสือสี่มุมเมือง หน้า ๓๗-๔๔

๑๓. เมื่อ ร.๕ ปลอมพระองค์เสด็จประพาสต้นในหนังสือสี่มุมเมือง หน้า ๕๖-๖๔

๑๔. ความรักของ ร.๕ ในหนังสือสี่มุมเมือง หน้า ๖๙-๘๒

๑๕. ดนัย-มหาดเล็กพิเศษ ในหนังสือ สี่มุมเมือง หน้า ๙๙-๑๔๒

๑๖. กุหลาบเจ้ากรุงสยาม ในหนังสือ เก็บตก หน้า ๓๙-๔๘

๑๗. น้ำพระทัยพระพุทธเจ้าหลวง ในหนังสือ เก็บตก หน้า ๓๒๙-๓๔๐

๑๘. ความรักของ ร.๕ ในหนังสือ เก็บตก หน้า ๓๔๑-๓๕๔

๑๙. พระราชประวัติทั่ว ๆ ไปของ ร.๕ ในหนังสือ เกียรติคุณพระปิยมหาราช หน้า ๑-๒๐

๒๐. การศาสนาใน ร.๕ ในหนังสือ เกียรติคุณพระปิยมหาราช หน้า ๑๑๖-๑๒๑

๒๑. ร.๕ กับพระราชหัตถเลขา ในหนังสือเกียรติคุณพระปิยมหาราช หน้า ๓๕๓-๓๖๔

๒๒. พระอาการวิริยะในทางกวี ในหนังสือ ปิยมหาจุฬาลงกรณ์ หน้า ๗๙๗-๘๐๑

๒๓. ประวัติย่อดินแดนไทยที่เสียแก่ฝรั่งเศส ในหนังสือประวัติดินแดนไทยที่เสียแก่

ฝรั่งเศส

๒๔. พระเกียรติคุณแห่ง ร. ๕ ในหนังสือเรียงความขอพระ(ขอ)เกียรติ ร.๕ หน้า

๒๕. พระปรีชาญาณทางวรรณคดีของ ร.๕ ในหนังสือเรียงความยอพระเกียรติ ร.๕ หน้า ๘-๑๔

๒๖. การเสด็จประพาสของ ร.๕ ทำประโยชน์ให้แก่ประเทศอย่างไร ในหนังสือเรียงความยอพระเกียรติ ร.๕ หน้า ๑๕-๒๓

๒๗. แดงการณเรื่อง เลิกทาสของ ร.๕ ในหนังสือเรียงความยอพระเกียรติ ร.๕ หน้า ๒๔-๓๒

๒๘. พระบรมรูปทรงม้า ในหนังสือเรียงความยอพระเกียรติ ร.๕ หน้า ๓๓-๔๒

๒๙. ร.๕ ทรงทำนุบำรุงพระนครอย่างไร ในหนังสือเรียงความยอพระเกียรติ ร.๕ หน้า ๔๓-๕๓

๓๐. พระราชนิพนธ์สุภาษิตใน ร.๕ ในหนังสือเรียงความยอพระเกียรติ ร.๕ หน้า ๕๔-๗๐

๓๑. ร.๕ ทรงบำรุงปกครองหัวเมืองอย่างไร ในหนังสือเรียงความยอพระเกียรติ ร.๕

๓๒. ร.๕ ทรงจัดการป้องกันประเทศอย่างไร ในหนังสือเรียงความยอพระเกียรติ ร.๕ หน้า ๘๕-๙๓

๓๓. ร.๕ ทรงบำรุงการศาสนาอย่างไร ในหนังสือเรียงความยอพระเกียรติ ร.๕ หน้า ๙๔-๑๐๐

๓๔. ร.๕ ทรงบำรุงการอนามัยประชาชนอย่างไร ในหนังสือเรียงความยอพระเกียรติ ร.๕ หน้า ๑๐๑-๑๑๑

๓๕. ร.๕ ทรงเป็นกวีชั้นเยี่ยมด้วยประการใดบ้าง ในหนังสือเรียงความยอพระเกียรติ ร.๕ หน้า ๑๑๒-๑๒๓

๓๖. ร.๕ ทรงปฏิบัติพระองค์อย่างไรจึงเป็นที่เคารพสักการะและรักใคร่ของประชาชน ในหนังสือเรียงความยอพระเกียรติ ร.๕

๓๗. การเปลี่ยนแปลงขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่ง ร.๕ ได้ทรงจัด ในหนังสือเรียงความยอพระเกียรติ ร.๕ หน้า ๑๔๖-๑๕๙

๓๘. ร.๕ ทรงบำรุงศิลปอย่างไร ในหนังสือเรียงความยอพระเกียรติ ร.๕ หน้า ๑๖๐-๑๗๒

๓๙. ร.๕ ทรงทำนุบำรุงเศรษฐกิจของประเทศอย่างไร ในหนังสือเรียงความยอพระเกียรติ ร.๕ หน้า ๑๗๓-๑๘๖

๔๐. ร.๕ ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ผู้ทรงทศพิธราชธรรม ในหนังสือเรียงความย่อพระเกียรติ ร.๕ หน้า ๒๑๐-๒๒๒

๔๑. ร.๕ ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ในระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ก็จริง แต่ทรงปกครองแบบ ประชาธิปไตย ในหนังสือเรียงความย่อพระเกียรติ ร.๕ หน้า ๒๒๓-๒๔๑

๔๒. พระราชนิพนธ์ ร.๕ มีสตรึงใจผู้อ่านคั่นก ในหนังสือเรียงความย่อพระเกียรติ ร.๕ หน้า ๒๗๑-๒๗๔

๔๓. พระพุทธเจ้าหลวงทรงตรวจราชการโดยคอนโดลาแก่งครั้งแรก ในหนังสือ ๕๐ บุคคลสำคัญ ชุด ๒ หน้า ๔๕-๔๙

๔๔. พระราชบิดาของชาวไทยประพาสยุโรปเมื่อปี ๒๔๔๙ ในหนังสือ ๕๐ บุคคลสำคัญ ชุด ๒ หน้า ๒๔๕-๓๑๙

๔๕. พระพุทธเจ้าหลวงปางทรงผนวช ในหนังสืออนุสรณ์จากอดีต หน้า ๕๓-๖๖

๔๖. สมโภช ๑๐๐ ปี ในสมัย ร. ๕ ในหนังสืออนุสรณ์จากอดีต หน้า ๖๗-๗๔

๔๗. อนุสาวรีย์คู่ฟ้าในสมัย ร. ๕ ในหนังสืออนุสรณ์จากอดีต หน้า ๑๐๓-๑๑๒

๔๘. หมิ่นปฏิพัทธภูวนาถ ในหนังสือชุมนุมนิทานทางประวัติศาสตร์ชุด ๒ หน้า ๓๕๐

ถึง ๓๖๒

๔๙. กำหนดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในหนังสือนิทานโบราณวัตถุสถาน ชุด ๒ หน้า ๑๐๔-๑๑๔

๕๐. พระบรมรูปทรงม้า ในหนังสือนิทานโบราณวัตถุสถาน ชุด ๒ หน้า ๑๓๑-๑๓๗

๕๑. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า ในหนังสือชีวประวัติบุคคลตัวอย่างของไทย หน้า ๒๔๖-๒๗๖

๕๒. รบย่อในสมัย ร. ๕ ในหนังสือ ของดีในประวัติศาสตร์ หน้า ๓๑๔

๕๓. รบฝรั่งเศสใน ร.ศ. ๑๑๒ ในหนังสือ ของดีในประวัติศาสตร์ หน้า ๓๗๐

๕๔. กระบวนเรือเสด็จประพาสใน ร. ๕ ในหนังสือ ชุมนุมเรื่อนำรู้ หน้า ๑๓๕

๕๕. วันสวรรคตของ ร. ๕ ในหนังสือ ชุมนุมเรื่อนำรู้ หน้า ๑๖๓

๕๖. ร. ๕ พระปิยมหาราช ในหนังสือ ชุมนุมเรื่อนำรู้ หน้า ๕๓

ข้อความที่น่าสนใจเกี่ยวกับ ร. ๖ (สำหรับ ม. ๖)

๑. พระราชานุกิจของ ร. ๖ ในหนังสือเกียรติคุณพระมงกุฎเกล้าฯ หน้า ๑๘-๒๑
๒. พระราชพินัยกรรมของ ร. ๖ ในหนังสือเกียรติคุณพระมงกุฎเกล้าฯ หน้า ๒๒-๒๔
๓. ร. ๖ ทรงให้กำเนิดนามสกุล ในหนังสือเกียรติคุณพระมงกุฎเกล้าฯ หน้า ๕๓-๖๑
๔. ร. ๖ ทรงตั้งชนชาติไทย ในหนังสือเกียรติคุณพระมงกุฎเกล้าฯ หน้า ๑๑๙-๑๒๖
๕. ร. ๖ ทรงฟื้นฟูศิลปไทย ในหนังสือเกียรติคุณพระมงกุฎเกล้าฯ หน้า ๑๗๕-๑๘๔
๖. พระปรีชาญาณในการประพันธ์ของ ร. ๖ ตอนที่ ๑ ในหนังสือเกียรติคุณของพระมงกุฎเกล้าฯ หน้า ๑๘๖-๑๙๑
๗. การทรงพระอักษรของ ร. ๖ ในหนังสือเกียรติคุณพระมงกุฎเกล้าฯ หน้า ๑๙๒-๑๙๓
๘. พระปรีชาญาณในการประพันธ์ของ ร. ๖ ตอนที่ ๒ ในหนังสือเกียรติคุณของพระมงกุฎเกล้าฯ หน้า ๑๙๖-๒๐๒
๙. กำเนิดคำ "บรรณาธิการ" (ร. ๖ ส่งความเห็นไปลงหนังสือพิมพ์) ในหนังสือเกียรติคุณของพระมงกุฎเกล้าฯ หน้า ๕๖๐-๕๖๒
๑๐. พระมงกุฎเกล้าฯ ทรงเป็นหลายอย่าง ในหนังสือเกียรติคุณพระมงกุฎเกล้าฯ หน้า ๔๑๒-๔๑๔
๑๑. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่อง สร้างพระบรมรูป ร. ๖ ในหนังสือพระมงกุฎเกล้าฯ และเจ้าฟ้าเพชรรัตน์ หน้า ๑๘-๒๗
๑๒. พระเกียรติคุณ ร. ๖ ในหนังสือเกียรติคุณพระมงกุฎเกล้าฯ หน้า ๔๑๔-๔๓๓
๑๓. อภินิหารพระปฐมเจดีย์ ในหนังสือพระมงกุฎเกล้าฯ และเจ้าฟ้าเพชรรัตน์ หน้า ๔๒-๔๗
๑๔. มัททวะความอ่อนโยนของ ร. ๖ เด่าโดย ม.จ. หญิง พุนพิศมัยฯ ในหนังสือพระมงกุฎเกล้าฯ และเจ้าฟ้าเพชรรัตน์ หน้า ๑๔๔-๑๕๐
๑๕. คุณธรรมและความเป็นประชาธิปไตยของ ร. ๖ ในหนังสือพระมงกุฎเกล้าฯ และเจ้าฟ้าเพชรรัตน์ หน้า ๑๗๕-๑๗๖
๑๖. ย่าเหลของ ร. ๖ ในหนังสือพระมงกุฎเกล้าฯ และเจ้าฟ้าเพชรรัตน์ หน้า ๒๑๔-๒๒๔

๑๗. ๒๕ พฤศจิกายน ๒๔๖๔ ในหนังสือ ชุมนุมเรื่องน่ารู้ ของ ม.จ. พูนพิสมัย หน้า

๑๘๘-๑๙๓

๑๘. หิริญญ ในหนังสือ นิทานโบราณวัตถุ ชุด ๒ หน้า ๔๗-๕๔

๑๙. พระราชประวัติก่อนขึ้นครองราชบัลลังก์ ในหนังสือสังคมศึกษาประวัติศาสตร์ไทย
ม.ศ. ปลาย หน้า ๖๔-๖๗

๒๐. พระราชกรณียกิจ ร. ๖ ในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ในหนังสือสังคมศึกษา
ประวัติศาสตร์ไทย ม.ศ. ปลาย หน้า ๗๔

๒๑. พระเกียรติคุณในวรรณกรรมของ ร. ๖ ในหนังสือสังคมศึกษาประวัติศาสตร์ไทย
ม.ศ. ปลาย หน้า ๑๐๙

๒๒. ประมวลสุภาษิตพระราชนิพนธ์ ร. ๖ (เลือกเท่าที่สนใจและเข้าใจ) ในหนังสือ
ประมวลสุภาษิตพระราชนิพนธ์ ร. ๖

๒๓. กษัตริย์มหัศจรรย์ ในหนังสือ ๙ แผ่นดิน หน้า ๔๗๖-๔๘๘

๒๔. ลูกเสือใน ร. ๖ ในหนังสือ ๙ แผ่นดิน หน้า ๔๘๘-๔๙๔

๒๕. พระเกียรติคุณ ร. ๖ ในหนังสือ สี่มุมเมือง หน้า ๑๖๗-๑๖๖

๒๖. ร. ๖ ทรงสร้างประชาธิปไตย (คสุติธานี) ในหนังสือ เก็บตก หน้า ๓๕๕-๓๗๔

๒๗. พระมหาธีรราชเจ้าจอมแก้ว ตอน ๑ หนังสืออนุสรณ์จากอดีต หน้า ๑๑๒-๑๓๐

๒๘. พระมหาธีรราชเจ้าจอมแก้ว ตอน ๒ หนังสืออนุสรณ์จากอดีต หน้า ๑๑๒-๑๓๐

๒๙. ร. ๖ ทรงปลุกใจชาวไทยให้รักชาติ ในหนังสือเรียงความพระราชนิพนธ์ ร. ๖

หน้า ๒๕๒-๒๖๕

๓๐. การปลุกฝังเยาวชนของชาติใน ร. ๖ ในหนังสือเรียงความพระราชนิพนธ์ ร. ๖

หน้า ๒๗๔-๒๘๓

๓๑. ร. ๖ ทรงปรับปรุงกิจการต่าง ๆ เพื่อความมั่นคงของชาติ ในหนังสือเรียงความพระ
ราชนิพนธ์ ร. ๖ หน้า ๒๘๔-๒๙๕

๓๒. การปรับปรุงประเทศไทยให้สอดคล้องกับความเจริญของบ้านเมืองใน ร. ๖ ใน
หนังสือเรียงความพระราชนิพนธ์ หน้า ๓๐๘-๓๑๕

๓๓. พระราชประวัติทั่ว ๆ ไปของ ร. ๖ ในหนังสือชีวราชานุสรณ์ ๒๕๐๔ หน้า ๑๗-๒
๓๔. พระราชประวัติทั่ว ๆ ไปของ ร. ๖ ในหนังสือ ๔๔ กษัตริย์ไทย หน้า ๙๑๒-๙๒
๓๕. พระราชประวัติทั่ว ๆ ไปของ ร. ๖ ในหนังสือประวัติศาสตร์ไทย ของ นายเจริญ ชัยชนะ หน้า ๖๖๕-๖๗๕
๓๖. สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า ตอน ๑ ในหนังสือชุมนุมนิทานประวัติศาสตร์ไทยชุด หน้า ๗๕-๑๑๓
๓๗. สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า ตอน ๒ ในหนังสือชุมนุมนิทานประวัติศาสตร์ไทยชุด หน้า.....
๓๘. พระราชประวัติทั่ว ๆ ไปของ ร. ๖ ในหนังสือประวัติศาสตร์ไทย ๙ รัชกาล หน้า ๒๗๓-๓๐๔
๓๙. พระราชประวัติทั่ว ๆ ไปของ ร. ๖ ในหนังสือประวัติศาสตร์ไทยตามหลักสูตรเตรียม ฯ หน้า ๒๔๑-๒๔๔
๔๐. พระราชประวัติทั่ว ๆ ไปของ ร. ๖ ตอน ๑ ในหนังสือประวัติศาสตร์ไทยและต่างประเทศ หน้า ๑๔๕-๑๕๖
๔๑. พระราชประวัติทั่ว ๆ ไปของ ร. ๖ ตอน ๒ ในหนังสือประวัติศาสตร์ไทยและต่างประเทศ หน้า ๑๔๕-๑๕๖
๔๒. พระราชกรณียกิจบางประการใน ร. ๖ ในสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ปีที่ ๔ ฉบับ ๒
๔๓. พระบรมนามาภิไธยเต็ม ร. ๖ ในแฟ้มกฤตภาค-ชีวประวัติ
๔๔. พุทธกิจยานรำลึก ในแฟ้มกฤตภาค-ชีวประวัติ
๔๕. วันที่ระลึกลูกเสือและวันมหาวชิราวุธ ในแฟ้มกฤตภาค-ชีวประวัติ
๔๖. พิธีสถาปนาสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ในแฟ้มกฤตภาค-ชีวประวัติ
๔๗. นครประชาธิปไตยในระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ในแฟ้มกฤตภาค-ชีวประวัติ
๔๘. กำเนิดสวนลุมพินี ในแฟ้มกฤตภาค-ชีวประวัติ
๔๙. พระเกียรติคุณ ร. ๖ ในแฟ้มกฤตภาค-ชีวประวัติ
๕๐. วรรณคดีเรื่องเอกของ ร. ๖ มัทนพารา ในหนังสืออุเทศวรรณคดีไทย หน้า ๒๓ และอ่านมัทนพาราประกอบด้วย

๕๑. พระราชประวัติทั่ว ๆ ไปของ ร. ๖ ในหนังสือ ชีวประวัติบุคคลตัวอย่างของไทย หน้า ๔๖๕-๔๗๖

๕๒. พระราชกรณียกิจของ ร. ๖ ในการทรงรักษาความมั่นคงของประเทศ ในหนังสือ สังคมศึกษา ม.ศ. ปลาย หน้า ๘๓-๘๔

๕๓. รบในมหาสงคราม ร. ๖ ในหนังสือของดีในประวัติศาสตร์ หน้า ๓๙๐-๔๑๕

หนังสือสำหรับผู้สนใจอ่านเฉย ๆ (เพราะยากที่จะเก็บความ)

๑. สยามรัฐพิพิธภัณฑ์
๒. ๖ แผ่นดิน (เฉพาะแผ่นดินที่ ๖)
๓. เรื่องความเรื่อง พระราชนิพนธ์ใน ร. ๖

เอกสารเกี่ยวกับ ร. ๗

๑. ประวัติศาสตร์ไทย ๙ รัชกาล
๒. แก้วแผ่นดิน
๓. สังคมศึกษา ม.ศ. ปลาย ของ ไทยวัฒนาพานิช
๔. เจ้าชีวิต
๕. ประวัติศาสตร์ไทย ของ นายเจริญ ไชยชนะ
๖. ประวัติศาสตร์ไทย ของ ม.ร.ว. แสงโสม เกษมศรี
๗. ประวัติศาสตร์ไทยและต่างประเทศ (เล่มขาว)
๘. ๔๙ กษัตริย์ไทย
๙. สี่มุมเมือง
๑๐. เก็บตก
๑๑. บทความในนิตยสารชาวกรุง ปีที่ ๑๐ เล่มที่ ๙
๑๒. บทความจากแฟ้มกฤตภาค ว่าด้วยชีวประวัติ ร. ๗ ทั้งหมด

เกี่ยวกับสมเด็จพระยาตำรา

๑. ประวัติครู กุรุสภาพิมพ์เป็นที่ระลึกในวันครู ๑๖ ม.ค. ๒๕๐๐ มีพระประวัติ
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาตำรา

๒. สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาตำรา

๓. ไทยรบพม่า

๔. ชีวิตประวัติและงานของสุนทรภู่

๕. เทียวเมืองพม่า

๖. สาส์นสมเด็จพระ

๗. ความทรงจำ

๘. นิทานโบราณคดี

๙. ชุมชุมพระนิพนธ์

๑๐. อธิบายพงศาวดารสยาม

๑๑. มูลเหตุแห่งการสร้างวัดในประเทศไทย

๑๒. ประดิษฐานพระสงฆ์สยามวงศ์ในลังกาทวีป

๑๓. ตำนานพระพุทธเจดีย์

๑. ความทรงจำ เล่าถึงความทรงจำตลอดพระชนมชีพ ตลอด ร. ๔, ร. ๕ เป็นเกียรติประวัติศาสตราจารย์ที่นำอ่านเรื่องหนึ่ง

๒. เทียวเมืองพม่า เล่าถึงพม่าตอนเสียเมือง และความโหดร้ายของพระนาง
อาลันนาค

๓. พระประวัติ แต่งโดย ม.จ. หญิงพูนพิสมัย ดิศกุล พระธิดา นำอ่านอย่างยิ่ง

๔. ประวัติครู เล่าถึงสมัยที่ทรงจัดกำรศึกษาของชาติ ก่อนจะมาทำงานทางมหาดไทย

๕. อธิบายเบ็ดเตล็ดในพงศาวดาร ทรงนำพงศาวดารเก่ามาวิจารณ์และตีความหมาย
แสดงพระปรีชาสามารถในฐานะนักประวัติศาสตร์

๖. ตำนานพระพุทธเจดีย์ ทรงแสดงความสามารถในทางโบราณคดี คือ ศึกษาของ
เก่า ๆ ไว้ในหนังสือเล่มนี้

๗. ชุมนุมพระนิพนธ์ ทรงเรียบเรียงเรื่องต่าง ๆ ที่น่าอ่าน รวมอยู่ในเล่มนี้
๘. ไทยรบพระม้า เล่มนี้แสดงพระปรีชาสามารถในฐานะนักประวัติศาสตร์
๙. นิทานโบราณคดี เป็นเรื่องสั้น ๆ เล่าถึงสมัยก่อน
๑๐. ประดิษฐานพระสงฆ์สยามวงศ์ในลังกาทวีป ทรงเล่าถึงหลักฐานที่ลังกาเคยมาขอพระสงฆ์ไปต่ออายุพระพุทธศาสนาในเมืองของตน
๑๑. มูลเหตุแห่งการสร้างวัดในประเทศไทย เล่ม ๑ น่าอ่านมาก.....
๑๒. ชีวิตและงานของสุนทรภู่ ทรงเรียบเรียงค้นคว้าประวัติกวีเอกของไทย
๑๓. สาส์นสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เล่มนี้โปรดอ่านที่ค่านำด้วย

หนังสือเกี่ยวกับสหประชาชาติ

๑. Flags of the United Nations มีคำอธิบายความหมายของธงแต่ละประเทศด้วย (มีเพียง ๙๙ ธง)
๒. บทความเกี่ยวกับสมาชิกแห่งสหประชาชาติ หน้า ๑๖ มีเล่าถึงความยากลำบากของไทย ก่อนที่จะได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ
๓. กฎบัตรสหประชาชาติ เราคงจะเคยได้ยินคำนี้มาแล้ว และนี่คือหนังสือตัวจริง
๔. คำปราศรัยของ พล.ร.จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ในวันสหประชาชาติ ๒๔ ต.ค. ๒๕๐๔
๕. สหประชาชาติช่วยเหลือการศึกษาในประเทศไทย บทความคณะกรรมการประกวดประเภทนักเรียน
๖. สหประชาชาติช่วยฟื้นฟูการเศรษฐกิจ บทความคณะกรรมการประกวดประเภทบุคคลทั่วไป
๗. A Pictorial Booklet of the United Nations
๘. ปฏิญญาสากล ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ขององค์การสหประชาชาติ
๙. Your United Nation
๑๐. เอกสารแจกวสันสหประชาชาติ ๒๕๐๔

หนังสือเกี่ยวกับพุทธศาสนา

๑. ปาลีไลย์ช้างแสนรู้ เป็นเรื่อง ๆ หนึ่งในสมัยพุทธกาล
๒. พระอานนท์ เป็นสาวกของพระพุทธเจ้าองค์หนึ่ง
๓. องคุลิมาล เป็นจอมโจรผู้กลับตัวเป็นพระนาค
๔. เทวทัตต์และเรื่องอื่น ๆ เทวทัตต์เป็นพระภิกษุผู้กล้าปฏิวัติพระเจ้า และในที่สุ

กัฏฐกรณีสืบต่าย

๕. กองทัพธรรม เป็นนวนิยายอิงเรื่องศาสนา
๖. พจนานุกรมศัพท์พุทธศาสนา สำหรับเปิดหาศัพท์ทางศาสนาที่ไม่เข้าใจ
๗. พระพุทธศาสนาสำหรับชาวบ้าน อ่านแล้วได้ความรู้เกี่ยวกับพุทธศาสนา

เรื่องคล้ายกัน

อาวุธใด ๆ ก็ตาม - ลงได้ชื่อว่าเป็นอาวุธแล้วย่อมมีอันตรายในตัวของมันเอง
.....สำหรับปากกาก็คืออาวุธ ซึ่งมีอำนาจยิ่งกว่าดาบจึงมีผลร้ายเป็นทวีคูณ

ชินโซ โคอิซุมิ

สมาชิกสมาคมศิลปวรรณคดีญี่ปุ่น

จากหนังสือ จาก.....ญี่ปุ่น

OTOME - TOGE

By.....Mock Joya

All guide books of Hakone mention Otome-Toge (Maiden Pass), 1,000 meters high, on the road from Sengokubara to Gotemba. From the top of the pass, a magnificent view of Fuji-san can be seen if the weather is clear. There is a legendary tale as to how the name was given to the pass.

There once lived an aged father and his daughter at Sengokubara. They were very poor. The old father became sick, so to pray for his recovery, the daughter went daily to Jizo-sama of Suruga, rain or shine. The villagers seeing her going out alone every day spread a rumor that she was going to meet a man. Of course, she heard what others were saying about her, but she gave no thought to such a wild tale.

As she continued her daily visit to pray to Jizo, her father gradually improved and finally regained his health. He did not know that she had been making the visits to Jizo but heard the village rumor about her. He did not believe what village

ช่องเขาสาวน้อย

โดย..... ม็อค โจย่า

คู่มือนำเที่ยวฮาโกเน่ทุกเล่มจะต้องกล่าวถึง โอโตเมะ-โตเง (ช่องเขาสาวน้อย) ซึ่งมีความสูงประมาณ ๑,๐๐๐ เมตร ระหว่างถนนจากเซ็นกุกุบาราไปยังโกเตมบะ จากยอดช่องเขานี้จะแลเห็นภูมิภาพอันงดงามตระการตาของยอดภูเขาฟูจิเมื่ออากาศแจ่มใส มีนิยายเล่าสืบกันมาถึงประวัติแห่งชื่อของช่องเขานี้

ครั้งหนึ่งที่เซ็นกุกุบารา ยังมีพ่อเฒ่าและลูกสาวที่แสนยากจนอยู่ด้วยกันสองคน วันหนึ่งพ่อเฒ่าได้ล้มเจ็บลงลูกสาวผู้รักพ่อมากได้พยายามทุกทางที่จะช่วยให้พ่อหายป่วยเธออุตส่าห์เดินไปที่ศาลเจ้าจิโซซาม่าที่ซุรุระทุกวัน ไม่ว่าฝนตกแดดออก เพื่อสวดอ้อนวอนให้พ่อสบายหายป่วย พวกชาวบ้านเห็นเธอออกจากบ้านคนเดียวทุก ๆ วันก็พากันลือไปว่าเธอออกไปพบผู้ชาย แต่สาวน้อยผู้น่าสงสารมิได้สนใจต่อเสียงนินทาวาร้ายเหล่านั้นเลย

ขณะที่เธอยังคงไปสวดมนต์อ้อนวอนเจ้าจิโซทุกวันนั่นเอง พ่อของเธอก็ค่อย ๆ มีอาการดีขึ้นจนในที่สุดก็กลับสบายดีเช่นเดิม พ่อเฒ่าไม่รู้เรื่องที่ลูกสาวไปอ้อนวอนเจ้าจิโซเลย แต่ก็ได้ข่าวลือที่ชาวบ้านพูดถึงลูกสาวของตนแม้จะมีได้เชื่อดูเสียงลือเหล่านั้น พ่อเฒ่าก็ต้องการจะสืบ

young men said but he wished to make certain whether the tale was true or not.

Even after the father's recovery, the daughter continued to visit her Jizo to express her thanks for bringing her father back to health. One winter day, when snow covered the mountain and fields, she set out on her visit to Jizo. Her father followed her, determined that if she met a man he would catch him and punish him severely.

But she led her father to the Jizo statue. Ashamed of his groundless suspicion he ran home through the snow. After making her prayer of thanks to Jizo, she started for home but there was a sudden blizzard and she lost her way. Caught in the snow storm, she perished on the way back.

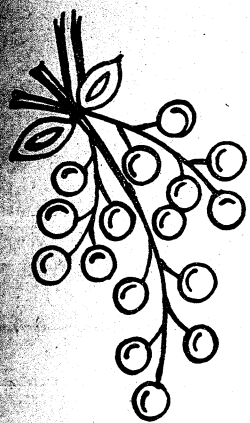
The villagers who learned of her death, and particularly her devotion to her aged father, felt sorry for her and also repented that they had spread an evil rumor about her. They hoped to tell her sad story to posterity by naming the pass Otome-Toge in her memory.

ให้รู้แน่ว่าเรื่องราวที่แท้เป็นประการใด

เมื่อพ่อหายป่วยแล้ว สาวน้อยก็ยังคงไหว้วางใจอยู่ทุกวัน เพื่อแสดงกตเวทิตาต่อเจ้าที่ช่วยชีวิตพ่อของเธอไว้ วันหนึ่งในฤดูหนาว เมื่อหิมะเขาและท้องทุ่งปกคลุมไปด้วยหิมะ สาวน้อยก็ออกเดินทางไปยังศาลเจ้าวันนั้นเช่นเคย เพื่อมารับออกสกลรอยตามลูกไป ตั้งใจไว้ว่าถ้าสาวไปพบผู้ชายจริงจะก๊อแกะ จับตัวเจ้าหนุ่ม และลงโทษให้หนักทีเดียว

แต่การณ์กลับปรากฏว่า สาวน้อยได้ตรงไปยังศาลเจ้าจิโซ พ่อเฒ่าเห็นเช่นนั้นก็บังเกิดความละอายใจที่ตนหลงสงสัยลูกสาวผิดไป จึงฝ่าหิมะกลับบ้านทันทีฝ่ายสาวน้อยเมื่อกราบไหว้วางใจแล้วก็ออกเดินทางกลับบ้าน แต่ได้เฝ้าพายุหิมะพัดโหมขึ้นโดยฉับพลันจนทำให้เธอททางไป และในที่สุดเธอก็ได้เสียชีวิตลงในพายุหิมะระหว่างทางกลับบ้านนั่นเอง

พวกชาวบ้านพากันเศร้าเสียใจเป็นอันมาก เมื่อทราบข่าวการตายของเธอและโดยเฉพาะได้ทราบความจริงถึงการเสียสละของเธอต่อผู้เฒ่า พวกเขารู้สึกถึงบาปของตนที่เล่าลือเรื่องร้ายที่ไร้สาระเช่นนั้น เพื่อให้ชนรุ่นหลังได้เรื่องราวอันน่าสลดใจนี้ เขาจึงได้ตั้งชื่อช่องโอโตะมะ-โตะเง เพื่อเป็นอนุสรณ์ถึงสาวน้อย
สงสารผู้มัน

ทางล่ายเหนือ หรือ เทียวไปในเจ็ดวัน

ต.ป.ส.

สุโขทัย...

ห้องที่ข้าพเจ้านอนอยู่ดึกเรื่อยเรื่อยดี เป็น
ห้องมุงลวดอยู่ติดกับห้องผู้จัดการเสียด้วย เอ แต่
ทำไมไม่กลืนๆ ทะแม่ง ๆ ชอบกล มองไปมอง
มาจึงเห็นว่า ตายจริง ห้องชั้นล่างนี้อยู่ติดกับบ้าน
ใต้ถนนสุดถัดไปนั้น น้ำซู่ ๆ ลงมานั้น แปลว่าเป็น
ห้องอาบน้ำของบ้านนั้นแน่ ๆ ห้องน้ำห้องส้วมก็
ต้องอยู่ด้วยกันเป็นธรรมดา ฮือ ปลงเสียให้ตกสิ
หรือนอนพอใจอาจม คนก็พอใจก็เลส ข้าพเจ้า
บอกกับตัวเอง แต่ไม่ได้ผลเท่าใดนัก อย่างดีก็
ได้แต่กลับศีรษะหันหน้าต่าง เอาหัวไปไว้ทางเท้า
เอ ไม่ยักค่อยหลับอย่างไรไม่ทราบ ออกว่าคาญ
ตัวเองที่หลงติดกับความสบายทั้งๆ ที่ไม่ซำักจะเนา
พองเหมือนกันทั้งนั้น ใจให้นึกต่อไปว่า เอ ทำ
ไมไม่มีใครคิดสร้างโรงแรมดี ๆ ที่เมืองเก่าแก่ของ
ชาติเรานี้บ้างหนอ คนไทยรักชาติ ใครๆ ก็อยาก
มาเมืองนี้ ไร่เอ๋ย เราก่อร่างสร้างชาติที่เมืองนี้
แท้ๆ พวกฝรั่งก็หมั่นมาศึกษาโบราณคดี นี่เขา

มากันเต็มห้องชั้นบน คนไทยก็เลยไม่มีที่จะนอน
สบายๆ อย่างฝรั่ง ฮือ ช่างเถอะ เดียวก็สว่าง
จะได้ไปดูเมืองเก่าของเราแล้ว

จริงสิ ข้าพเจ้าวิเศษกว่าตาผู้จัดการข้างห้อง
นี้ยังงี้เทียว เขาอนของเขาทุกวันยังได้ วันนี้
เมื่อตอนหัวค่ำ จินกลางคนหน้าตาสภาพค่อนข้าง
ซึมๆ บอกกับข้าพเจ้าว่า เขาจะย้ายญาติของเขา
ไปไว้ห้องผู้จัดการ จะได้ให้ห้องนี้แก่ข้าพเจ้า
ข้าพเจ้าค้านว่า เดียวผู้จัดการจะว่าได้ เขาตอบ
ว่า “ผู้จัดการเป็นลูกผม ว่าผมไม่ได้ดอกฮะ และ
วันนี้ผู้จัดการก็ไม่อยู่” ข้าพเจ้า “อ้าว ไปไหน
เสียล่ะ?” จินแก้ตอบว่า “ไปคู่วัวที่พิษณุโลก”

ตกดึก ราวตี ๒ เสียงคนทุบประตูข้างห้อง
ข้าพเจ้าดังบั้ง ๆ ๆ โครม ๆ ๆ “ว่า ใครเสื่อ มา
นอนห้องอ้วะ? เปิดประตู! ตื่น! ตื่น! ใครมา
นอนห้องอ้วะ?”

เสียงคนนอกห้องตอบ แต่คนในห้องคงจะ
ตายไปแล้ว เจียบสนิท ผู้จัดการฉุนหนักขึ้น ทุบ

ประตุโครม ๆ ส่งเสียงเอ็ดตะโรลั่น “อ้าย...ตื่น
ซิวะ! ตื่น! ตื่น!” บัง บัง ๆ ๆ เสียงทุบประตุ
ข้างในหลับปี ไม่ตอบเลยสักอเดียว สงสัยคน
อื่น ๆ ในโรงแรมชั้นล่างนี้ตื่นกันหมดทุกห้องแล้ว
เสียงห้องดัดไปบนอื้อ แต่คนในห้องผู้จัดการเอง
เงิบสนิท ผู้จัดการเลยยิงจุนตะโกนลั่น ทุบประ
ตุบั้ง ๆ “หนอยแน่ะ อ้ายห...เสียไฟมาจากพิษณุ
โลกแล้ว ยังเข้านอนไม่ได้อีก!” บัง ๆ ๆ ๆ “ตื่น!
ตื่น!” ฯลฯ

แปลว่า ผู้จัดการไม่ได้ไปดูวที่พิษณุโลกแต่
ใจดีมาเล่นจั่วเสียเองที่สุโขทัยกลางดึก ข้าพเจ้า
เลยได้ฟังจั่วฟรี ๆ แก้วราคาไปพลาง ๆ พอผู้จ
การเข้าห้องได้ไม่ช้าก็เงิบเสียงไป

แปลว่าเศรษฐีใหม่สุโขทัย ชอบไปวิวเอนด์
พิษณุโลก เหมือนคนอยู่ปากน้ำชอบมาดูหนังกรุง
เทพา เหมือนคนเชียงใหม่ไปวิวเอนด์ที่พะเยา

สว่างแล้ว ตื่นแต่เช้ารีบจะไปเมืองเก่า เมือง
เก่าอยู่ห่างจากสุโขทัยปัจจุบันไม่กี่กิโล เรารีบชำระ
ค่าห้อง ซึ่งราคาสิบกกว่าบาท พอ ๆ กับค่าทิป
ในกรุงเทพ ฯ ยางแบนเมื่อคืน เช้านี้ปะเรียบ
ร้อยแล้ว เด็กหนุ่มวัย ๑๔-๑๕ แบนยางเดินยิ้ม
เข้ามา ข้าพเจ้าให้ค่าปะยาง แล้วยิ้มบอกกับแก
ว่า ไม่ต้องทอนดอก พ่อหนุ่มชะงัก หดมือกลับ
เหมือนถูกน้ำร้อนลวก หน้ายิ้มกลับบังติ่งไปทันที
ข้าพเจ้ารู้สึกตัว นึกในใจว่า ตาย ๆ เราผิดไป
เสียแล้ว แต่เขาเดินไปเสียแล้ว ไม่มองดูหน้า
ข้าพเจ้าเสียด้วยซ้ำ

อือ เราชาวกรุงนะ หนัก ๆ เข้ายุ้ง
หลงลืมทำไม่ถูกไปเสียยังงี้ละพ่อหนุ่ม มนุ
ษพันธ์ วัฒนธรรมตะวันตกสอนว่า ทำอะไร
มีมนุษย์สัมพันธ์ ถ้าใครเขาทำอะไรให้ต้อง
ชอบใจเขา การตอบแทนด้วยคำทิปเล็ก ๆ น
เป็นการแสดงความกตัญญูในบุญคุณของเขา
นั่นจึงจะเรียกว่า รู้จักมนุษย์สัมพันธ์
พลวัฒนธรรมตะวันตก ผ่สร้านเข้ามาถึง
เทพา หัวหิน บางแสน ฯลฯ จนเราชาว
ซักจะเคยตัวเสียแล้ว อา...ที่นี้สุโขทัย เมือง
แท้ คู้งายอยู่เมื่อคืน เข้าชนพบกับพ่อหนุ่ม
แท้แห่งกรุงสุโขทัยเข้าแล้ว จริงซี พ่อหนุ่ม
เตือนใจคนไทยด้วยกันเป็นอย่างดียิ่งนักแล้ว
คนไทยด้วยกัน มีน้ำใจ ชอบช่วยเหลือกัน
ข้าวกันกินยังได้นี้เนา ใครเขาทำดีด้วย กลับ
ราคาเป็นเงินเป็นสตางค์ไปเสีย น่าจุนน้อ
หรือ ขอโทษ ขอโทษ ข้าพเจ้าได้แต่เผ้าขอ
เขาอยู่ในใจ เพราะจะตามไปนั่งรำพันขอ
เป็นคำพูดยืดยาวยังงี้ก็จะคุยงัง ๆ อยู่

คุณสิทธินี้คงอยพิศุ พิศุ สาละวณซ้อนน้ำ
ใส่กระดิกคุณวิไล ตามประสาคนชั้วหน้า
สิทธิเป็นคนขยันก็เปิดหน้าหม้อ จีบโน้นจิบ
ตามประสา ดูไปดูมาคุณสิทธิก็ร้องขึ้นว่า “
พานชาด!”

พิศุ นึกถึงพี่เย็นขึ้นมาได้ ชมว่าพี่เย็นต
รดเก่ง บอกให้เราเปลี่ยนสายพานตั้งแต่

ใหม่ เราก็กลิ้ม จมมาซัดเอาที่สุโขทัย

ตกลงเราจึงเที่ยวเคาะประตูร้านอาหารลด-
ยนต์ตั้งแต่เขายังไม่เปิดร้าน ซื่อเสร็จต้องกลับไป
สืบเสาะหาช่าง เที่ยวเคาะประตูปลุกช่างอีก ได้
ช่างมาคนหนึ่งใส่ผัด ผีคุ้มกับคุณสัทธจึงช่วยกัน
กุก ๆ กัก ๆ ใส่สายพานอยู่นาน พอใส่เสร็จก็หัว
เราะหะ ๆ และบอก (โดยไม่มีใครถาม) ว่า
“ช่างอยู่นี่เอง!”

ฝ่ายประสพกับข้าพเจ้า กันนั่งรับประทานปา-
ทงโก้กั๊กกาแฟร็อน อยู่ที่ร้านแม่ค้าสาว สองคนพี่
น้อง เธอช่วยกันตักข้าวแกงขายก๊ลุ๊กจ้อ พระสงฆ์ที่
นี้เดินเข้าแถวรับบาตรตามกัน องค์แก่เดินนำหน้า
ถัดมาก็ถึงองค์หนุ่มใหญ่ หนุ่มกลาง จนถึงพ่อ
เถรน้อยเดินรั้งท้าย รวม ๑๑ องค์ เป็นแถวยาว
แต่ท่านเดินเร็วยังกะแถวทหาร บาตรเบาโหวง
ผ่านฟากโน้นไป ไม่ซ้าก็เดินผ่านฟากนี้ ผ่าน
หน้าร้าน องค์หน้าเดินอ้าว ๆ ไปแล้ว ตอนกลาง
แถววิรื่อ บางองค์ซังกักรวนเรที่หน้าร้าน แล้วก็
รีบเดินอ้าวตามไป เดินตามกันไปหมดทุกองค์
แม่ค้าคนพี่หน้าเสีย เสียใจที่ไม่ได้ทำบุญร้องขึ้น
ว่า “อ้าว! ไปหมดแล้ว! ฮี เคยรับบาตรทุกวัน
วันนี้เราช้าหน่อย จะคอยสักหน่อยก็ไม่ได้ ฮี
ไม่แะก็ใส่ใส่ไม่เสียละ เลิกใส่กันที” ซักเสียใจ
น้อยใจ กระแทกหัวพิงกำแพง ลูกค้าคนหนึ่งพูด
ว่า “วันนี้สมภารไม่ได้มา ท่านเปลี่ยนหัวแถว
นี้ ก็เลยไม่กล้าแะนะซี” “พุทโธ ก็รู้อยู่แล้ว

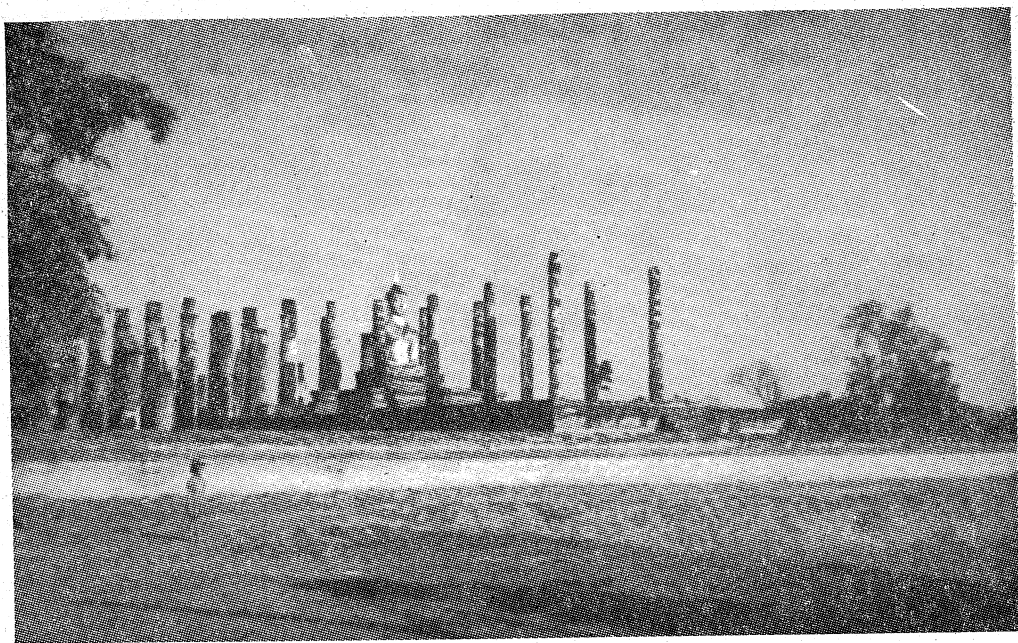
เคยใส่ทุกวัน” เสียงย่นน้อยใจอยู่มาก สักครู
หนึ่งคงจะหายน้อยใจลงแล้ว บ่นอย่างเสียใจตัว
เองว่า “ฮี ทำบุญจะได้บาป” เธอยิ้มแห้ง ๆ
ข้าพเจ้าบอกกับเธอว่า “ไม่เป็นอะไรดอกพรุ่งนี้
ก็ใส่ใหม่ได้” เธอยิ้ม ปาทองโก้กั๊กของเธอทอดร่อนๆ
อร่อยมาก ข้าวแกงของเธอก็มีหลายอย่าง ข้าพเจ้า
เชื่อนั่นว่า เธอจะใส่บาตรวันละ 11 องค์ได้ทุกวัน
ดีกว่าข้าพเจ้าเป็นไหน ๆ

เราขับรถยนต์ข้ามสะพาน ข้ามแม่น้ำยม
ไปไม่กี่นาทีก็ถึงเมืองเก่า แล่นลดบ้าย “ทรง
พระเจริญ” ที่ปลิวสะบัดอยู่เหนือหัว อักษร
เขียนแบบพ่อขุนรามกำแหง

อา... สุโขทัย

ข้าพเจ้านั่งเฝ้า ต้นต้น น้ำตาลลอม มง
ดูเสากลม ๆ เรียวปลาย ที่เรียงรายอยู่เหมือนเสา
โบสถ์ไม่มีหลังคา มีแต่พระพุทธรูปองค์ใหญ่จด
งามตั้งเด่นอยู่เงียบสงบ ข้าพเจ้าปีติซาบซ่านชน
ลुकคิดถึงสมัยพ่อขุนรามกำแหงของไทย

“ไหน? เสาอะไรที่บอกว่าอยากจะดูกันนะ
อยู่ไหน?” ประสพถามโป้งขึ้น ข้าพเจ้าชี้ให้เธอ
ดู เธอบอกว่า “ไม่เห็นมีอะไรแปลกเลย!” ก็
จริงของเธอ แต่ช่วยไม่ได้ ข้าพเจ้าเป็นพวกฟุ้งฝัน
ข้าพเจ้ารักกรุงสุโขทัยเมืองเก่าแห่งนี้ ข้าพเจ้ารัก
ผืนแผ่นดินไทยแห่งนี้ ชอบแม้กระทั่งซุ้มไม้ที่กอง
เผละอยู่นั่น

สุโขทัยวิหาร.... เมืองเก่า

“เขาน่าจะดูแลให้ดีกว่านี้นะ ! ควรจะกวาด
ซำนั้นเสียมั่ง !” ประสบพูดขึ้นอีก

ช่างซำมาเกิด ไม่เห็นเป็นไร ข้าพเจ้าชอบ
มัน ดูเป็นชนบทเก่า ๆ ดีเสียด้วยซ้ำไป ข้าพเจ้า
ไม่คิดค้านประสบ และอยากจะเห็นต่อไปอีก ขอ
ขอให้พี่ตุ้มบรดเข้าไปในป่า พี่ตุ้มบอกว่า “หมดแล้ว
มีเท่านั้นแหละ ! เข้าไปอีกเป็นแต่ป่าเท่านั้น” เวลา
ของเราก็มีจำกัดทั้งพี่ตุ้มและประสบช่วยให้ข้าพเจ้า
หายฟังฝันได้ดี เราจะต้องถึงกรุงเทพฯ คืนวันนั้น
จากสุโขทัย เราไปถึงมาพิษณุโลก ถนนเรียบ
กว้าง 52 กม. ขับไม่เท่าไรก็ถึงแล้ว

พิษณุโลกเป็นเมืองสองแคว มีเรือนแพริมแม่น้ำ
น้ำเราแวะนมัสการพระพุทธชินราช พระพักตร์ยิ้ม

มองดูเราอย่างเมตตา ทำผิดอะไรสงสัยว่าท่าน
จะยกโทษให้เราหมด พอตีเป็นวันพระ 15 ค่ำ มี
คนเต็มโบสถ์ พี่ตุ้มกราบพระแล้วพูดว่า “เสาแบบ
เดียวกับที่สุโขทัยเลย”

นอกโบสถ์มีต้นไม้ร่มรื่น มีลูกแก้วๆ นัยน์ตา
บอดนั้งตีพิณพาทย์อยู่หน้าพระเหลือ ใครศรัทธา
ก็บริจาคใส่พานตรงหน้าแก่เป็นเงินบำรุงวัด

พระเหลือก็คือพระที่เหลือพระพุทธรูปชิน รา
แล้ว ทองยังเหลืออยู่ทำพระเหลือได้อีกองค์หนึ่ง
โง่งละชะ คุณสิทธิอธิบาย

लेकरขนอกปล่อย

พอเปิดกรง นกก็บินปร๋อดลาปรือออกไป
กลางเวหา บินสูงขึ้นไป แล้วลาไปตามลำน

แล้วบินเวียนวนกลับมาทางเก่าอีก เขากลุ่มฝูงนกเพื่อน ๆ ที่บินอยู่แล้วยังวิ่งเร็ว “เดี่ยวเขาก็จับมาขายใหม่อีก!” พืดูว่าเซนต์เดียนว่าข้าพเจ้านะหลงเสียรู้คนขาย

คุณสิทธิใจเพื่อนเข้อีกแล้ว เพื่อนคุณสิทธิใจแต่งตรวจการกำลังขึ้นรถสองแถวคันเล็ก ๆ ว่าจะไปปิกนิกที่น้ำตกถนนมิตรภาพ พิษณุโลก หล่มสัก หัวกรงนกขึ้นรถไปด้วย นกคินฟิบฟิบอยู่ในกรง เพื่อนคุณสิทธิใจตั้งใจจะเอานกไปปล่อยป่าให้ได้เสรีภาพจริง ๆ

“อีกกรงหนึ่งนี่ เราเอาไปปล่อยในป่าข้างคิไหม?” เสียงถามข้าพเจ้า! ข้าพเจ้ายังถือนกอยู่อีกกรงหนึ่ง

จริงสินะ ถ้าจะคิ เอ คิไหนหรือ ป่าใหญ่มันไม่เคยบิน นกใหญ่อาจจะรังแก แทนที่จะได้อิสภาพ มันอาจจะตายไปเลยก็ได้ ข้าพเจ้าคิดแล้วเปิดกรงเดี๋ยวนั้น

นกบินปรือไปกลางอากาศ บินไปตามลำน้ำ แล้วก็บินเวียนกลับมาเข้าฝูงเพื่อน ๆ ที่บินร่อนอยู่แถว ๆ หน้าโบสถ์

ที่ของมันอยู่ที่นี้ เดี่ยวเขาก็จะจับเอาไปเข้ากรงใหม่อีก มันก็จะคินตะกายขึ้นกรงกวัดราว คนก็จะซื้อปล่อยเอาบุญ มันก็จะดลารังเร็ว แล้วบินมาให้เขาจับเข้ากรงขายต่อไปอีก ก็ถ้ามันจะพอใจร่วมมือกับคนขายเล่นกลวนเวียน กับคนซื้อ เช่นนี้จะป็นไรไป คนซื้อทั้งเด็กและแก่เฒ่าก็

พอใจว่าได้ปล่อยนกปล่อยกาเอาบุญ นกน้อยตาปริบ ๆ คูน่าสงสารจริง ๆ พอปล่อยจากกรงก็ใจกลาปรือไปที่เดียว คนขายได้เงินไปซื้อข้าวกิน มีความสุขปะทั้งชีวิต คนซื้อคิดว่าได้บุญมีความสุขเองก็มีความสุขและพอใจชีวิตเช่นนี้ คูนั่น มันบินดลารวนเวียนไปมาอย่างสำราญใจ ไม่ยอมบินเปิดหนีไปไหนจริง ๆ ดอก เสียรู้คนขาย เสียรู้นก นี่สิเป็นความสุขที่หาได้ง่าย ๆ (บาทเดียว)

เราจับตามรถเพื่อนคุณสิทธิใจไป ผลัดกันแซงเป็นครั้งคราว ถนนสายพิษณุโลก—หล่มสัก สวยงามมาก เพิ่งสร้างเสร็จใหม่ ๆ ยังไม่พัง พืดูบอกว่า “ไม่ยกกะเก็บสตางค์ค่ารักษาดนเน นะะ ตรงนี้พังไปหน่อยแล้วซี!” เราขึ้นเขา รถแล่นสบายเรียบสนิท พืดูสรรเสริญว่า “ฮือ คิจัง! ไม่ต้องคอยดูป้ายจราจรให้ระวังโน่นระวังนี่” เป็นความจริงว่าไม่ค่อยมีป้ายจราจรมากเหมือนบางสายนับว่าเป็นถนนที่สร้างให้ได้ดังใจมนุษย์ผู้ขับขี นี่ก็อยากจะถมก็ถมเสียเลย นี่ก็อยากจะดางทางให้กว้างให้ปลอดภัยดี ก็ระเบิดเสียเลย ผลที่ได้ก็คือ ความปลอดภัย และขับสบายเหมือนเหาะ มีป้ายให้ระวังเฉพาะแห่งที่จำเป็นจริง ๆ เท่านั้น น่าชมที่ธรรมชาติไม่ถูกทำลายบางแห่งเรารู้สึกว่ารุดแล่นอยู่บนถนนตรง ๆ ไม่ได้โค้งอย่างภูเขาเลยสักนิด แต่นั่นแหละเรากำลังอยู่บนยอดเขาสูงอากาศเย็นสบาย ประสบกับบุญจันเลยเห็นเป็นโอกาสดี กลับไปแล้วทั้งคู่ เธอไม่ยอมดูป้าเขาข้าง

ทาง หลับสนิทสบายจนข้าพเจ้าไม่อยากปลุก แต่พอถึงทางขึ้นเขาสูง ทางสวยเหมือนปฏิทินเมืองนอก ท้องฟ้าสีน้ำเงินอ่อนใสเห็นลิบ ๆ อยู่หว่างเขาสูงสลัซซึ้น และบางครั้งเราก็กแล่นอยู่สูงกว่า มองลงมาเห็นหลืบเขา ข้าพเจ้ากระทุ้งให้ประสปคันขึ้นดู ปลอຍให้บุญจันหลับต่อไปตามสบายตลอด 130 กิโลเมตร

ถึงหล่มสัก คุณสิทธิบอกว่าขอพาไปพบเพื่อนหน่อยนะสะ ข้าพเจ้าบอกว่าไม่ได้ดอกเที่ยงแล้ว เทากับพาตัวไปให้เขาเลี้ยง คุณสิทธิว่า “เดียวเดียวจะสะบ้านอยู่ก่อนเข้าเมือง จะไปกินข้าวก่อนก็จะต้องย้อนกลับมาอีกลำบาก” ข้าพเจ้าว่าก็ไม่ต้องแวะไม่ได้หรือ คุณสิทธิยืนกรานว่า “ไม่ได้ดอกสะ ถ้าผมมาแล้วไม่แวะหา รู้เข้าท่านจะโกรธเอาจริง ๆ” คุณสิทธิพูดแข็งขันเอาจริงเอาจัง แล้วเลยรวดไปบ้านท่านผู้ใหญ่ที่นับถือของตน

แล้วคุณอง ทวีอุตร ก็พาเราไปเลี้ยงจริง ๆ ข้าพเจ้าเกรงใจจริง ๆ เพราะท่านเองก็รับประทานเสร็จแล้ว แต่ยืนยั้นให้เราับประทาน และนั่งคุยกับการสั่งอาหารอยู่ใกล้ ๆ คอยคุยกับเราตอบคำถามอย่างผู้รู้จริง ๆ และคอยเอาใจใส่ไม่ให้ขาดตกบกพร่อง ฮือ เราก็กินกันมาทุกคนนี่นา ถึงจะเกรงใจ ก็รับประทานได้มากเกินกว่าปกติ เอ ท่านจะนึกว่าอย่างไรมันก็ตามใจเถอะ คุณสิทธิผู้จัดแผนการดี นั่งทำไมรู้ไม่ซั่มละมัย

“คนที่หล่มสักส่วนมากทำอะไรคะ?”

“ทำไร่ไคร้ ปลุกข้าวเจ้า พืชไร่มีข้าวโพด ลันจี้ก็ปลูกได้ดี ผมกำลังคิดจะทำไรลันจี้”

ส่วนพี่ตุ๊กตามแต่เรื่องถนน ห่วงทางจากไปเพชรบูรณ์ กลัวจะต้องขึ้นเขาสูง ๆ ทางขรุขระหรือทางไม่ดี เพราะเพชรบูรณ์นั้น ลือชื่อว่ามีมากกว่าที่อื่น

ท่านบอกว่าทางดี ไม่มีเขาสูง ไม่ต้องห่วง ส่วนข้าพเจ้านั้น เลิกห่วงเรื่องทางดีหรือดีมานานแล้ว ประการหนึ่งเพราะไม่ใช่คนขับเอง อีกประการหนึ่งคนขับทั้งสองก็ได้หัดใช้เกวียนขึ้นภูเขามาแล้ว

ชายร่างผอมสูง หน้ายิ้ม ชื่อคุณผัน รูปประหลาดท่าทางไม่ผิดกับ คุณฉาย ชันวิไล เถ้าเข้ามามีร้าน ทักทายกับคุณอง คุณฉายพูดหน้าตายดีพิลึก

ประสปถามว่า “กลับทางเพชรบูรณ์ นารายณ์ จะดีไหม?”

คุณองว่า “ดี แต่เป็นทางสายสอง ต้องมีเบี่ยงทาง”

คุณผัน ตอบว่า “ดี! เมื่อบายวานก็มีป่ฆ่ากันตาย”

ประสปหยุดเคี้ยวข้าว ร้องสะ! ข้าพเจ้าบอกว่า เราไม่มีอะไรให้ใครปล้นดอกน้า ช่างเถอะ

ประสปถาม “จริง ๆ นะหรือ” ทำทางผันพูดเหมือนพูดเล่น ๆ

ทางสายเหนือหรือเที่ยวไปในเจ็ดวัน

“จริงชัยะ ! ยิ่งข้อมือทะเลสุดท้ายทั้งผัวทั้งเมีย
ที่ข้อมือตนเอง ทำหน้ายิ้ม ๆ เหมือน คุณนาย
วันวิไล

ประสบทำหน้าพิกล ร้อง เฮอ แอ่ ปล้น
กลางวันแสบ ๆ

คุณหญิง ออกว่าคาญใจ อธิบายว่า “อยู่
เฉย ๆ ไม่มีเรื่องอะไร ก็คงไม่มีเรื่อง คุณไม่ต้อง
ทกใจดอก ไม่มีใครทำอะไรคนที่ไม่เคยทำอะไร
ใครดอกครับ”

เราลืมข้าวแล้วก็อาละมา ไม่ลืมขอการด์จาก
คุณหญิง ติดตัวมาด้วยเพื่อจะได้ขอใบเบิกทางผ่าน

ทางสายสอง (ซึ่งหมายถึงทางที่ยังสร้างไม่เสร็จ)
ประสพการณ์ที่แพร่ช่วยให้รอบคอบขึ้น

คุณสิทธิสรเสริญว่า คุณหญิง ทวีอุตร ผู้สนใจ
ดีมาก และคนนับถือทั่วไปท่านชอบเล่นการเมือง
และยังคงได้รับเลือกและได้คะแนนเสียงข้างมาก
จากประชาชนจึงไม่ถูกปลดให้ทางการตั้งคนใหม่
เอาเองอย่างทุกวันนี้ นั่นแหละ คุณสิทธิว่า
ท่านร่ำรวยอยู่ก่อนแล้วจึงเล่นการเมือง ต่างจาก
นักการเมืองอื่น ๆ แต่นั่นแหละ ... ชาวไร่ผู้มั่งคั่ง
คนหนึ่งหวังดิงว่า “มัวแต่เล่นการเมืองสู้ ทำไร่
ไม่ได้ดอก”

กวี

แต่เพียงแต่เราจักได้ยินว่า

“วัยชรา” ได้มาเยือนหน้าบ้านแล้ว

เราก็จักปฏิเสธที่จะพบมัน

โดยตอบคำเรียกขานว่า “ไม่อยู่”

แล้วจักหับประตูบ้านเสีย

จาก — ญุ่น

พฤศจิกายน ๒๕๐๖

คู่มือปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด

(LIBRARY STAFF MANUAL)

ของ

ศรีทอง ศรีหาพงษ์

คู่มือปฏิบัติงานห้องสมุดเป็นสิ่งจำเป็นจะต้องมีประจำห้องสมุดทุก ๆ แห่งแต่บางคนอาจคิดเห็นว่า มีสิ่งจำเป็น เพราะเมื่อมีความรู้ทางวิชาบรรณารักษศาสตร์อยู่แล้ว ก็จะสามารถดำเนินห้องสมุดไปได้ ซึ่งนับเป็นความเข้าใจที่ไม่ค่อยถูกต้องนักเพราะถ้าเรามองในแง่ของกบริหารห้องสมุดแล้ว คู่มือปฏิบัติงานนี้ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง บางคนอาจจะเถียงว่า เราไม่มีเวลาที่จะมาเขียนคู่มือ เพราะงานอื่น ๆ ในห้องสมุดนั้นมีมากมาย ถ้ามาใช้เวลาในการเขียนคู่มือ่งานอื่น ๆ ก็จะไม่ไ้ทำเรื่องนี้ถ้าฟังดูเผิน ๆ แล้วจะเห็นว่าน่าเห็นใจ แต่ถ้ามองในแง่ของประโยชน์ที่จะได้รับจากคู่มือปฏิบัติงานแล้ว จะเห็นได้ว่าคู่มือนี้ให้ประโยชน์เกินกว่าที่เราลงทุนไปมากมาย เรื่องเวลาที่จะได้เขียนนั้น ถ้าหากเราไม่มีเวลาในขณะที่เปิดทำงานห้องสมุด เราก็น่าจะมีเวลาอื่น ๆ จะเขียนคู่มือได้หลายเวลา เช่น ในเวลากลางคืนและในเวลาหยุดราชการเป็นต้น ถ้าหากเราเวลาเพียงวันละประมาณหนึ่งชั่วโมงสำหรับเขียนคู่มือและทำติดต่อกันทุก ๆ คืน ภายในเวลาสเดือน เราก็จะมีคู่มือสำหรับใช้ในห้องสมุด เวลาที่ใช้ไปโดยเปล่าประโยชน์นั้นมีอยู่มากมาย หากเราเอามาเขียนคู่มือเสียก็จะได้ชื่อนานาเอาเวลานั้นมาทำประโยชน์ สมกับคำขวัญของรัฐบาลที่ “ทุกคนต้องทำงานแข่งกับเวลาเพื่อพัฒนาชาติไทย” เราบรรณารักษ์ก็ควรจะทำด้วย

เมื่อห้องสมุดมีคู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ทำงานห้องสมุดแล้ว จะอำนวยความสะดวกให้บรรณารักษ์อย่างมากมาย ประโยชน์อันสำคัญที่สุดก็คือ จะเป็นเครื่องช่วยประหยัดเวลาชบรรณารักษ์ก็จะได้อาเวลาที่เหลือไปประกอบกิจการงานอื่น ๆ ของห้องสมุด

คู่มือปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่ ห้องสมุด ช่วยประหยัดเวลาให้แก่ บรรณารักษ์ได้อย่างไ้ตามธรรมชาติการทำงานห้องสมุดนั้น บรรณารักษ์ย่อมจะต้องมีผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติภารกิจห้องสมุด ผู้ช่วยงานห้องสมุดเหล่านี้มักจะเป็นครู — อาจารย์ของโรงเรียนบ้าง เมื่อผู้มาช่วย

ห้องสมุดเช่นนี้ ก็ย่อมเป็นที่รู้ดีของบรรณารักษ์แล้วว่า ผู้ช่วยงานใหม่เหล่านั้น ไม่มีความรู้เรื่อง การปฏิบัติงานห้องสมุดมาก่อนเลย ดังนั้นบรรณารักษ์จึงจำเป็นต้องสอนชี้แจง และฝึกให้ผู้ช่วย เหล่านั้นเข้าใจนโยบาย, หลักการปฏิบัติ, และวิธีปฏิบัติงานของห้องสมุด การชี้แจง การสอน และการฝึกดังกล่าวมานี้ย่อมต้องใช้เวลา ซึ่งหมายความว่าบรรณารักษ์จะต้องเสียเวลาไปในการนี้ ใช้น้อย แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าหากห้องสมุดมีคู่มือปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่ห้องสมุดเวลามีคน ผู้ช่วยงานห้องสมุด บรรณารักษ์จะไม่ต้องใช้เวลาในการสอน ชี้แจงหลักเกณฑ์ปฏิบัติงานเท่าใดนัก เพียงแต่มอบคู่มือให้เขาไปอ่านเสียก่อน แล้วเปิดโอกาสให้ผู้อ่านมาถามข้อสงสัยในภายหลัง ก็จะช่วย ประหยัดเวลาของบรรณารักษ์ได้มีใช้น้อย และเวลาผู้ช่วยงานคนใหม่ยังไม่มี ความชำนาญในการปฏิบัติ งานก็ให้เขาเอาคู่มือนั้นเป็นที่ปรึกษาไม่ต้องมาถามบรรณารักษ์บ่อย ๆ และถ้าหากเวลาปฏิบัติงานไป เขาเกิดสงสัยวิธีปฏิบัติงานบางอย่างขึ้น ก็ให้เขาเปิดหาคำตอบจากคู่มือปฏิบัติงานนั้น บรรณารักษ์ เป็นแต่เพียงตรวจสอบงานขั้นสุดท้ายของผู้ช่วยงานเท่านั้น ตามที่กล่าวมานี้จะเห็นว่า เมื่อมีคู่มือปฏิบัติ งานแล้ว บรรณารักษ์จะได้รับความสะดวกสบายใจในเรื่องการสอนและฝึกงานให้แก่ผู้ช่วยคนใหม่ และเป็นการประหยัดเวลาไปในตัวด้วย ถ้าห้องสมุดใดไม่มีคู่มือปฏิบัติงาน เมื่อมีการเปลี่ยนตัวผู้ช่วย งานครั้งหนึ่ง ๆ ท่านจะเสียเวลาในการสอน ชี้แจงหลักปฏิบัติและวิธีปฏิบัติงานให้แก่ผู้ช่วยคนใหม่ อยู่เรื่อย ๆ ถ้าเปลี่ยนผู้ช่วยหรือมีผู้ช่วยงานเข้ามาใหม่สลับครั้ง บรรณารักษ์ก็จะเสียเวลาในการฝึก สอนอย่างเดียวกันสลับครั้ง ซึ่งเมื่อมาคิดดูแล้วเราจะเห็นว่า เป็นการไม่ประหยัดเวลา สูญเสียเวลา เขียนเสียครั้งเดียวแล้วเราก็จะประหยัดเวลาไปหลายสิบเท่า นอกจากจะประหยัดเวลาแล้ว ยังช่วย ประหยัดแรงงานของบรรณารักษ์ได้อีกมากมายด้วย

อีกประการหนึ่งคนเรามีธรรมชาติอยู่อย่างหนึ่ง คือ ความหลงลืม งานใดก็ตามถ้าหาก ไม่ได้ทำอยู่เสมอก็มักจะลืม คิดไม่ค่อยออกว่าเคยทำอย่างไรมาก่อน ดังนั้นการเขียนคู่มือขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรจึงเป็นหลักประกันความหลงลืมได้เป็นอย่างดี และยังเป็นบรรทัดฐานให้บรรณารักษ์ ปฏิบัติงานห้องสมุดได้อย่างคงเส้นคงวา ไม่เปลี่ยนแปลงกลับไปกลับมาบ่อย ๆ อันจะทำให้เกิดความไม่ เป็นระเบียบขึ้นภายในห้องสมุด

อนึ่งเวลานี้ครู อาจารย์และคนทั่ว ๆ ไป ไม่รู้และไม่เข้าใจงานของห้องสมุดเท่าใดนัก และท่านเหล่านั้นก็มักจะพูดเสมอ ๆ ว่า บรรณารักษ์ทำงานสบายไม่ค่อยเห็นมีงานอะไรทำเท่าไร เมื่อปรากฏเรื่องขึ้นเช่นนั้น บรรณารักษ์จึงควรเขียนคู่มือปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่ห้องสมุดขึ้น แล้ว

เอาคู่มือนี้ให้ผู้ที่พูดว่านั่นอ่านดู เขาจะรู้ว่าเราบรรณารักษ์ทำงานอะไรบ้าง และทำอะไร ดังคู่มือนอกจากจะเป็นเครื่องช่วยประหยัดเวลาของบรรณารักษ์ชนิดหนึ่งแล้ว ยังเป็นเครื่องช่วยในประชาสัมพันธ์ของห้องสมุดได้อีกด้วย

เมื่อมีการเปลี่ยนตัวบรรณารักษ์ซึ่งมักจะมีขึ้นเสมอในวงการของไทยเรา คู่มือปฏิบัติงานจะเป็นเครื่องช่วยประหยัดเวลาในการมอบหมายงานบรรณารักษ์ผู้ที่จากไป และเป็นเครื่องช่วยประหยัดเวลาของบรรณารักษ์ผู้มารับงานแทนคนเก่า โดยทั่วไปหลักการของบรรณารักษศาสตร์หลักใหญ่ ๆ บรรณารักษีย่อมรู้เหมือนกันหมด แต่สำหรับเรื่องปลีกย่อยและการปฏิบัติงานบางของห้องสมุด แต่ละแห่งนั้นย่อมไม่เหมือนกัน เพราะฉะนั้นผู้จะมาดำเนินงานต่อไป จึงจำเป็นต้องศึกษาหลักปฏิบัติงานของคนเก่า เพื่อจะได้นำไปปฏิบัติให้สอดคล้องต้องกันกับคนก่อน ส่วนการปรับปรุงกิจการและวิธีการบางอย่างในภายหลังนั้น เป็นอีกเรื่องหนึ่ง ดังนั้นเมื่อห้องสมุดมีปฏิบัติงานบรรณารักษ์คนที่จากไปก็จะได้มอบให้แก่คนใหม่ และคนใหม่ก็จะได้อือเป็นแนวปฏิบัติงานต่อไป แต่ถ้าหากไม่มีคู่มือปฏิบัติงานแล้ว ผู้มาดำเนินงานภายหลังก็จะเสียเวลาศึกษาปฏิบัติงานของคนก่อน ซึ่งบางทีอาจจะทำให้งงกันไปชั่วระยะเวลาหนึ่งก็ได้

ตามหลักแล้วมาแล้วพอจะสรุปให้เห็นว่า การมีคู่มือปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดให้ประโยชน์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. ช่วยประหยัดเวลาของบรรณารักษ์
๒. ช่วยประหยัดแรงงานของบรรณารักษ์
๓. เป็นเครื่องช่วยความจำ
๔. เป็นเครื่องช่วยในการประชาสัมพันธ์ของห้องสมุด
๕. ช่วยในการมอบหมายงานและรับงานในเวลาที่มีการโยกย้ายเปลี่ยนตัวบรรณารักษ์
๖. เป็นเครื่องชี้ทางให้แก่ผู้มารับงานใหม่ ให้รู้หลักการปฏิบัติงานของห้องสมุด
๗. เป็นหลักประกันความมั่นคงของห้องสมุด ไม่ให้มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ๆ

อำเภอใจของบรรณารักษ์แต่ละคน

การเขียนคู่มือปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่ห้องสมุดนั้น ควรจะมีสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. ระเบียบการจัดและการบริหารงานห้องสมุด
๒. การแบ่งส่วนงานของห้องสมุด

๓. อำนาจและหน้าที่ของบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด
๔. นโยบายการคัดเลือกหนังสือและวัสดุอุปกรณ์การศึกษาอื่น ๆ
๕. วิธีการจัดหนังสือและอุปกรณ์การศึกษาอื่น ๆ ในห้องสมุด
๖. เทคนิคการปฏิบัติงานในห้องสมุด เช่น การตีตรา การลงทะเบียน ฯลฯ เป็นต้น
๗. ระบบการหมุนเวียนหนังสือและอุปกรณ์การศึกษา
๘. การเก็บสถิติต่าง ๆ ของห้องสมุด
๙. หลักเกณฑ์การรับหนังสือและอุปกรณ์การศึกษาซึ่งมีผู้บริจาคให้แก่ห้องสมุด
๑๐. การลาหยุดงานและการออกจากงาน
๑๑. เวลาปฏิบัติงานของห้องสมุด และเวลาพัก
๑๒. เวลาเปิดบริการของห้องสมุด
๑๓. ทักษะและการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด
๑๔. สิ่งพิมพ์ของห้องสมุด
๑๕. สถานที่ของห้องสมุด
๑๖. งบประมาณของห้องสมุด
๑๗. การจัดสรรงบประมาณการใช้จ่ายต่าง ๆ
๑๘. แหล่งที่ได้มา ของรายได้ของ ห้องสมุด เช่น ได้จากเงิน บำรุงการ ศึกษา เงินงบประมาณแผ่นดิน ผู้ใจบุญบริจาคให้ ฯ เป็นต้น
๑๙. วิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการของบประมาณห้องสมุด
๒๐. ระเบียบการใช้จ่ายเงินของห้องสมุด
๒๑. ตัวอย่างต่าง ๆ เช่น ตัวอย่างบัตรรายการ, แบบฟอร์ม, ใบสั่งซื้อหนังสือ แบบบัตรคำเด็ก ฯ และอื่น ๆ

ตามที่กล่าวมานี้เป็นรายการต่าง ๆ ที่จะต้องเขียนลงในคู่มือปฏิบัติงาน สำหรับเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ถ้าหากบางท่านต้องการจะต่อเติมข้อความใด ๆ ที่เห็นว่าจำเป็นลงไปก็ได้ หรือบางท่านอาจจะตัดสิ่งที่เห็นว่าไม่จำเป็นสำหรับห้องสมุดของท่านออกก็ได้ แล้วเขียนลงไว้แต่เฉพาะรายการที่สำคัญ ๆ ก็ได้ ข้อสำคัญให้ถือหลักว่าเมื่อเขียนขึ้นมาแล้วให้ใช้เป็นหลักปฏิบัติงานห้องสมุดได้จริง ๆ เท่านั้นเป็นพอ.

วิชาชุดบรรณารักษศาสตร์

การทำบรรณนิทัศน์ Book Annotation

นิตยา จุฑามาตย์
ทวี มุขระโกษา

บรรณนิทัศน์คืออะไร ?

บรรณนิทัศน์ คือ การจัดทำคำอธิบายอย่างสังเขป เพื่อประกอบรายชื่อนหนังสือเล่ม ว่าหนังสือนั้น ๆ เขียนขึ้นไปในทำนองใด มีสาระสำคัญและมีความมุ่งหมายอย่างไร ความมุ่งหมายในการทำ เพื่อแนะนำลักษณะอันเด่น ๆ ของเนื้อหาสาระอย่างย่อ ๆ ของหนังสือแต่ละเล่ม ให้ผู้อ่านได้ทราบอย่างรวดเร็วทันใจ โดยไม่ต้องเสียเวลาในการที่จะค้นหาหนังสือให้จุดประสงค์ เพื่อการอ่านและการค้นคว้า

นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือของบรรณารักษ์ ที่จะวินิจฉัยและตัดสินใจในการเลือกซื้อหนังสือต่าง ๆ เข้าห้องสมุดโดยไม่ลังเลใจ และจะได้หนังสือตามความต้องการ

หลักการทำบรรณนิทัศน์

การเขียนบรรณนิทัศน์จะต้องเขียนอย่างศิลปะ และการเขียนบรรณนิทัศน์ไม่ใช่งานได้ง่ายนัก แต่ก็ไม่ใช่ยากจนเกินไป ผู้ทำจะต้องมีความรู้ในเรื่องหนังสือ ชีวิต เศรษฐกิจ อย่างกว้างพอสมควร ซึ่งบางครั้งจะต้องศึกษารายละเอียดเรื่องราวของหนังสือจากทัศนะของผู้อ่าน วิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ ข้อความที่วิจารณ์จะช่วยอธิบายเรื่องที่ยังเคลือบคลุมอยู่ให้กระจ่างขึ้นได้

ผู้เขียนบรรณนิทัศน์ ถึงจะมีหวังที่จะไม่มีความโน้มเอียงหรืออคติเพื่อที่จะชักจูงใจผู้ให้มีความรู้สึกไปตามความคิดเห็นของตนและจะต้องคำนึงอยู่เสมอว่า ต้องเสนอแต่ความมุ่งหมายผู้แต่งและคุณค่าของหนังสือให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและแจ่มแจ้ง โดยไม่เอนเอียงเข้าข้างใดหนึ่ง สรุปแล้วก็หมายความว่า ควรเป็นผู้เขียนบรรณนิทัศน์อย่างตรงไปตรงมา ตามเนื้อหาของนั้น ๆ

การเขียนบรรณนิทัศน์ อาจแยกได้ ๒ อย่าง คือ:—

ก. บรรณนิทัศน์สำหรับผู้อ่าน (Reader's note) การเขียนบรรณนิทัศน์สำหรับผู้
อ่าน ส่วนมากมักไม่เขียนข้อความต่าง ๆ ยาวจนเกินไป นิยมเขียนกันสั้น ๆ พอรู้จักประสงค์ของ
หนังสือนั้น ๆ เพื่อเป็นการแนะนำผู้อ่านให้ไปหาความรู้ในหนังสือนั้น ๆ อย่างละเอียด บรรณนิทัศน์
สำหรับผู้อ่านนี้ นิยมเขียนโดยใช้คำอย่างน้อย ๑๕ คำ และอย่างมากไม่เกิน ๒๕ คำ แต่ทั้งนี้แล้ว
แต่เนื้อหาของหนังสือ นั้น ๆ ด้วย

ข. บรรณนิทัศน์สำหรับบรรณารักษ์ (Librarians note) บรรณารักษ์ห้องสมุด
นั้นมีความจำเป็นที่จะต้องรู้เรื่องราวของหนังสือต่าง ๆ มากพอสมควร เพื่อการวินิจฉัยซื้อหนังสือเข้า
ห้องสมุดบ้าง เพื่อที่จะแนะนำหนังสือแก่ผู้อ่านบ้าง ฯลฯ ฉะนั้นการเขียนบรรณนิทัศน์สำหรับบรรณา
รักษ์ จึงเขียนให้ยาว ๆ ได้พอสมควร โดยมากนิยมเขียนกันตั้งแต่ ๖๐ คำ และไม่เกิน ๑๐๐ คำ

การที่จะเขียนบรรณนิทัศน์ให้ได้ผลดีนั้น จะต้องอาศัยหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้:—

(๑) จะต้องเข้าใจความมุ่งหมายของหนังสือเล่มนั้น ๆ

(๒) ควรจะทราบว่าผู้แต่งประสพความสำเร็จในการแต่ง ตามความมุ่งหมายมากน้อย
เพียงใดหรือไม่

(๓) เสนอคุณค่าอันแท้จริงของหนังสือ โดยปราศจากอคติ

(๔) ข้อความที่เขียนต้องกระชับรัด ครบคลุมถึงเนื้อหาวิชา

(๕) นำเหตุการณ์หรือความสนใจในปัจจุบัน เชื่อมโยงกับผู้เขียนและเนื้อหาในหนังสือ
นั้น เพื่อให้เกิดความสนใจ

ข้อเสนอแนะบางประการในการเขียนบรรณนิทัศน์ของหนังสือประเภทต่าง ๆ

๑. ประเภทปรัชญาและจิตวิทยา

- ควรจะแยกหนังสือปรัชญา ตามระดับความคิด ทฤษฎี และปฏิบัติ แขนงใด
- การจะแยกหนังสือจิตวิทยาว่า เป็นแขนงใด—จิตวิทยาการศึกษา—จิตวิทยาประ
ยุกต์
- เกี่ยวกับหลักวิชาอย่างไร
- ความคิดเห็นของผู้แต่ง

- ความเหมาะสมกับผู้อ่านระดับใด
- อื่น ๆ

๒. หนังสือศาสนา

- ประวัติของศาสนา
- ว่าด้วยศาสนาอะไร
- ให้ความกระจ่างแยกแยะหลักศาสนาต่าง ๆ เพียงใด
- ความคิดเห็นของผู้แต่ง
- หลักฐานอ้างอิงเพียงพอ เชื่อถือได้
- ประเภทของบุคคลที่จะอ่าน
- อื่น ๆ

๓. หนังสือสังคมวิทยา (Sociology)

- แนวคิดของผู้แต่งเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ
- ถ้าเป็นหนังสือเกี่ยวกับการเมือง หรือการเมืองระหว่างประเทศ ควรกล่าวถึง คุณวุฒิและตำแหน่งหน้าที่ของผู้แต่ง ขณะที่เขียนเรื่องนั้น ๆ และเรื่องที่กล่าวนั้นอยู่ในภาวะใด สมัยใด
- หนังสือกฎหมายควรบอกว่า เป็นคำรา (Text) หรือหนังสืออ่านประกอบ
- หนังสือเศรษฐศาสตร์ ควรบอกแขนงวิชาให้ชัดเจน และเป็นวิชาการหรือทั่ว ๆ ไป
- หนังสือเกี่ยวกับการแต่งกาย ควรแสดงความคิดเห็นและทัศนะของศิลปิน หรือนักศิลปินผู้ออกแบบเครื่องแต่งกาย ผู้ผลิตเครื่องแต่งตัวละคร โดยอาจศึกษาได้จากความเป็นมา
- อื่น ๆ

๔. หนังสือภาษาศาสตร์ (Philology)

- ควรกล่าวถึงประวัติและความเป็นมาของภาษา
- ภาษาเปรียบเทียบ บทสนทนาหรือวิธีสอน หรือแบบเรียน
- ความรู้เบื้องต้นก่อนจะอ่านหนังสือนั้น ๆ

- บอกด้วยว่ามีอุปกรณ์อย่างอื่น ๆ ที่ผู้อ่านต้องการ เช่น หนังสือไวเกรณ แผ่นเสียง รูปภาพ เทป และไมโครฟิล์ม ฯลฯ และควรจะหมายเหตุเอาไว้ด้วย
- อื่น ๆ

๕. หนังสือวิทยาศาสตร์และเทคนิคต่าง ๆ (Science and technical work)

- ความรู้เบื้องต้นก่อนจะอ่านหนังสือเล่มนั้น
- เนื้อหาของหนังสือหนักไปในสาขาใด
- มีภาพประกอบเรื่องดี และให้ประโยชน์เพียงใด
- มีตารางและกราฟแสดงคุณค่าของงานนั้น ๆ
- มีสูตรอะไร
- อื่น ๆ

๖. หนังสือศิลป์ (Art)

- หนังสือเน้นกล่าวถึงศิลปประเภทใด เช่น เขียน บั้น สลัก ฯลฯ
- ภาพประกอบชัดเจน ให้สีถูกต้อง ถ่ายทอดมาได้ใกล้เคียงของจริง
- วิธีการถ่ายภาพนั้น
- การใช้สีต่าง ๆ ในการประกอบศิลป์ อธิบายชัดเจน
- ประวัตินักศิลป์ที่ประกอบงานนั้น ๆ
- อื่น ๆ

๗. หนังสือเกี่ยวกับวรรณคดี (Literature)

- เป็นงานที่มีคุณค่าทางวรรณคดีชั้นสูง (Classic work)
- วรรณคดีสมัยใด
- วรรณคดีชาติใด
- การใช้ถ้อยคำภาษา
- ประเภทของวรรณคดี ร้อยแก้ว ร้อยกรอง บทละคร ฯลฯ
- บทวิพากษ์วิจารณ์ซึ่งได้มาเกี่ยวกับหนังสือชิ้นนั้น ๆ
- ประวัติของผู้ประพันธ์และงานที่เคยทำมาแล้ว

- สิ่งซึ่งบรรณารักษ์หรือผู้จัดพิมพ์นั้นให้ความสำคัญ
- อื่น ๆ

๔. หนังสือเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ (History)

งานทางด้านประวัติศาสตร์ ก็มีแนวทางพิเศษในการวิจารณ์ หรือเกี่ยวกับเหตุการณ์บางอย่าง ควรคำนึงถึง

- ชื่อเรื่อง ถ้าคลุมเครือ ควรอธิบายให้ชัดเจน
- เกี่ยวกับระยะเวลา (Period) ว่าเป็นประวัติศาสตร์สมัยใด
- เป็นประวัติศาสตร์ของชาติอะไร
- มีภาคผนวก และลำดับเหตุการณ์เป็นมาอย่างไร
- การเขียนขึ้นนั้น เขียนขึ้นตามความจริงที่มองเห็น หรือสันนิษฐานโดยอาศัยความรู้ทางภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์ประกอบ
- + ความรู้เกี่ยวกับภูมิศาสตร์
 - ภาพประกอบ ภาพสี หรือขาวดำ
 - แผนที่ แผนภูมิ ประกอบ
 - หนังสือนั้นมีสถิติการพิมพ์กี่ครั้ง ปีพิมพ์เก่าใหม่ แก้ไขเพิ่มเติม
 - เป็นที่ยอมรับรองของสถาบันที่มีชื่อเสียงทางนั้น ๆ โดยเฉพาะหรือไม่
 - เอกสาร หนังสืออ้างอิง เชื่อถือได้
 - อื่น ๆ

วิธีทำบรรณนิทัศน์

การทำบรรณนิทัศน์สำหรับห้องสมุด โดยมากบรรณารักษ์มักจะทำลงในบัตรที่ใช้ทำรายการ (Catalog) ซึ่งมีขนาด ๓ คูณ ๕ นิ้ว แล้วเขียนข้อความต่างๆ ลงดังตัวอย่างแบบฟอร์มต่อไปนี้.—

แบบฟอร์ม

บรรทัดที่ ๔

๙

.....ผู้แต่ง.....ชื่อเรื่อง.....

.....๑๑.....สถานที่พิมพ์.....ผู้พิมพ์.....

.....ปีที่พิมพ์.....หน้า.....ภาพประกอบ

ราคา.....

ข้อความ.....

.....

.....

.....

○

ตัวอย่างการทำบรรณนิทัศน์สังเขป

ช. แสงเพ็ญ. ไฟเหนือ. พระนคร. แพร่พิทยา. ๒๕๐๕. ๙๕๐ หน้า ๓๔ บาท

นวนิยายสืบสวนแบบจารกรรมและต่อต้านจารกรรม แสดงการต่อสู้ และชิงไหวพริบกัน

ระหว่างฝ่าย "โลกเสรี" และ "ฝ่ายแดง" โดยมี "สรวินทร์" นักสืบราชการลับกระตุกเหล็กฝ่าย

"โลกเสรี" ที่ติดตามการผจญและล้างผลาญฝ่ายตรงข้ามทั่วทุกสารทิศ จนดูราวกับเป็นมนุษย์อมตะ

ไม่รู้จักตาย.

The bravest is tenderest

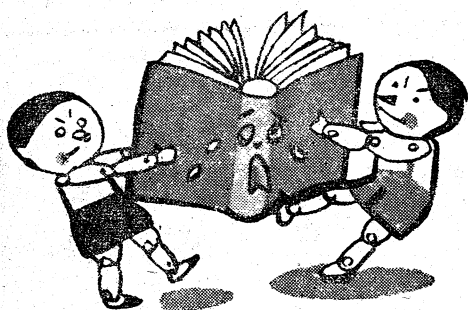
The noblest is humblest

คนที่กล้าหาญที่สุด ย่อมอ่อนหวานที่สุด

คนที่เป็นผู้ดีที่สุด ย่อมอ่อนโยนที่สุด

จาก มหาบุรุษ

ของ หลวงวิจิตรวาทการ

ย่อเรื่องไคเก็ก

เกหลง ฟานิช

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมวิสามัญศึกษา

เนื่องจากหนังสือแบบเรียนวรรณคดีไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ มีตอนหนึ่งตัดตอนมาจากเรื่องไคเก็ก และเรื่องไคเก็กฉบับสมบูรณ์ยังไม่ได้อ่านกันเป็นที่แพร่หลายนัก ด้วยความประสงค์จะช่วยให้ครูและนักเรียนผู้สนใจในวิชาภาษาไทยได้รู้จักวรรณกรรมเรื่องนี้ในแง่การศึกษา (แม้ว่ายังไม่มีโอกาสอ่านจบเล่ม) จึงได้เขียน "ย่อเรื่องไคเก็ก" ขึ้น

การเขียน "ย่อเรื่องไคเก็ก" นี้ได้มุ่งหมายจะวิจารณ์หนังสือเรื่องไคเก็ก มุ่งแต่เพื่อจะช่วยครูผู้สอนวิชาภาษาไทยให้รู้จักหนังสือเล่มนี้และอาจใช้หนังสือเล่มนี้ เป็นอุปกรณ์การสอนวิชาภาษาไทยอย่างหนึ่งเท่านั้น ข้อความที่ยกมากล่าวก็เป็นเพียงตัวอย่าง ส่วนดี ๆ ที่มีไคเก็กมายังมีมาก ถ้าครูเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ก็อาจเลือกตอนที่น่าสนใจมาเป็นอุปกรณ์การสอนได้เช่น เลือตอนที่เหมาะสมมาทดสอบความเข้าใจในการอ่านหรือใช้เป็นหัวข้อ ฝึกการอภิปรายเพื่อให้ได้ใช้วิจารณ์และฝึกพูดเป็นต้น

ในการเขียน "ย่อเรื่องไคเก็ก" นี้ได้รับความกรุณาจากอาจารย์ชอบ ประพักษ์เนติวิธานอธิบายความหมายของคำภาษาจีน เช่น คำ ไค แปลว่า เบิก เบิด เบ็ก แปลว่า แดง ถ้าพูดว่า "ไคที่เก็กจี" จะแปลว่า เบิกโลก

จากหนังสือตำนานหนังสือสามก๊ก พระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระยาดำรงราชานุภาพ กล่าวถึงเรื่องไคเก็กว่า แปลเป็นไทยในรัชกาลที่ ๕ เจ้าพระยาภาณุวงศ์ให้หลวงพิพิธภัณฑทวารวดีแปล เมื่อพ.ศ. ๒๔๒๐ เป็นหนังสือ ๑๔ เล่มสมุดไทย โรงพิมพ์หมอเลพิมพ์ครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๔ เป็นสมุด ๑ เล่ม และทรงกล่าวไว้ในเชิงอรพินธ์ว่า พระยาโร (พัก) เคยเป็นหลวงพิพิธภัณฑทวารวดี และเป็นผู้อำนวยการหนังสือจีน บางทีจะเป็นผู้แปลเรื่องไค

อีกตอนหนึ่งได้ทรงเทียบศักราชพงศาวดารจีน กับหนังสือเรื่องไคเก็กว่า

- (๑) พระเจ้าอู่ตี้ฮ่องเต้ ครองราชสมบัติอยู่ ๑๐๐ ปี แต่เมื่อก่อนพุทธกาล ๒๑๕๕ ปี
- (๒) พระเจ้ากิมเต็กฮ่องเต้ ครองราชสมบัติอยู่ ๘๔ ปี แต่เมื่อก่อนพุทธกาล ๒๐๕๔ ปี
- (๓) พระเจ้าจวนยักตี้ฮ่องเต้ ครองราชสมบัติอยู่ ๗๔ ปี แต่เมื่อก่อนพุทธกาล ๑๙๗๐ ปี
- (๔) พระเจ้าต๋อหงฮ่องเต้ ครองราชสมบัติอยู่ ๗๐ ปี แต่เมื่อก่อนพุทธกาล ๑๘๙๒ ปี
- (๕) พระเจ้าจี้ตี้ฮ่องเต้ ครองราชสมบัติอยู่ ๙ ปี แต่เมื่อก่อนพุทธกาล ๑๘๒๒ ปี
- (๖) พระเจ้าเจียวตี้ฮ่องเต้ ครองราชสมบัติอยู่ ๑๐๐ ปี แต่เมื่อก่อนพุทธกาล ๑๘๑๔ ปี
- (๗) พระเจ้าฮันตี้ฮ่องเต้ ครองราชสมบัติอยู่ ๔๔ ปี แต่เมื่อก่อนพุทธกาล ๑๗๑๒ ปี

ราชวงศ์แอ่ พระเจ้าอู่เต้ปฐมกษัตริย์ สืบราชวงศ์ ถึงพระเจ้าเกียด รวม ๑๗ องค์ จำนวนรัชกาล ๔๓๓ ปี ตั้งแต่ก่อนพุทธกาล ๑๖๖๒ ถึง ๑๒๔๐ ปี

ราชวงศ์เซียง พระเจ้าเซียงทางปฐมกษัตริย์สืบราชวงศ์ถึงเรื่องโคเก็กตอนปลาย พระเจ้าฉิวฮ่องเต้ รวม ๒๔ องค์ จำนวนรัชกาล ๖๕๐ ปี

การอ่านเรื่อง โคเก็กจะได้ความรู้ต่าง ๆ เช่น

๑. ตำนานเรื่องต่อไป

- การสร้างโลก คน ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ จันทรคาร สุริยคาร
- การกำหนดเวลาวัน เวลานอน
- การกำหนดประเพณีสู่ขอหญิงเพื่อแต่งงาน
- การทำที่อยู่อาศัย และปรับปรุงให้ดีขึ้น
- การทำไฟ รู้จักหุงต้มอาหาร
- การขีดเขียนเครื่องหมายเพื่อช่วยความจำ
- การเริ่มมีตัวอักษร
- การทำเครื่องดนตรีบางอย่าง
- การทำธนูหน้าไม้
- การปลูกพืชไว้เป็นอาหาร
- การทำนาปลูกข้าวด้ว เริ่มมีไถคราด
- การแพทย์ ตำรายา
- การต่อเรือสำเภา

- นกเงือก
- การทำเกวียนมีเขมทิศ
- การทำปฏิทินและปรับปรุง
- โหราศาสตร์
- การทำเครื่องตวง
- การกำหนดให้สีเหลืองเป็นสีที่สูงกว่าสีทั้งปวง
- ตำราทำนายฝัน
- การนิยมทอง เงิน แร่ต่าง ๆ ทำภาชนะ
- การแพทย์ การตรวจโรค
- การแบ่งเขตที่ดิน จัดระบบหมู่บ้าน ชวนให้ราษฎรทำกรรม
- การปั่นฝ้าย ทอผ้า เลี้ยงตัวไหมทำแพร
- การที่เสือนางจันมีรูปหงส์และสัตว์ต่าง ๆ ที่หน้าอก
- การจัดเรื่องฤดูกาล
- กฎหมายแผ่นดิน
- การหาแร่เงินทำเงินตรา
- การศึกษา
- สวัสดิการคนชรา คนพิการ และคนไข้ไม่มีญาติ
- ไม้ไผ่ลาย

๒. เกี่ยวกับนิมิตและกำหนดผู้มีบุญอยู่ในครรภ์มารดา

- หน้า ๒๖ แสงรุ่งนภาเข้าพันตัวนาง จึงได้มีครรภ์ได้สิบหกเดือนจึงประสูติ
- หน้า ๖๐ เมื่อเอี่ยมเต๋สึนลงสืออยู่ในครรภ์มารดานั้น มารดาฝันว่าเทวดาจุติลงมา นางก็คลอดฟเจ้าเอี่ยมเต๋สึนลงสือ
- หน้า ๙๔ เมื่อนางจูบ้อจะเกิดฮั้นฮวงนั้นนางไปเที่ยวที่เขาซ้อเอี้ย นางเห็นสายรุ้งเข้าพันดาวเต๋า ๆ นั้นคือดาวจระเข้ ตั้งแต่ได้เห็นสายรุ้งเข้าพันดาวบักเต๋านั้นมานางก็มีครรภ์ ครื่อนางมีครรภ์ได้ยี่สิบสี่เดือน ก็คลอดบุตรชาย

หน้า ๑๑๖ เมื่อนางล่อเจ้จะทรงครรภ์เขียวเฮานัน ผ่นว่าดาวมรีคมีสว้างเป็นสาย ลงมาถูกองค์นาง
กักตใจตื้นขึ้น รุ่งขึ้นเช้านางจึงเล่าความผ่นให้โหรฟัง โหรก็ทำนายว่าจะต้งครรภ์ เกิด
พระราชโอรสมิบุญญธิการมาก นางล่อเจ้ทรงครรภ์ได้สิบเอ็ดเดือน ก็ประสูติเขียวเฮา
๓. เกี่ยวกับอายุคน

หน้า ๒๐ ขณะนั้นคนมีอายุยืน ยืนอ่องสี่สองเต้ และพี่น้องเก้าคนนั้นรักษาแผ่นดินอยู่ได้ประมาณ
ถึงสี่หมื่นพันหกร้อยปี

หน้า ๒๓ พระเจ้าอิ้วเซ้าสี่สองเต้ อยู่ในราชสมบัติได้ประมาณห้าร้อยเก้าสิบปี

หน้า ๔๙ พระเจ้านางหนึ่งออสี่สองเต้ อยู่ในราชสมบัติได้แปดร้อยปี รวมพระชนชาติได้เก้าร้อยปี
ก็สวรรคต

หน้า ๔๑ พระเจ้าเอี่ยมเต้ล่งสี่สองเต้ พระชนชาติร้อยแปดสิบปี อยู่ในราชสมบัติได้ร้อยสี่สิบปี
ก็สิ้นพระชมม์

หน้า ๑๑๓ ถ้าท่านจะรักษาแล้ว ให้ระบับจิตที่ชั่ว ซึ่งเป็นทุจริตอย่าให้บังเกิดขึ้นได้ ให้ถือสัตย์
อย่างเดียว จิตและกายของท่านก็จะบริสุทธิ์อายุก็จะยืน และซึ่งตัวข้าพเจ้านี้ ตั้งแต่รัก
ชาธรรมวิเศษสุจริตมา อายุก็ได้พันปียังไม่ชรา

๔. ลักษณะและขนาดร่างกายคน

หน้า ๒๖ พระเจ้าฮอกฮีสันนี้ ศีรษะใหญ่มีรัศมี กายนั้นสูงสามดั่งท่าเซี่ย คือยี่สิบสองศอกคืบ

หน้า ๒๗ ฝ่ายขุนนางผู้หนึ่งชื่อซ่งเซียด มีตาสีดำ เป็นคนสุจริตคงจินมีสติปัญญา

หน้า ๓๒ นางหนึ่งออสันนี้มีลักษณะหน้าขาว ฟันขาวเหมือนแก้ว สีปากแดง ตัวสูงสิบห้าศอก
คืบ รูปร่างมีสติปัญญา..... ขุนนางทั้งปวงพร้อมใจกันจึงไต่ถามนางหนึ่งออสันเป็น
สองเต้

หน้า ๓๓ กังฮวยคนหน้าดำเหมือนสีเหล็ก ผมนั้นแดงเหมือนชาด ตัวสูงสิบหกศอก เส้นขนนั้น
มีหัวทั้งตัว ดวงตาสว้างดั่งดาว

หน้า ๓๔ เปกฮวงสี ซึ่งเป็นแม่ทัพหน้าฝ่ายขวา หน้าแดงเหมือนผลพุทราสุก จักขุโปนเหมือน
กระดิ่ง ตัวสูงสิบแปดศอกเศษมือถือขวานซี่มัสสีแดง และเอียงฮวงสีนั้นหน้าและหนวด
ยาว ตัวสูงสิบเจ็ดศอกคืบ

- หน้า ๓๗ จอกเอียสึคนนี้มีกำลังและสติปัญญามาก แล้วก็รู้วิชาเวทมนต์ต่าง ๆ ตัวนั้นสูงลิ
 สอกคืบหกนิ้ว หน้าขาวเหมือนหยก ฟันและหนวดนั้นแดง
- หน้า ๖๐ พระเจ้าเอี่ยมเต๋สึนลงสี่องเต้ มีพระสติปัญญาเป็นนักปราชญ์ กายนั้นสูงสิบแป
 เก้านิ้ว ศีรษะเหมือนศีรษะกระบือ รูปร่างเหมือนมังกร
- หน้า ๖๗ นางเจงอ่วยกงจู๋อายุได้สิบห้าปี หน้านางนั้นขาวดุจฝุ่น ริมฝีปากแดงเหมือนลิ
 ลำม้วนดังสีหมอก สะเอวเล็กกลมบาง รูปร่างงามบริสุทธิ์สะอาด
- หน้า ๑๑๙ พี่ชายที่หนึ่งชื่อหลี่ท่า หน้าขาวสูงหกสอกหกนิ้ว คนที่สองชื่อหลี่ก๊อ หน้าดำสูงเจ็ด
- หน้า ๑๙๓ เจียวอ๋องไถ่จูมีลักษณะหน้าผากใหญ่ จมูกโด่ง หูยาว จักขุเหมือนตาหงส์ คิ้วย
 หางตา หัวคิ้วต่อประจบกันเหมือนหน้าจั่วที่แตกหน้า
- หมายเหตุ ๑ ตัง = ๑๐ เชียะ
 ๑ เชียะเทียบเท่าฟุต = ๑๐ จุน
 จุน = นิ้ว
 ชาวไทยปัจจุบันสูงประมาณ ๕ ฟุตกว่า เทียบเท่ากับ ๕ เชียะกว่า
 ๕. จำนวน
- หน้า ๒๓ ราษฎรพากันร้องไห้จมน้ำดินจะไหว
- หน้า ๖๓ ถ้าจะอุปมาก็มีราคายิ่งกว่าทองและหยก
- หน้า ๘๖ ไอ้พวกกบฏเราเห็นไม่มีหัวเลย พากันไปซ่อนอยู่ที่แห่งใดจึงไม่ออกมารบกับเรา
- หน้า ๘๗ จะยกตัวขึ้นเป็นสองเต็นั้นไม่ได้ ผู้ใดที่เป็นบิดาแล้วก็ต้องนับถือผู้นั้นว่าเป็นบิดา
 เป็นบุตรก็ยอมเป็นบุตรจึงจะชอบ
- หน้า ๙๔ ธรรมดาเป็นพระมหากษัตริย์ได้ตั้งอยู่ในพระราชธรรมนิยมแล้ว ราษฎรก็ได้ควา
 ร้อนตุจจ็องอยู่บนกองด่านเพลิง
- หน้า ๑๔๗ เปรียบเสมือนหนึ่ง เอาทองคำไปถูกระเบื้อง
- หน้า ๑๖๔ เราพ้นข้าศึกมาครั้งนี้ เปรียบเหมือนปลาหลุดออกจากอวน และคุนงหลุดจากบ
 กองทัพหลี่ท่าหนีไปครั้งนี้เปรียบเหมือนสุนัขศีรษะเน่า เที้ยววิ่งซุกซ่อนไป
 เราจะทิ้งไว้ก็เหมือนคัตตันไม้ไม้ซุงราก ก็จะมีงอกงามขึ้นอีกเหมือนดังเก่า
- หน้า ๑๗๒ เราทุกคนอุปมาเหมือนลูกเกาทัณฑ์ปักอยู่ในอกสักร้อยดอก

หน้า ๑๘๘ พระเดชพระคุณเป็นอันมาก อุปมาเหมือนน้ำค้างตกลงมาให้ได้ความเย็นใจ

หน้า ๒๑๓ ก็ทรงนั่งอยู่มิได้ตรัสสิ่งใด ทรงเดินออกไปริมเงี้ยวอ่องแล้วจึงตรัสกับเงี้ยวอ่อง

๖. ข้อคติธรรม

หน้า ๑๑ ธรรมดาเกิดมาเป็นรูปเป็นกายแล้ว จะไม่พลัดพรากจากกันบ้างไม่มีเลย

หน้า ๔๔ พระอาทิตย์จึงทูลว่า พระองค์จะให้ข้าพเจ้าไปส่องโลกให้มีแสงสว่างนั้น ก็ปรารถนาจะให้มนุษย์ได้ความสุข แต่บางมนุษย์ก็เตือนว่าข้าพเจ้าเป็นพระอาทิตย์ส่องโลกนั้นร้อนนัก พระเจ้านางหนึ่งออสี่องค์จึงตรัสตอบว่า ความสรรเสริญและตินกับสุขและทุกข์นั้นก็เป็นธรรมดาโลก

หน้า ๖๗นางเงี้ยวกงจู้ ไปเที่ยวเล่นได้เห็นแมลงภู่กลิ้งเกล้าเกสรดอกไม้มันต้องลมพัดก็เหี่ยวโรยร่วงหล่นไป นางจึงคิดว่ามนุษย์ทุกวันนี้ ถ้าอายุมากแล้วกายก็ถึงความแก่ชราเปรียบเหมือนดอกไม้ที่บ้านแล้วก็โรยร่วงหล่นไป ยิ่งคิดก็ยิ่งสลดใจเป็นอันมาก

หน้า ๑๑๒ ลักษณะบุคคลซึ่งประพฤตีสัจธรรมนั้น ก็ต้องแสวงหาที่เงียบที่สงบ แล้วพึงชำระกายและดวงจิต ให้บริสุทธิ์ผ่องใสสะอาดให้ปฏิบัติเป็นท่ามกลาง ข้อหนึ่งคือได้เห็นของที่ชอบที่ไม่ชอบใจ และเห็นที่โกรธที่เป็นเวรกันก็ดี และเห็นที่ชอบที่พึงใจ และเห็นคนที่รักที่สนิทก็ดี ให้มีจิตเป็นธรรม เพิกเฉยเสียมิได้นิดยี่นร่าย.....

หน้า ๑๓๗เมื่อจะทรมานสั่งสอนราษฎรท่านก็เลือกหาชัยภูมิให้ราษฎรอยู่พอสมควรมิให้ลำบากนัก มิให้สบายนักพออยู่ท่ามาหากินเลี้ยงชีวิตได้ ด้วยประสงค์จะให้ปราศจากความเกียจคร้าน และกันภัยและกันความชั่วต่าง ๆ ถ้าให้ไปอยู่ในที่เป็นสุขสบายเกินภูมิคนไป ก็เป็นเหตุจะทำให้เกิดความเกียจคร้าน

หน้า ๑๔๗ เกาหลงอยู่ไต้หวันว่าบุคคลผู้รู้ประมาณกำลังกายสติปัญญาแล้วก็เป็นคนอ่อนน้อมบุคคลผู้นั้นก็ย่อมจะได้ความสรรเสริญแต่สำนักแห่งนักปราชญ์

หน้า ๒๓๗ พระเจ้าเงี้ยวต้องเต้ทรงทราบแล้วตกพระทัย จึงตรัสว่ามนุษย์เกิดมานั้นเราไม่เห็นเลยว่ามีความสุขมีแต่ความทุกข์และภัยต่าง ๆ

๗. ข้อสังเกตบางอย่าง

สำนวนแปล หนังสือนี้มิได้แปลออกมาตรง ๆ ตามเนื้อความเดิมเท่านั้น แต่ท่านผู้แปลได้สอดแทรกความคิดเห็น และคำอธิบายลงไปด้วย เช่น

หน้า ๓๐ ครั้นทำchimเสร็จแล้ว ส่งให้ผู้รักษาเมืองต่าง ๆ ทำต่อ ๆ ไปเป็นเครื่องติดสี ตั้งแต่chimและเครื่องติดสีที่เป่า จึงได้มีสีสลับ ๆ มาจนทุกวันนี้ และchimนั้นถ้าจะให้ชัดพิณเมื่อครั้งแผ่นดินสามก๊กต้องมาหลายพันปี ขงเบ้งเป็นผู้ชำนาญติดchim ๆ ชนิดนี้เป็นอย่างของพระเจ้าฮองฮี้สี่องค์

หน้า ๑๒๓ แล้วเกาะเหลงแม่ทัพก็คุมพลทหารสามหมื่นยกตามไปยังทางอีกหกสิบสี่ คือ พันเส้นจเมืองจอกกอก ๆ นี้ ต่อลงมาครั้งแผ่นดินสามก๊กเรียกว่า เมืองเสฉวน

หน้า ๒๓๖ ครั้นอยู่มาเมื่อสัตว์ร้ายเข้ามาทำร้ายแก่ราษฎรที่ตำบลทองเท่งโ้ว ตำบลขุนหลิม ตื่นเฝ้า และสัตว์ร้ายที่ตำบลทองเท่งโ้ว คือทะเลสาบนั้นมีสัตว์ร้ายจำพวกหนัไชยรูปนั้นคล้ายกับนาเก็นปลา เท่านั้นสั้นเลี้ยยาวคมกว่าเล็บเสือ สัตว์จำพวกเมืองไทยไม่มี

กล่าวถึงม้ามังกร

หน้า ๓๐ เกิดเป็นพายุมีคลื่นระลอกใหญ่ น้ำท่วมขึ้นมาบนแผ่นดิน แล้วมีสัตว์ตัวหนึ่งรูปร่างเหมือนมังกร ครั้นพิเคราะห์ดูหาใช้มังกรไม่ บางคนดูรูปเหมือนม้าแต่หาใช้ม้าไม่ เปรูปร่างโตใหญ่มีปีกด้วย..... ครั้นประกาศแล้วลมและคลื่นและระลอกก็หยุดเป็นอย่างเดิม จึงได้เรียกสัตว์นั้นว่า เล้งเบ๊ เล้งเบ๊ นั้นแปลว่าม้ามังกร

สตรีมีบทบาทสำคัญในทางการเมืองและมีความคิดริเริ่ม เช่น

ในเรื่องนี้กล่าวถึงกษัตริย์องค์หนึ่งเป็นหญิง คือพระเจ้านางหนึ่งองค์สี่องค์ เป็นกษัตริย์ที่มีพระสติปัญญาสามารถในการปกครองบ้านเมืองมาก และยังมีนางเทงปวตมเหสีพระเจ้าเอี๋ยนล่งสี่องค์ เป็นสตรีที่มีความคิดริเริ่มให้ราษฎรรู้จักปลูกพืชพันธุ์ไว้เป็นอาหาร เป็นต้น

กษัตริย์ไม่นิยมมอบราชสมบัติให้โอรสของตน

การสืบราชสมบัติในเรื่องนี้ไม่นิยมการสืบสันตติวงศ์เมื่อหมดรัชกาลหนึ่งก็เลือกหาความสามารถเป็นกษัตริย์ต่อไป โดยมีได้คิดกำจัดราชวงศ์เก่าเชื้อสายของราชวงศ์เก่าที่รับราชการทำมาหากินของตนต่อไปอย่างสงบ

มีการทำหนังสือสัญญา

หน้า ๓๒๖จึงพูดตอบเกาปัดเฮว่า ซึ่งท่านจะทำไมตรีไว้แก่เรานั้น เราขอบคุณท่านเป็นอันมาก บัดนี้กังกง เฮาฮวนเตาเจ้าเมืองทั้งสองก็อยู่ร่วมกันทีนแล้ว ขอให้ท่านทำหนังสือสัญญาว่าไม่มาเบียดเบียนเราแล้ว เราก็ออม.....

วีประจานศพ

หน้า ๓๔๒ พวกราษฎรจึงเข้าฟันแทงโฮงกังฉินตาย กายนั่นย่อยยับไป ศพนั้ราษฎรเอาใส่กะทะ เคี่ยวน้ำมันประจานแล้ว พากันไปจับตัวโจรผู้ตายเยี่ยวมาให้กินเนื้อโฮงกังฉิน.

การกุศลที่แท้จริง และสูงส่งนั้น คือการทำให้มนุษย์ ได้รู้ถึงสิ่งที่มนุษย์ควรรู้หรือจำเป็นต้องรู้ และให้ได้ถึงสิ่งที่ควรเข้าถึงหรือจำเป็นจะต้องเข้าถึง กล่าวคือ ธรรมะที่ทำให้จิตใจสูง ได้แก่การที่ใจมีความสะอาดปราศจากกิเลส ใจสว่างปราศจากความเห็นผิด และใจสงบจากความทุกข์ร้อนภายในทุกประการ

จากเรื่องการทำบุญทำกุศลที่สูงส่ง

พุทธทาส

ชมรมมิตรบรรณารักษ์

ฉ. เสกศิลป์

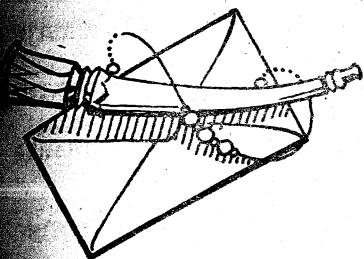

เจริญศรี รมยานนท์ แห่งห้องสมุดโรงเรียนพญาไ
ถนนศรีอยุธยา อำเภอคุสิต จังหวัดพระนคร ยากได้หนังสือ
หรือรูปภาพหรือแผนที่สำหรับให้บริการแก่บรรดานักเรียน โรงเรียน
พญาไท ทำการสอนอย่างแผนปัจจุบันที่โรงเรียนมีครูสมาการ
อยู่ใช้เป็นห้องสมุดและประชุมครูในทางวิชาการมิได้ขาด บรร
ครูมักมาดูการสอนการเรียนที่โรงเรียนนี้เสมอ ๆ ผมขอบอกกล่าว
ณ โอกาสนี้แทนคุณเจริญศรี รมยานนท์ด้วย ถ้าจะส่งหนังสือ รูปภาพ หรือแผนที่ไปให้ ขอ
โปรดส่งไปยังชื่อและสถานที่ดัง กล่าวข้างต้น ขอขอบคุณ

คุณเกรียงศักดิ์ สภานนท์ แห่งห้องส
ประชาชน อำเภอพรหมพิราม ก็เช่นเดียวกัน
พยายามปลูกปล้ำที่จะเพิ่มพูลบริการห้องส
ประชาชนแห่งนี้มาตลอดเวลา ท่านผู้มีจิตศรัทธ
ใดประสงค์จะบริจาควิทยาทานด้วยหนังสือ รูป
ภาพหรือแผนที่ โปรดส่งไปยังคุณเกรียงศักดิ์ เพื่อดำเน
การให้ตามประสงค์ หนังสือเกี่ยวกับธรรมะจะบริจ
ไปด้วยก็ดี เพราะพระภิกษุสามเณรก็มักมา
ห้องสมุดแห่งนี้

เกรียงศักดิ์ สภานนท์

ใคร? อะไร? ที่ไหน?

ข่าวในวงการห้องสมุด

วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๗ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นการ ส่วนพระองค์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสนพระราชหฤทัยกิจการห้องสมุดเป็นอันมาก ทรงซักถามนางจิตรา ประณี ห้วนหน้ากองห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ถึงเก็บหนังสือจำนวนมากว่าเก็บอย่างไร จึงจักหยิบใช้ได้ถูกต้อง ตลอดจนการใช้ห้องสมุดของนิสิตและอาจารย์

เป็นที่น่ายินดีที่ได้ทราบว่า สภาจังหวัดนนทบุรี ได้พิจารณาอนุมัติตั้งเงินงบประมาณประจำปี ๒๕๐๗ เพื่อปรับปรุงห้องสมุดโดยขยายอาคาร และจัดซื้ออุปกรณ์ครุภัณฑ์ ในวงเงินงบประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ บาท

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จะสร้างอาคารห้องสมุดใหม่ทันสมัยและกว้างขวางกว่าอาคารเดิมให้แล้วเสร็จในปี ๒๕๐๗ โดยใช้งบประมาณจากเงินทุนสมทบ ๒ ล้านบาท

นายจิตต์ แพร่พานิช ผู้จัดการสำนักพิมพ์แพร่พิทยา ได้มอบหนังสือต่าง ๆ จำนวน ๖,๐๐๐ เล่ม ให้แก่ห้องสมุดกรมตำรวจ พล.ต.อ. ประเสริฐ รุจิรวงศ์ อธิบดีกรมตำรวจเป็นผู้รับมอบ

มูลนิธิอาเซีย ได้มอบหนังสือจำนวน ๓๕๐ เล่ม ให้แก่วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร

วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๗ นายธนิต อยู่โพธิ์ อธิบดีกรมศิลปากร ได้เป็นประธานในพิธีมอบ ไตรภูมิฉบับจำลองสมัยอยุธยา ให้แก่นาย คาร์ลคุม หัวหน้าแผนกศิลปและภูมิพิภพและที่ปรึกษาของสะพานเซนต์คอลเลจชั้น แห่งห้องสมุดประชาชนนครนิวยอร์ก ณ พระที่นั่งโมกขพิมานในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ได้มีข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในกรมศิลปากรไปร่วมพิธีหลายท่าน

บุคคลสำคัญในวงการหนังสือและห้องสมุด

วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๐๗ วงการห้องสมุดและนักแต่งหนังสือสำหรับเด็ก ได้มีโอกาสดำเนิน นายมันโรลีฟ นักประพันธ์และนักเขียนภาพประกอบสำหรับเด็กผู้มีชื่อเสียงชาวอเมริกันระหว่างที่พักในเมืองไทย นายมันโรลีฟ ได้แสดงปาฐกถาที่ศาลาอเมริกัน วิทยาลัยวิชาการศิลปะสาธิต และพบปะกับนักแต่งหนังสือเด็กและผู้สนใจหนังสือเด็ก ณ ศาลาวันเด็กอีกด้วย

วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๗ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ได้มีโอกาสเลี้ยงอากลางวันเพื่อเป็นเกียรติแก่ ดร. โตโรธี ปาร์กเกอร์ แห่งมูลนิธิรอกกีเฟลเลอร์ ผู้ที่ได้เคยสนับสนุนให้สมาชิกสมาคมได้ทุนไปดูงานห้องสมุดในสหรัฐอเมริกา ๓ ท่านเมื่อปีที่แล้ว ณ ภัตตาคารทอง การมาเยือนไทยครั้งนี้ ดร. โตโรธี ปาร์กเกอร์ ได้มีโอกาสเยี่ยมห้องสมุดหลายแห่ง หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หอสมุดคณบดี ประศาสนศาสตร์ หอสมุดคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล หอสมุดโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ หอสมุดคณะครุศาสตร์ หอสมุดคณะรัฐศาสตร์ หอสมุดวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร เอกสารการวิจัย และศาลาอเมริกัน

วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๖ เป็นวันสิ้นพระชนม์ของพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจักรพงษ์ ณ ที่ประทับเมืองบอดมิน มณฑลคอนวอลล์ ด้วยโรคเนื้องอกที่หลอดอาหารส่วนบน เป็นการสูญเสียอันยิ่งใหญ่ในวงการประพันธ์ เพราะพระองค์ท่านได้ทรงนิพนธ์หนังสืออันมีค่า

ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่เป็นชีวประวัติ รายละเอียดหนังสือที่ท่านทรงนิพนธ์
ทั้งหมดจะได้รับการรวบรวมพิมพ์ในข่าวสารของสมาคม

นาย Sumarasingh จาก Eivion Libraries ขององค์การว่าด้วยการศึกษา
วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติกรุงปารีส และนาย Blook แห่งศูนย์บรรณานุกรม
ที่ Ceylon เดินทางกลับจากประชุมสัมมนาเกี่ยวกับห้องสมุดแห่งชาติที่กรุงมะนิลา ได้มาแวะเยี่ยม
กรุงเทพ ฯ และได้เข้าชมห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

นายฮารูเอะ คานกิ ประธานสำนักพิมพ์โกบุ่นซาแห่งโตเกียว เป็นหัวหน้าคณะนำผู้
จัดพิมพ์ชาวญี่ปุ่นเดินทางมาประเทศอาเซียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อศึกษาธุรกิจการพิมพ์ได้แวะชม
กิจการพิมพ์ของไทยเป็นเวลา ๒ วัน ผู้จัดการสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ได้จัดงานเลี้ยงแก่คณะผู้จัดพิมพ์ญี่ปุ่น
ที่โรงแรมราม่า ในคืนวันศุกร์ที่ ๑๔ กุมภาพันธ์

องค์การว่าด้วยการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ สนามเลื้อป่า
ให้มีผู้เชี่ยวชาญด้านห้องสมุดมาประจำใหม่อีก ๑ ท่าน ในตำแหน่ง Documentalist คือ Mr. Badr
EL-Din EL-Dib จาก United Arab Republic

ข่าวสมาคมและสมาชิก

วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๐๗ ได้มีการประชุมคณะกรรมการสมาคมห้องสมุดครั้งที่
๑/๒๕๐๗ ณ ที่ทำการของสมาคม

คุรุสภาได้มอบให้สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย เป็นผู้ดำเนินการจัดอบรมวิชาชุดคุ
รุสภา หมวดวิชาบรรณารักษศาสตร์ ในระหว่างวันที่ ๑๔ มีนาคม ถึง ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๐๗ ณ หน่วย
อบรมโรงเรียนพาณิชยการพระนคร

อาจารย์แมนมาส ขวลิต (นายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย) วิทยาการเอก ก วิชาการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ย้ายไปเป็นบรรณารักษ์เอกกองหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร ณ ขณะนี้ กำลังทำงานหนักเพื่อเตรียมเอกสารเข้าประชุมสมมนาหอสมุดวชน ซึ่งคณะกรรมการฝ่ายหอสมุดวชน ของคณะกรรมการแห่งชาติ ว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม แห่งประชาชาติร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการจัดขึ้น ระหว่างวันที่ ๓-๗ กุมภาพันธ์ ศกนี้ ณ ศาลสันติธรรม ต่อจากนั้นก็จะต้องเตรียมทำเอกสารในการประชุมคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ณ ศาลสันติธรรม จนถึงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕

ระหว่างวันที่ ๑๑-๒๕ เมษายน ศกนี้ องค์การว่าด้วยการศึกษาวิทยาศาสตร์ วัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ จะจัดให้มีการสมมนาว่าด้วยการจัดทำกรจำหน่ยวรรณกรรมสำหรับเด็กและผู้เยาว์ขึ้น ณ กรุงเตหะราน ในการนี้ อาจารย์แมนมาส ขวลิต (นายกสมา หองสมุด) แห่งประเทศไทย ได้รับแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนของประเทศไทย เข้าประชุมสมมนาด้วย

นายบวร ธีมากร หัวหน้ากองหอสมุดแห่งชาติ เดินทางไปกรุงมะนิลา เพื่อเข้าประชุมสมมนาภาคพื้นเกี่ยวกับการพัฒนาการหอสมุด แห่งชาติ ของประเทศอาเซียน และภาคพื้นแปซิฟิก ซึ่งองค์การว่าด้วยการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมจัดให้มีขึ้นเมื่อวันที่ ๓-๑๓ กุมภาพันธ์ ได้ทางกลับแล้ว ทราบว่ากำลังเรียบเรียงผลการสมมนาเพื่อเขียนรายงานและจะได้นำเสนอในวาร หองสมุดของสมาคม

๑๔-๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๗ ได้มีการประชุมส่วนภูมิภาคของสหพันธ์องค์การอาชี แห่งโลก (Wcopt) ณ ศาลสันติธรรม อาจารย์บุญจวน อินทรกำแหง ได้รับหน้าที่เป็นเน การในการประชุมครั้งนี้

เรือเอกหญิงลินจง เผ่าวิบูลย์ ผ่านการสอบคัดเลือกชิงทุนไปศึกษาต่างประเทศ ความต้องการของกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับทุนไปศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ณ ประเทศ อเมริกา และสมศรี รวมนันท์ อักษรศาสตร์บัณฑิตทางบรรณารักษศาสตร์ ได้รับทุนไปศึกษา การจัดหอจดหมายเหตุแห่งชาติ

อาจารย์อัมพร ที่ชนะ อาจารย์แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ ซึ่งได้รับทุนจาก องค์การยูเนสโกเป็นเวลา ๓ เดือนครึ่ง เพื่อไปทำงานในด้านการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ ณ มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย นิวยอร์ก และงานห้องสมุดในรัฐใกล้เคียง ได้เสร็จการดำเนินงานและเดินทางกลับ ถึงประเทศไทยตั้งแต่ต้นเดือนมกราคม

อาจารย์สุนทรี ศิริวัฒนา อาจารย์แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ เข้าสู่พิธีสมรสกับคุณชาญชัย หังสสุต ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๔ มกราคม และคุณกุลทรัพย์ ชื่นรุ่งโรจน์ แห่งกองวรรณคดีและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร กับคุณไพโรจน์ กษมเม้งกิจ ณ ห้องสมุดกรมประชาสัมพันธ์ เมื่อวันที่ ๓ มกราคม สมาคมขออวยพรให้ประสพสุขชั่วกาลนาน

สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์ ประธานแผนกบรรณานุกรมแห่งชาติ ของวารสารห้องสมุด เป็นประธานจัดทำข่าวสารของสมาคมตั้งแต่ มกราคม ๒๕๐๗ เป็นต้นไป

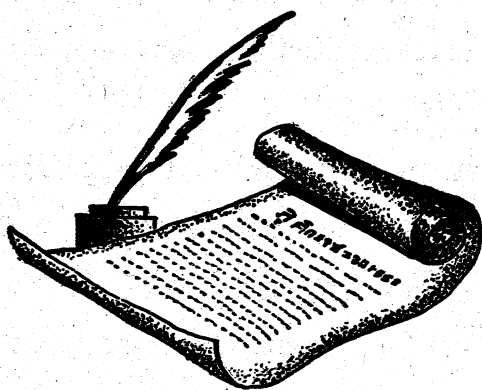
หนังสือเล่มที่รักทั้งหลาย

ข้าพเจ้ามีอายุแปดสิบปีแล้ว ท่านมีความเห็นอย่างไรบ้าง ฯลฯ และข้าพเจ้าก็จับเค้าได้ว่า ความสุขกับความสบายใจต่างกันอย่างไร ท่านได้รับความสุขโดยไปดูภาพยนตร์, หรือเล่นบิลเลียด หรือรับประทานอาหารดีๆ ซึ่งนับเป็นความสุขทั้งสิ้น แต่ความสุขเหล่านั้นหายไป เมื่อท่านเล่นกีฬาเสร็จ หรือรับประทานอาหารแล้ว ความสบายใจเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ความขื่นขานซึ่งอยู่กับท่านเสมอ ไม่ได้เกิดจากการที่ท่านประกอบให้สนุกสนานเท่ากับที่ท่านได้กระทำความดีโดยช่วยเหลือผู้อื่น ฯลฯ เหตุฉะนั้น ถ้าท่านว่างงานไม่ทราบว่าจะทำอะไรระลึกไว้ว่ามีคนอื่นเป็นอันมากต้องการความช่วยเหลือจากท่าน

เบเดน—เพาเวลล์

จากหนังสือประวัติบุคคลสำคัญของโลก ๓๐ คน

ประพัฒน์ วรธนสาร

บรรณาธิการแถลง

๑. วารสารห้องสมุดปีที่ ๔ จะมีออกฉบับธรรมดา ๖ เล่ม ฉบับพิเศษรับฤดูร้อน ๒ เล่ม รวม ๘ เล่ม เหมือนอย่างปีที่ ๓

๒. เล่มนี้เป็นเล่มแรก ช้าเหมือนปีก่อน แต่โปรดเชื่อมั่นได้ว่า จะค่อยเร็วขึ้นเหมือนเช่นเคย

๓. มีผู้แนะนำว่า สำหรับปกนั้นให้ลองคิดหาทางทำให้มองดูดีพอสมควร และสะดวก ผมก็เลยลองทำดู ดังที่เห็นอยู่นี้ และจะได้เห็นต่อไปในฉบับพิเศษ ฤดูร้อน

๔. สำหรับวารสารปีที่ ๗ ได้ลองทำปกแข็งเงินทองแล้ว ปรากฏว่าหนาปึกกว่าปีเก่าตัว

บรรณาธิการ

A hedge between Keeps friendship green. Good fences pay for your land.
They make good neighbors

From: Stars to steer by

วารสารห้องสมุด

T.L.A. BULLETIN

นิตยสารรายสองเดือน ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

(มีฉบับพิเศษฤดูร้อน และฤดูหนาวอีก ๒ ฉบับ)

อัตราค่าบอกรับและแจ้งความ

บอกรับ = ๑ ปี ๘ ฉบับ ๒๐ บาท (ค่าส่งเสร็จ) จำหน่ายปลีกฉบับละ ๓ บาท

แจ้งความ มีอัตราแตกต่างกันดังนี้

= ปกนอกด้านหลัง รายเล่มละ ๔๐๐ บาท ปีละ ๒,๖๐๐ บาท

= ใบแทรกกระดาษดีพิเศษในเล่มก่อนขึ้นเรื่องรายเล่มละ ๔๐๐ บาท
ปีละ ๒,๖๐๐ บาท

= ปกหลังด้านใน รายเล่มละ ๒๕๐ บาท ปีละ ๑,๖๐๐ บาท

= ใบแทรกกระดาษดีในเล่มรายเล่มละ ๒๕๐ ปีละ ๑,๖๐๐ บาท

= ในเล่มเต็มหน้า รายเล่มละ ๒๐๐ บาท ปีละ ๑,๒๐๐ บาท

= ในเล่มครึ่งหน้า รายเล่มละ ๑๒๕ บาท ปีละ ๖๕๐ บาท

บอกรับและส่งเงินโดยทางธนาคารหรือเช็คไปรษณีย์ และติดต่อก็ได้

น.ส. นิลวรรณ อินทะเคหะ

เลขานุการบริหาร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ตึกอรรถยเทพกัญญา เลขที่ ๒๔๑ หน้าวัดบวรนิเวศ

ถนนพระสุเมรุ พระนคร

แพรวพิทยา

716-718 วัจบุรพา พระนคร

ตุ. ป. ณ. 914

รับจัดหาหนังสือสำหรับห้อง
สมุดโดยเฉพาะ ทั้งพระ
ราชอาณาจักร ทั้งภาษาไทย
และต่างประเทศ สำหรับภาษา
ไทย บรรณารักษ์ ห้องสมุด
สั่งโดยตรง ลดให้ **25%**
ไม่คิดค่าส่ง สำหรับภาษา
ต่างประเทศ ลดให้ในราคา
พิเศษ และยุติธรรมที่สุด
พร้อมทั้งยินดี สั่งรายชื่อ
หนังสือ ต่างประเทศ เพื่อให้
บรรณารักษ์ เลือกกาก่อนสั่ง
ส่งจดหมายถึง.....

แพรวพิทยา

วัจบุรพา พระนคร

โทร. 24283

